

Poliisihallituksen tilinpäätös ja toimintakertomus 2020

Sisällysluettelo

1 Johdon katsaus.....	1
2 Toiminnan vaikuttavuus	3
3 Toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta	8
3.1 Valvonta ja hälytys.....	8
3.2 Rikostorjunta	16
3.3 Lupahallinto.....	30
3.4 Yhteiset palvelut	38
3.5 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	51
3.6 Yhteisrahoitteinen toiminta	58
4 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	62
5 Tilinpäätösanalyysi.....	68
5.1 Rahoituksen rakenne.....	68
5.2 Talousarvion toteutuminen	69
5.3 Tase	70
5.4 Tuotto- ja kululaskelma.....	71
5.5 Hankkeet	72
6 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	74
7 Kokonaisarviointien tulokset.....	75
8 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä.....	76
9 Poliisihallituksen talousarvion toteumalaskelma	77
10 Poliisihallituksen talousarvion toteumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella	83
11 Poliisihallituksen tuotto ja kululaskelma.....	84
12 Poliisihallituksen tase	85
13 Liitetiedot	86
14 Allekirjoitukset.....	98
15 Tilintarkastajan merkintä	99

1 Johdon katsaus

Poliisin tehtäväkenttä on pysyvästi monimutkaistunut ja laajentunut samalla kun osaamisen vaatimustaso on noussut kaikessa toiminnassa.

Koronapandemia muutti arjen vuonna 2020. Tämä näkyi selvästi myös poliisin toiminnassa. Poliisi kykeni poikkeuksellisesta tilanteesta huolimatta suoriutumaan tehtävistään hyvin ja ylläpitämään osaltaan luottamusta yhteiskunnan ja julkisen hallinnon toimivuuteen.

Valmiuslain käyttöönotto ja siihen liittynyt Uudenmaan rajojen sulkeminen keväällä edellytti poliisitoiminnalta muutoskykyisyyttä, erityistä joustavuutta ja laajaa resurssien kohdentamista uudelleen.

Rajoitusten takia ihmisten liikkuminen väheni, minkä seurauksena myös julkisilla paikoilla tehtyjen pahoinpitelyjen määrä laski. Sen sijaan poliisin hälytystehtävät painoutuivat koteihin. Kotihälytysten määrä kasvoi edellisvuoteen verrattuna yli 26 prosenttia.

Poliisille ilmoitettiin vuonna 2020 yhteensä 537 808 rikoslakirikosta. Määrä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna runsaalla 20 prosentilla eli lähes 90 800 rikoksen verran. Kokoluokaltaan ennennäkemätön rikoskokonaisuus tuli julkisuuteen loppuvuodesta, kun poliisi tiedotti tutkittavana olevasta psykoterapiakeskukseen tehdystä tietomurrosta. Tietomurto ja tähän kiinteästi liittyvät rikokset, kuten identiteettivarkaus ja kiristys, ovat rikosten yhteismäärältä niin suuria, että kokonaisuus heijastuu poliisin koko vuoden rikoslakirikosten määrään ja sen prosentuaaliseen kasvuun.

Verkkoympäristöstä on tullut vakiintunut osa ihmisten elinympäristöä ja samalla myös osa sitä ympäristöä, missä poliisi toimii. Verkossa muun muassa levitetään väärää tietoa tahallaan ja tahattomasti valtavia määriä. Erilaiset salausten menetelmät myös rikollisten laitteissa, sovelluksissa sekä verkkoliikenteessä lisääntyvät edelleen ja ovat edellyttäneet poliisin omien menetelmien, laitteistojen ja osaamisen jatkuvaa kehittämistä.

Omaisuusrikosten, huumausainerikosten ja liikennerikosten määrät kasvoivat suunnilleen samaa tahtia. Sen sijaan kaikkien väkivaltarikosten yhteismäärä laski vajaalla kolmella prosentilla. Yleisillä paikoilla tapahtuneiden väkivaltarikosten määrä laski yli kymmenellä prosentilla, kun yksityisillä paikoilla määrä vastaavasti nousi vajaalla viidellä prosentilla.

Huumausaineiden käyttö sekä niiden ympärillä esiintyvät lieveilmiöt lisääntyivät vuonna 2020 edelleen. Poliisille huumausaineiden yhä lisääntyvä

käyttö näyttäyty häiriökäyttäytymisen sekä huumausaine-, omaisuus- ja väkivaltarikosten lisäksi esimerkiksi lisääntyvinä huumausainerattijuopumuksina.

Henkirikosten ja niiden yritysten määrä lisääntyi lähes 15 prosenttia.

Poliisi hoiti yli miljoona yleisen järjestyksen ja turvallisuuden (yjt) tehtävää vuonna 2020 eli noin 2 800 tehtävää päivässä. Poliisin saamien kiireellisten hälytystehtävien määrä (A- ja B-luokan tehtävät) pysyi lähes ennallaan (noin 488 700 kappaletta). Toimintavalmiusaika parani hiukan (A- ja B-luokan tehtävät). Viime vuonna se oli 15 minuuttia, kun edellisenä vuonna aika oli 15,6 minuuttia.

Vuonna 2020 Poliisihallituksen johdolla tehtiin selvitystyötä hälytystehtäviin liittyvien enimmäisvasteaikojen määrittelemiseksi. Työssä selvitettiin, millä tavoin toimintavalmiusaikoja ja poliisille valtakunnallisesti asetettavia toimintavalmiusaikatavoitteita tulisi jatkossa tarkastella sekä millaisia resursseja asetettavien tavoitteiden saavuttaminen edellyttää. Hallitus päätti budjettiriihessään syksyllä 2020 lisätä poliisin voimavaroja vuonna 2021 siten, että harvaan asutuille alueille kohdennetaan 30 uutta virkaa. Jo vuonna 2020 harva-alueiden toimintaan on lisätty 33 henkilötyövuotta. Haja-asutusalueiden turvallisuuspalveluiden turvaamiseksi poliisi on myös kehittänyt drone-toimintaa.

Matkustamisen vähennyttyä poliisin lupapalveluiden asiakasmäärät vähenivät, kun vanhentuvat passit ja henkilökortit jätettiin uusimatta. Poliisilta hankittiin vuonna 2020 yli 840 000 lupaa, kun määrä edellisenä vuonna oli yli 1,3 miljoonaa kappaletta. Laskua oli runsas 37 prosenttia.

Poliisin toimintamomentilta palkattujen henkilöiden määrä vuonna 2020 oli 10 116 henkilötyövuotta, mikä oli 171 henkilötyövuotta edellisvuotta enemmän. Poliisi kykeni vuoden 2020 rahoituksella ja koronapandemian vuoksi annettujen lisätalousarvioiden avulla ylläpitämään korkeampaa resurssitasoa kuin vuonna 2019. Poliisimiesten henkilötyövuosimäärä oli 7 374 mikä oli 97 enemmän kuin edellisenä vuonna. Opiskelijoiden määrä oli 319 mikä on 44 enemmän kuin vuonna 2019. Hallitusohjelmaan on kirjattu tavoite nostaa poliisimiesten määrä 7 500 henkilötyövuoden tasolle.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi tehdään koko hallinnossa työtä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien sekä tulosohjauksen keinoin.

Naisten suhteellinen osuus poliisihallinnossa on kasvanut tasaisesti. Vuonna 2020 naisten osuus koko henkilöstöstä oli noin 31 prosenttia. Poliisiviroissa työskentelee pääosin miehiä, mutta naisten osuus on viime vuosina kasvanut kaikissa poliisimiesten virkaryhmissä, mukaan lukien päälliköt ja päällystövirat. Naisten osuus poliisiviroissa työskentelevistä oli 19,2 prosenttia (vuonna 2019: 18,4 %). Tavoitteena on edistää monimuotoista rekrytointia ja tasavertaisia mahdollisuuksia urakehitykseen. Yhtenä toimenpiteenä on naisten uralla etenemisen edistäminen pitkäjänteisten urasuunnitelmien avulla.

Poliisihallinnossa yli 50-vuotiaiden lukumäärä on kasvanut viime vuosina. Samaan aikaan 40-49 -vuotiaiden määrä on säilynyt ennallaan ja 30-39 -vuotiaiden määrä on laskenut. Muutaman viime vuoden aikana 20-29 -vuotiaiden määrä on ollut kasvusuunnassa ja erityisesti vuonna 2020 kasvua on ollut merkittävästi kyseisessä ikäryhmässä.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman yhtenä toimenpiteenä on rohkaista erityisesti etnisten vähemmistöjen edustajia hakeutumaan poliisihallintoon. Erityisryhmiä edustavien työntekijöiden määrää on pyritty ja pyritään edelleen lisäämään valtakunnallisten ja erityisesti alueellisesti toteutettujen toimenpiteiden avulla.

2 Toiminnan vaikuttavuus

Rikoslakirikoksia (pois lukien liikenne rikokset) ilmoitettiin vuoden 2020 aikana noin 90 000 kappaletta edellisvuotta enemmän. Kasvua oli noin 20 prosenttia. Usean vuoden tasaisuus ilmoitettujen rikoslakirikosten määrässä näyttää kääntyneen selkeään nousuun. Omaisuusrikoksia, etenkin petoksia, ja huumausainerikoksia ilmoitettiin enemmän. Kasvua oli molemmissa rikoslajeissa noin 19 prosenttia edellisvuotta enemmän. Myös ajoneuvoihin murtautumalla tehdyt varkaudet lisääntyivät noin 16 prosentilla.

Katuruvallisuusindeksi on hieman edellisvuotta heikompi, ollen kuitenkin poikkeuksellisesta vuodesta huolimatta lähellä edellisvuosien tasoa. Myös indeksiin vaikuttavien rikoslajien määrässä tapahtui vaihtelua. Esimerkiksi pahoinpitelyjä yksityisellä paikalla ilmoitettiin noin 5 prosenttia edellisvuotta enemmän ja vastaavasti yleisellä paikalla tapahtuneita noin 13 prosenttia aiempaa vähemmän.

Ennakkotietojen mukaan tieliikenneonnettomuuksissa kuolleiden määrä kasvoi ja loukkaantuneiden määrät vähenivät merkittävästi edellisvuoteen

verrattuna. Tämän tiedon valossa myös liikenneturvallisuusindeksin arvo tulee olemaan lähes 8 prosenttia edellisvuotta parempi.

Kansalaisten luottamusta poliisin toimintaan mitataan joka toinen vuosi toteutettavalla Poliisibarometri -kyselytutkimuksella¹. Vuonna 2020 tulos heikkeni hieman vuoteen 2018 verrattuna säilyen kuitenkin edelleen varsin hyvällä tasolla. Kyselyyn vastaajista kuitenkin edelleen 91 prosenttia ilmoitti luottavansa poliisiin melko tai erittäin paljon. Vuonna 2018 tulos oli 95 prosenttia. On kuitenkin huomioitava, että vuonna 2018 luottamus Suomen viranomaisiin oli koko Poliisibarometri-tutkimussarjan mittaushistorian korkeimmalla tasolla ja luottamus viranomaisiin näyttää jonkin verran vähentyneen vuodesta 2018, pelastustoimea lukuun ottamatta.

Poliisibarometrissa todetaankin, että poliisin toimintaa pidetään yleisesti oikeudenmukaisena ja kansalaiset kokevat, että poliisi kohtelee heitä kunnioittavasti. Kansalaisten kokema turvallisuuden tunne sen sijaan on hivenen parantunut vuoteen 2018 verrattuna.

Poliisin tavoitteena vuosina 2020-2023 on ollut kasvattaa luottamusta poliisiin erityisesti ryhmissä, joissa se on keskimääräistä vähäisempää. Tavoitetta edistetään muun muassa osana poliisin ennalta estävän työn strategian toimeenpanoa, ennalta estävän toiminnan keskeisten työmuotojen, kuten Ankkuritoiminnan ja paikallisen ongelmanratkaisumallin (POR) puitteissa.

¹ Poliisibarometri 2020: Kansalaisten arviot poliisin toiminnasta ja sisäisen turvallisuuden tilasta, Sisäministeriön julkaisusarja 2020:12

Taulukot 1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kehityskuvaajat	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Toteuma / arvio 2020	Muutos % 2019-2020
Rikoslakirikosten määrä, enintään	467 412	458 790	431 470	436 885	447 067	537 808	20,3
Katuturvallisuusindeksin arvo, vähintään (1999 = 100) ²	98,4	99,7	100,3	100,8	100,3	99,7	-0,6
Liikenneturvallisuusindeksin arvo, vähintään (1999 = 100) ³	181,9	187,9	206,9	223,2	233,1	ei vielä tiedossa	
Kansalaisten luottamus poliisin toimintaan, keskiarvo, vähintään asteikolla 1-4 ⁴	-	3,45	-	3,50	-	3,39	
Kansalaisten kokema turvallisuuden tunne, keskiarvo, vähintään asteikolla 1-4 ⁵	-	3,14	-	3,02	-	3,03	

Taulukot 2 Poliisin tietoon tulleet kaikki rikokset tapahtuma-alueen mukaan⁶

Ilmoitetut rikokset, kpl poliisilaitoksittain	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ero% 2019--2020
215 Helsinki	103 361	112 154	121 850	115 173	98 766	103 097	4,39%
806 Itä-Uusimaa	75 222	77 741	75 998	75 002	73 953	73 386	-0,77%
815 Kaakkois-Suomi	40 190	39 213	41 656	43 216	39 772	33 650	-15,39%
818 Länsi-Uusimaa	53 335	57 940	63 800	70 742	73 082	59 415	-18,70%
821 Häme	59 760	57 677	58 227	59 053	53 617	46 497	-13,28%
833 Sisä-Suomi	115 713	102 849	110 903	125 230	112 360	97 357	-20,43%
836 Pohjanmaa	54 966	61 671	57 943	56 283	53 986	38 774	-28,18%
842 Lounais-Suomi	119 818	120 218	115 080	99 091	94 224	83 113	-11,79%

² Katuturvallisuusindeksissä painotetaan poliisille ilmoitettujen ryöstöjen, pahoinpitelyjen, vahingontekojen sekä ratti- ja liikennejuopumuksien lukumäärät ja lasketaan yhteen. Saatu summaluku suhteutetaan alueen asukaslukuun. Mitä suurempi indeksiluku, sitä parempi tilanne on verrattuna valtakunnalliseen keskiarvoon vuodelta 1999.

³ Liikenneturvallisuusindeksi on rekisteröityjen autojen ja moottoripyörien määrä jaettuna liikenteessä kuolleiden ja loukkaantuneiden painotetulla lukuarvolla.

⁴ Kansalaisten luottamusta poliisin toimintaan mitataan Poliisibarometri-tutkimuksen kysymyksellä "Missä määrin luotatte seuraavien viranomaisten toimintaan...?", 1 = erittäin vähän, 2 = melko vähän, 3 = melko paljon, 4 = erittäin paljon. Lähde: Poliisibarometri. Joka toinen vuosi tehtävä kansalaishaastattelu.

⁵ Kansalaisten kokema turvallisuuden tunnetta mitataan Poliisibarometri -tutkimuksen kysymyksellä "Kuinka vakavana ongelmana pidätte rikollisuutta lähiympäristössä?", 1 = erittäin vakava, 2 = melko vakava, 3 = ei kovin vakava, 4 = ei lainkaan vakava. Lähde: Poliisibarometri.

⁶ Lähde: Poliisin tulostietojärjestelmä 2020.

Ilmoitetut rikokset, kpl poliisilaitoksittain	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ero% 2019-- 2020
851 Itä-Suomi	79 099	81 131	82 178	82 929	75 518	58 674	-22,30%
863 Oulu	68 704	61 091	61 145	65 306	59 299	50 081	-15,54%
866 Lappi	26 203	24 308	25 954	26 413	25 837	21 399	-17,18%
872 Ahvenanmaa	2 959	3 222	2 255	2 248	2 580	2 739	6,16%
Ulkomaat	6 464	10 153	5 233	5 213	6 882	10 174	47,83%
Yhteensä	805 794	809 368	822 222	825 899	779 876	678 356	-13,02%

Taulukot 3 Poliisin tietoon tulleet rikokset (pl. liikenne rikkomukset) tapahtuma-alueen mukaan

Ilmoitetut rikokset, kpl poliisilaitoksittain	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ero% 2019-- 2020
215 Helsinki	80 775	83 280	78 448	74 451	73 028	90 493	23,92%
806 Itä-Uusimaa	47 686	49 469	45 668	46 981	48 035	60 222	25,37%
815 Kaakkois-Suomi	24 597	22 757	22 409	22 726	23 249	27 441	18,03%
818 Länsi-Uusimaa	33 774	33 433	32 572	32 312	33 892	43 163	27,35%
821 Häme	34 138	32 238	30 750	31 146	31 442	36 088	14,78%
833 Sisä-Suomi	68 424	64 686	61 112	61 118	62 980	76 066	20,78%
836 Pohjanmaa	29 698	29 393	27 357	28 688	28 410	31 200	9,82%
842 Lounais-Suomi	59 365	56 628	52 134	53 616	56 047	69 025	23,16%
851 Itä-Suomi	44 021	39 476	38 799	41 243	40 598	44 849	10,47%
863 Oulu	39 230	36 811	35 131	36 355	37 364	41 492	11,05%
866 Lappi	15 600	14 324	13 446	13 438	14 155	16 931	19,61%
872 Ahvenanmaa	2 435	2 650	2 097	1 954	1 995	1 945	-2,51%
Ulkomaat	6 445	10 145	5 221	5 199	6 875	10 173	47,97%
Yhteensä	486 188	475 290	445 144	449 227	458 070	549 088	19,87%

Taulukot 4 Katuturvallisuusindeksi poliisilaitoksittain⁷

Suhteellinen arvo	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ero% 2019--2020
215 Helsinki	63,32	62,62	68,12	70,88	73,74	72,41	-1,81%
806 Itä-Uusimaa	100,41	100,03	97,79	98,44	101,78	91,57	-10,03%
815 Kaakkois-Suomi	104,16	114,18	115,27	110,74	99,07	105,21	6,20%
818 Länsi-Uusimaa	121,45	110,34	109,56	114,57	106,97	107,66	0,65%
821 Häme	107,67	108,58	108,32	106,12	106,60	111,34	4,44%
833 Sisä-Suomi	96,53	96,54	96,66	100,09	98,48	101,76	3,33%
836 Pohjanmaa	125,00	130,23	131,25	113,59	120,96	118,98	-1,63%
842 Lounais-Suomi	109,66	105,85	112,58	110,57	109,29	104,55	-4,34%
851 Itä-Suomi	100,34	111,17	109,64	105,38	107,22	111,27	3,78%
863 Oulu	100,43	112,01	105,49	110,60	106,90	106,17	-0,68%
866 Lappi	94,73	97,30	93,21	102,34	95,07	99,10	4,23%
872 Ahvenanmaa	97,19	94,75	91,29	129,74	111,45	101,93	-8,54%
Yhteensä	97,78	99,12	100,27	100,78	100,27	99,66	-0,61%

Taulukot 5 Henkilövahinko-onnettomuudet 2015-2020⁸

Henkilövahinko-onnettomuudet	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Ennakkotieto 2020	Ero % 2019- 2020
Henkilövahinkoon johtaneet onnettomuudet	5 185	4 752	4 432	4 290	4 002	3 584	-10,44 %
Kuolemaan johtaneet tieliikenneonnettomuudet	246	239	219	200	195	205	5,13 %
Tieliikenneonnettomuuksissa kuolleet	270	258	238	237	208	220	5,77 %
Tieliikenneonnettomuuksissa loukkaantuneet	6 408	5 911	5 574	5 275	4 974	4344	-12,67%

⁷ Lähde: Poliisin tulostietojärjestelmä 2020.⁸ Lähde: Tilastokeskus, vuoden 2020 tiedot ovat ennakkotietoja.

3 Toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta

3.1 Valvonta ja hälytys

Tulostavoitteet

Sisäministeriön strategisen tavoitteen ”Turvallisuuden tunne on korkea” saavuttamiseksi poliisitoimelle asetettiin seuraavat tulostavoitteet: Poliisin osaava henkilöstö varmistaa laadukkaat palvelut valtakunnallisesti yhdenvertaisina kohdentamalla voimavarat toimintaympäristöä ja tehtäviä vastaavasti. Poliisi lisää turvallisuuden tunnetta ja kansalaisten luottamusta tuottamalla kiireelliset hälytyspalvelut luotettavasti ja vahvistamalla poliisin toiminnassa rikosten ennalta estämistä. Valvonta- ja hälytystoiminnan osalta tavoitetta arvioidaan muun muassa indikaattorilla ”Esitys enimmäisvasteajoista on valmis” sekä tunnusluvuilla, jotka kuvaavat kiireellisten hälytyspalvelujen saatavuutta. Tavoitetta arvioidaan myös laadullisesti seuraavalla tavalla: ”Maastapoistamistoiminta on tehokasta ja perusoikeudet ja palautuskiellot huomioivaa. Laadullisessa arviossa huomioidaan Yhdenvertaisuusvaltuutetun monitoroinnit ja kanteluiden määrä”.

Sisäministeriön strategisen tavoitteen ”Ihmiset, ympäristö ja omaisuus ovat turvassa” saavuttamista valvonta- ja hälytystoiminnan osalta tarkastellaan katuturvallisuus- ja häiriöindeksin sekä liikennevalvonnan tuottavuutta, henkilötyövuosimääriä sekä poliisin paljastamia liikennesrikoksia ja -rikkomuksia kuvaavilla tunnusluvuilla.

Sisäministeriön strategisen tavoitteen ”Kansallisen turvallisuuden uhat torjutaan” saavuttamiseksi poliisitoiminnalle asetettiin seuraavat tulostavoitteet:

Poliisin suorituskyky, turvallisuusviestintä sekä ennakoiva ja ajantasainen tilannekuva vastaavat toimintaympäristön vaatimuksia.

Edellä mainittujen lisäksi poliisin tavoitteena oli, että kiireellisten hälytyspalvelujen saatavuus ja toimintavalmiusaika säilytetään hyvällä tasolla. Poliisin resursointia harvaan asutuilla ja heikon palvelutason alueilla ylläpidetään. Poliisin resurssit kohdennetaan enenevässä määrin poliisin toiminnallisiin painopistealueisiin. Lisäksi tavoitteena oli, että laittoman maahantulon tilanne säilytetään Suomessa hallittuna ja toimenpiteet laittoman maahantulon torjumiseksi ovat uskottavia ja tehokkaita. Maastapoistamispäätösten täytäntöönpano pidetään tehokkaana niiltä osin kuin poliisi voi siihen vaikuttaa.

Tulostavoitteiden toteuma

Hälytyspalveluiden saatavuus on pystytty turvaamaan vuonna 2020 ja toimintavalmiusajat sekä A- että AB-kiireellisyysluokan tehtävissä ovat pysyneet hyvinä. Vuoden 2020 tehtävämäärät ja toimintavalmiusajat eivät ole suoraan vertailukelpoisia vuosien 2018-2019 lukuihin johtuen uuden hätäkeskusjärjestelmän käyttöönotosta.

Hälytyspartioiden kykyä selviytyä ensipartiona vaativista hälytystehtävistä on edelleen parannettu muun muassa suorituskykyä sekä varusteita kehittämällä ja parantamalla.

Myös poliisin vaativien tilanteiden eli VATI -ryhmien suorituskykyä parannettiin muun muassa kouluttamalla ryhmiä uusien välineiden ja varusteiden käyttöön.

Poliisi toteutti valvonta- ja hälytystoiminnan tila -selvityksen⁹ vuonna 2019 ja selvityksen toimenpidesuosituksen täytäntöönpanoa jatkettiin vuonna 2020.

Poliisihallituksen toimintavalmiusaikatyöryhmä¹⁰ selvitti, millä tavoin toimintavalmiusaikoja tulisi jatkossa valtakunnallisesti tarkastella sekä teki ehdotuksen poliisille asetettavista enimmäistoimintavalmiusajoista. Työryhmäraportin toimenpidesuosituksen täytäntöönpano käynnistyi vuonna 2020.

Toimintavalmiusaikatyöryhmä havaitsi selvitystä tehdessään, että yksittäisten poliisilaitostenkin sisällä on erittäin suuria eroavaisuuksia kuntien välillä siinä, kuinka nopeasti poliisi ehtii tapahtumapaikalle kiireellisissä hälytystehtävissä. Yleisesti ottaen isoissa kaupungeissa ja isoimmissa taajamissa poliisin toimintavalmiusajat ovat huomattavasti ns. harva-alueen kuntien aikoja parempia. Toimintavalmiusaikatyöryhmän raportissa esitetään useita toimenpidesuosituksia, joilla erityisesti harva-alueiden palveluja saadaan parannettua.

Poliisin näkyvyyden lisäämiseksi poliisilaitokset ovat resurssiensa puitteissa toteuttaneet suunnitelmallista partiointia ja siihen liittyviä jalkautumisia myös harva-alueilla. Vuodelle 2022 on tarkoitus määritellä häiriö- ja valvontaindeksien avulla poliisilaitoskohtaiset vaikuttavuustavoitteet, joilla voidaan seurata poliisilaitosten välisiä eroja nykyistä tarkemmin.

⁹ Valvonta- ja hälytystoiminnan tila -selvityshankkeen loppuraportti 3/2019

¹⁰ Poliisin toimintavalmiusaika -työryhmän loppuraportti 2/2020

Ulkomaalaisvalvontaa on toteutettu osana valtakunnallista valvontasuunnitelmaa ja myös alueellista valvontaa on tehty. Maastapoistamistoimintaa jatkettiin koronapandemian aiheuttamien matkustusrajoitusten puitteissa.

Poliisin maastapoistamistoimintaa ja ohjeistusta on kehitetty yhdenvertaisuusvaltuutetun valvontaraporttien pohjalta. Yhdenvertaisuusvaltuutettu on katsonut poliisin maastapoistamistoiminnan yleisesti ottaen olevan ihmis- ja perusoikeuksien mukaista ja ammattimaista.

Poliisihallitus käynnisti vuonna 2020 ulkomaalaisasioiden tilaselvityksen, jonka tavoitteena on mm. yhdenmukaistaa ulkomaalaisvalvonnan sekä muiden poliisille kuuluvien ulkomaalaisasioiden hoitamista koko maassa.

Koronapandemia vähensi ihmisten liikkumista, minkä seurauksena myös julkisilla paikoilla tehtyjen pahoinpitelyjen määrä laski. Sen sijaan poliisin hälytystehtävät painoutuivat kotiosoiteisiin. Erityisesti niin sanotut metelikeikat lisääntyivät, kun ihmiset eivät päässeet ravintoloihin viettämään iltaa. Poliisia työllisti keväällä myös poikkeusoloista seurannut velvollisuus valvoa ravintoloiden aukioloaikoja ja toimintaa.

Koronapandemia on testannut myös poliisin resilienssikykyä. Poliisi on kuitenkin pystynyt joustamaan ja priorisoimaan toimintaansa haastavissa ja poikkeuksellisissa oloissa. Tästä esimerkkinä valmiuslainsäädäntöön perustunut huomattavia resurssikohdennuksia vaatinut Uudenmaan sulkua -operaatio. Koronapandemian edellyttämät suojautumistoimenpiteet ovat aiheuttaneet ylimääräisiä haasteita poliisin operatiiviselle toiminnalle.

3.1.1 Liikenteen valvonta

Liikenteen valvonnan tavoitteena oli, että liikennevalvonnan vaikuttavuus pyritään säilyttämään huolimatta siitä, että liikennevalvontaan kohdennettua työaikaa joudutaan osoittamaan myös muihin poliisin lakisäätöihin tehtäviin. Valvonnan kohdentamisen, poliisiyksiköiden liikenneanalyysin, tietojohtoisuuteen perustuvan liikennevalvonnan suunnittelun ja johtamisen edelleen kehittämällä sekä automaattista liikennevalvontaa lisäämällä kompensoidaan tilannetta. Poliisin paljastamien rattijuopumusten, törkeiden liikenneturvallisuuden vaarantamisten taso sekä raskaan liikenteen valvonnan taso säilytetään vuoden 2018 tasolla vuonna 2020.

Tulostavoitteiden toteuma

Liikenneturvallisuuden hyvä kehitys hidastui kertomusvuonna. Vuonna 2020 henkilövahinko-onnettomuuksia ja loukkaantuneita oli aiempaa vähemmän, mutta kuolleita enemmän kuin edellisvuonna.

Liikenneturvallisuuden hyvä kehitys näyttää osin hiipuneen. Vuoden 2020 aikana liikennemäärät pienenevät merkittävästi koronapandemian vuoksi, mutta pienemmät liikennemäärät eivät johtaneet liikenneturvallisuuden lisääntymiseen. Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan vuonna 2020 tapahtui 3 584 henkilövahinko-onnettomuutta, joissa kuoli 220 ja loukkaantui 4 344 ihmistä. Henkilövahinko-onnettomuuksia tapahtui Tilastokeskuksen tietojen mukaan edellisvuoteen verrattuna 418 (10,44 %) vähemmän ja loukkaantuneita oli 630 (12,67 %) vähemmän. Tieliikenneonnettomuuksissa kuolleiden määrä kuitenkin kasvoi, kun vuonna 2020 kuoli ennakkotietojen mukaan 12 (5,77 %) ihmistä enemmän kuin vuonna 2019.

Rattijuopumusonnettomuuksissa kuoli tai loukkaantui vuonna 2020 yhteensä 553 henkilöä, kasvua edellisvuoteen oli 13 prosenttia.

Päihdeonnettomuuksissa¹¹ kuoli tai loukkaantui 160 henkilöä, kasvua edellisvuoteen verrattuna oli noin 4 prosenttia.

Poliisin tietoon tulleiden liikennerikosten määrä kasvoi noin 20 prosenttia, jolloin kokonaismääräksi muodostui 131 247 liikennerikosta.

Liikenne rikkomusten määrät sen sijaan laskivat voimakkaasti viime vuonna. Tämä johtui siitä, että tieliikennelain uudistuttua 1.6.2020 poliisin liikenne rikkomuksia koskevat menettelyt ja tilastointi muuttuivat. Lievimmistä ylinopeuksista kirjoitetut rikesakot muuttuivat hallinnollisiksi liikennevirhemaksuiksi. Poliisin järjestelmät eivät ole toistaiseksi tuottaneet kattavia tilastoja liikennevirhemaksujen määrästä.

Eryisesti vuoden 2020 aikana kasvoivat suurista ylinopeuksista kirjatut liikenneturvallisuuden vaarantamiset sekä rattijuopumukset. Suurten ylinopeuksien osalta kasvu edellisvuoteen oli noin 40 prosenttia ja rattijuopumusten osalta noin kymmenen prosenttia. Kiinnijääneiden rattijuopumuksesta epäiltyjen määrä kasvoi siitä huolimatta, että koronapandemiaan liittyvinä terveysturvallisuustoimina poliisi pidättäytyi laajoista puhallusratsioista, mikä johti puhallutusten määrän merkittävään laskuun.

¹¹ Onnettomuus, jossa jonkun osallisen kuljettajan tai jalankulkijan on todettu tai vahvoin perustein epäillä olleen onnettomuushetkellä muun päihteen vaikutuksen alaisena.

Erityisen merkillepantavaa oli muiden päihteiden kuin alkoholin vaikutuksen alaisena liikenteestä tavattujen kuljettajien määrän kasvu, joka oli vuoteen 2019 verrattuna noin 33 prosenttia. Näiden liikennerikosten osalta kasvua on aiheuttanut osaltaan poliisin valvonnan kohdistaminen erityisesti suurien ylinopeuksien ja päihtyneenä ajamisen valvontaan. Poliisin tehokkaan valvonnan vaikutus liikenneonnettomuuksien suurimpiin riskitekijöihin (kovat ylinopeudet ja päihtymys) voidaan arvioida osaltaan ennalta estäneen liikenneonnettomuuksia ja henkilövahinkoja.

Poliisi käytti kaikkeen liikenteenvalvontaan viime vuonna 483,5 henkilötyötuntia, mikä oli 2,4 prosenttia enemmän kuin vuonna 2019. Erityisesti raskaan liikenteen valvontaan panostettiin ja siihen käytettiin viime vuonna noin 15 prosenttia enemmän työaikaa kuin vuonna 2019. Poliisihallitus seuraa liikennevalvontaan kohdennettua työaikaa sekä liikennerikoksista ja -rikkomuksista aiheutuneita suoritteita. Seuranta raportoidaan kuukausittain ja poliisilaitoksittain. Raportoinnissa on eritelty raskaan liikenteen valvontaan kohdennettu työaika ja suoritteet. Liikenteen valvontaan kohdennetun työajan ja suoritteiden määrissä on jonkin verran alueellista vaihtelua suhteessa asetettuun tavoitteeseen. Osin vaihteluiden voidaan arvioida johtuvan koronapandemian aiheuttamasta Uudenmaan liikkumisrajoitteiden valvontaoperaatiosta ja toisaalta työajan kirjaamistapojen eroista. Poliisihallituksessa on pyritty kehittämään raportointia ja sen vaikuttavuutta poliisin yksiköiden liikennevalvonnan tavoitteiden saavuttamiseen.

Liikennevalvonnan lisäämisen mahdollisti se, että koronapandemian takia isot yleisötilaisuudet peruttiin, eivätkä ne täten sitoneet poliiseja. Lisäksi terveysturvallisuuden ylläpitämiseksi tehdyt toimet pienensivät sairaspotumaa. Edellä todettu mahdollisti sen, että vaikka Uudenmaan liikkumisrajoitukset sitoivat keväällä merkittävästi poliisin kenttähenkilöstöä liikkumisrajoitusten valvontaan, henkilöstöä oli vuoden mittaan hyvin käytössä liikennevalvontaan.

Tieliikennelain 1.6.2020 voimaan tullut muutos vaikutti automaattisen liikennevalvonnan tuloksiin. Lakimuutoksen myötä käyttöön tullut hallinnollinen seuraamus, liikennevirhemaksu, merkitsi myös uuden asianhallintaan tarvittavan tietojärjestelmän käyttöönottoa. Nopealla aikataululla toteutettu uudistus aiheutti heti käyttöönoton jälkeen jonkin verran työprosessien hidastumista, mikä johti seuraamusten määrän laskuun. Liikennevirhemaksujen määrästä ei toistaiseksi ole käytettävissä aiempiin vuosiin vertailukelpoista tietoa.

Raskaan liikenteen valvonnassa lisättiin osaamista uudella videokoulutusmenetelmällä. Valvontaoperaatioita toteutettiin myös laajassa yhteistyössä useiden muiden viranomaisten kanssa tiettyihin valvontateemoihin liittyen. Lisäksi on kehitetty yhteistyötä PTR-toiminnassa ja Keskusrikospoliisin kanssa raskaan liikenteen valvonnan kohdentamiseksi sekä harmaan talouden ja muun rikollisuuden torjumiseksi tehokkaammin. Päästömanipulaatioiden tunnistamista ja siihen liittyvää valvontaprosessia ja osaamista on edelleen kehitetty yhteistyössä eri viranomaisten, muun muassa liikenne- ja viestintäviraston kanssa. Lisäksi on osallistuttu EU:n ohjaamaan kehitystyöhön muun muassa kiinteiden vaakapisteiden (WIM) ja sähköisten rahtikirjojen (eFTI) osalta, niin sanotun liikkuvuuspaketin edellyttämän kuljetusyrityksiä koskevan tiedonvaihdon kehittämiseen riskiperusteisen valvonnan tehostamiseksi, sekä vaarallisten aineiden kuljetuksia koskevan lainsäädännön kehittämiseen liikenne- ja viestintäministeriön ohjauksessa.

Poliisihallitus osallistui sisäministeriössä laadittavan Poliisin liikennevalvonnan ja liikenneturvallisuustyön toimintaohjelman 2021-2024 laadintaan työ- ja ohjausryhmässä. Liikenne- ja viestintäministeriössä puolestaan laaditaan liikenneturvallisuusstrategiaa, jonka työ- ja ohjausryhmien työhön Poliisihallitus myös osallistui.

3.1.2 Valvonnan digitalisaatio etenee

Vuoden 2019 aikana otettiin käyttöön uusi automaattisen nopeusvalvonnan valvontajakso valtatiellä 2 Tornion ja Pellon välillä. Vuoden 2020 lopussa käytössä oli 1 094 kiinteää valvontapistettä, joilla katetaan 3 786 tiekilometriä.

Vuonna 2020 poliisiautoissa sekä muutamassa poliisimoottoripyörässä oli videovalvonta sekä rekisterikilvenlukujärjestelmät, joilla on mahdollista tunnistaa muun muassa katsastamattomat ajoneuvot. Myös liikennekäytöstä poistetut ajoneuvot pystytään tunnistamaan ja järjestelmästä on yhteys Traficomille, josta pystytään määräämään hallinnollinen maksu. Järjestelmä on poliisin puolelta testattu ja otettavissa käyttöön.

3.1.3 Liikenteen valvonnan kansainvälinen yhteistyö

Koronapandemian vuoksi suunnitellut kansainväliset seminaarit ja muut tapaamiset peruttiin. Suomi / Viro -yhteistyön mukaiset miehistövaihdot peruttiin myös lähes koko vuoden osalta.

Taulukot 6: Valvonnan tuloksellisuutta, tehokkuutta, tuotoksia sekä laadunhallintaa arvioidaan seuraavilla mittareilla.

Taloudellisuus/valvonta	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Tavoite 2020	Toteuma 2020
Henkilötyövuodet (HTV)	1 253	1 224	1 268	1 141
Valvonnan kustannukset, 1 000 euroa	128 242	139 000	132 200	129 236
Taloudellisuus (kustannukset /A+B+C tehtävät), euroa	119,5	128,7	124,0	n.a ¹²

Tuottavuus/valvonta	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Tavoite 2020	Toteuma 2020
Tuottavuus (ABC -tehtävät / HTV)	857	855	844	n.a ¹¹
Liikennevalvonnan tuottavuus, kpl / HTV	964,1	911,9	1 175,0	536,4 ¹³

Palvelukyky ja laatu/Valvonta	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Tavoite 2020	Toteuma 2020
Onnistuminen lähisuhdeväkivaltaan ¹⁴ puuttumisessa, keskiarvo vähintään, arvosana 1 - 4	-	-	-	2,84
Onnistuminen liikennevalvonnassa, keskiarvo vähintään, arvosana 1 -4 <small>Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.</small>	3,08	-	3,00	3,06
Onnistuminen poliisin partioinnissa ja muussa näkyvässä toiminnassa, keskiarvo vähintään, arvosana 1 - 4 <small>Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.</small>	3,00	-	3,00	2,90
Liikenteen valvontaan käytetty työaika, HTV	509,8	472,2	488,0	483,5
- josta raskaan liikenteen valvontaan käytetty työaika, HTV	49,1	46,9	47,5	53,9
Törkeä liikenneturvallisuuden vaarantaminen, tapaukset enintään, kpl	4 046	4 332	4 200	6 067

¹² C-tehtävien kirjautumisessa hätäkeskustietojärjestelmä Ericasta Polstatiin on virheitä. N-tehtäviä on siirtynyt Polstatiin C-tehtävinä. Korjaustoimenpiteet menossa, mutta v. 2020 toteumaa ei em. virheen vuoksi voida raportoida.

¹³ Tieliikennelain muututtua 1.6.2020 poliisin liikenne rikkomuksia koskevat menettelyt ja tilastointi on muuttunut. Aiemmin kokonaisrikollisuuteen ja liikenne rikkomusten kokonaismäärään tilastoituneet, lievimmistä ylinopeuksista kirjoitetut rikesakot muuttuivat hallinnollisiksi liikennevirhemaksuiksi. Poliisin järjestelmät eivät ole toistaiseksi tuottaneet kattavia tilastoja liikennevirhemaksujen määrästä, minkä vuoksi niitä ei ole sisällytetty vuoden 2020 raporttiin. Lakimuutoksesta ja järjestelmäkehityksestä johtuen alle 21 km/h suuruudeltaan olevat ylinopeudet eivät ole mukana nyt julkaistavassa tilastossa, joten vuoden 2020 liikenne rikkomuksia koskevat luvut eivät ole vertailukelpoisia edellisvuosien kanssa.

¹⁴ Aiemmin arvioitu poliisin onnistumista kotiväkivaltaan puuttumisessa. V. 2020 alkaen arvioidaan onnistumista lähisuhdeväkivaltaan puuttumisessa. Aikaisempien vuosien tiedot eivät ole vertailukelpoisia. Lähde: Poliisibarometri 2020.

Palvelukyky ja laatu/Valvonta	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Tavoite 2020	Toteuma 2020
Henkilövahinkoon johtaneet liikenneonnettomuudet enintään, kpl	4 265	4 002	3 800	3 584
Rattijuopumusrikosten määrä enintään, kpl	19 738	19 078	20 500	20 928

Suoritteet/Valvonta	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Tavoite 2020	Toteuma 2020
Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden (yjt) tehtävämäärä A+B+C, kpl	1 074 192	1 024 398	1 070 000	n.a ¹⁵
Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden (yjt) oma-aloitteiset tehtävät, %	37,2	38,1	37,3	35,8
Oma-aloitteisuus, % eräissä taajamavalvontaan liittyvissä tehtävissä: 03 Pahoinpity, tappelu 15 Vahingonteko 34 Päähtynyt henkilö 35 Häiriökäyttäytyminen ja ilkivalta.	9,5	8,8	9,5	7,5
Yleisten paikkojen pahoinpitelyjen määrä	15 252	15 185	-	13 209
Yleisten paikkojen vahingontekojen määrä	18 220	17 789	-	18 388
Yksityisillä paikoilla tapahtuneiden pahoinpitelyiden määrät	19 490	20 010	-	20 962
Automaattisen liikennevalvonnan suoritteet, kpl	605 747	513 852	640 000	191 786

Taulukot 7: Hälytystoiminnan tuloksellisuutta, tehokkuutta ja tuotoksia arvioidaan seuraavilla mittareilla.

Taloudellisuus/Hälytystoiminta	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Tavoite 2020	Toteuma 2020
Henkilötyövuodet (HTV)	2 048	2 071	2 133	2 146
Hälytystoiminnan kustannukset, 1 000 euroa	188 928	207 735	193 900	219 844
Taloudellisuus (kustannukset /hälytystehtävät A+B), euroa	359,3	439,5	384,0	449,9

Tuottavuus / Hälytystoiminta	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Tavoite 2020	Toteuma 2020
Tuottavuus (A+B+C tehtävät / HTV)	258	228	237	536,2

¹⁵ C-tehtävien kirjautumisessa hätäkeskustietojärjestelmä Ericasta Polstatiin on virheitä. N-tehtäviä on siirrynt Polstatiin C-tehtävinä. Korjaustoimenpiteet menossa, mutta v. 2020 toteumaa ei em. virheen vuoksi voida raportoida.

Palvelukyky ja laatu / Hälytystoiminta	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Tavoite 2020	Toteuma 2020
Toimintavalmiusaika A-luokan tehtävissä, min	9,4	10,8	9,6	10,0
Toimintavalmiusaika A+B-luokan tehtävissä, min	18,2	15,6	18,0	15,0
Toimintavalmiusaika alle 20 min (% , A+B -tehtävistä)	70,2	75,8	70,5	76,8
Toimintavalmiusaika alle 45 min (% , A+B -tehtävistä)	91,9	94,9	92,0	95,7
Onnistuminen kiireellisissä hälytystehtävissä, keskiarvo vähintään, arvosana 1 - 4 ¹⁶	3,24	-	3,20	3,19

Suoritteet / Hälytystoiminta	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Tavoite 2020	Toteuma 2020
Hälytystehtävien (A+B+C) määrä enintään, kpl	1 074 476	1 044 811	1 070 000	n.a
A+B hälytystehtävien määrä enintään, kpl	527 704	489 141	505 000	488 687
Perheväkivaltaan liittyvät hälytystehtävät enintään, kpl	25 217	21 826	21 500	23 223
Perheväkivaltarikosilmoitusten määrä, kpl	4 810	4 720	-	4 528

3.2 Rikostorjunta

Tulostavoitteet

Sisäministeriön strategisen tavoitteen ” Turvallisuuden tunne on korkea” saavuttamiseksi poliisitoimelle asetettiin seuraavat tulostavoitteet: Poliisin osaava henkilöstö varmistaa laadukkaat palvelut valtakunnallisesti yhdenvertaisina kohdentamalla voimavarat toimintaympäristöä ja tehtäviä vastaavasti. Poliisi lisää turvallisuuden tunnetta ja kansalaisten luottamusta tuottamalla kiireelliset hälytyspalvelut luotettavasti ja vahvistamalla poliisin toiminnassa rikosten ennalta estämistä. Rikostorjunnan osalta tavoitetta arvioidaan muun muassa indikaattorilla: ”Tutkinta-aikoja on lyhennetty hallituskauden aikana ja arvioimalla poliisi - syyttäjä yhteistyön lisääntymistä.” Tavoitteen saavuttamista arvioidaan laadullisesti myös indikaattoreilla: ”Kaikilla poliisilaitoksilla käytetään ennalta estäviä työmuotoja (lähipoliisi, Ankkuri, Marak, paikallinen ongelmanratkaisu (POR) ja huolta aiheuttavat henkilöt (HAH) hallituskauden aikana. Lisäksi toteutetaan muun muassa LASTA-toimintamallia sekä ”EET-strategiaa on toimeenpantu toimeenpanosuunnitelman mukaisesti”. EET -strategian toimeenpanoa arvioidaan myös EET -strategian mittariston mukaisesti.

¹⁶ Lähde: Poliisibarometri 2018 ja 2020

Sisäministeriön strategisen tavoitteen "Ihmiset, ympäristö ja omaisuus ovat turvassa" saavuttamiseksi poliisitoimelle asetettiin seuraava tavoite: Henkeen ja terveyteen kohdistuvat rikokset, seksuaalirikokset sekä yhteiskunnalle haitallisimmat teot ja rikokset sekä niiden haitat vähenevät.

Rikostorjunnan osalta tavoitteen saavuttamista arvioidaan tunnusluvuilla: Henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten sekä seksuaalirikosten selvitystaso ja tutkinta-aika, talousrikostorjunnan tuottavuus (juttujen lukumäärä/henkilötyövuosi), poliisin paljastamat törkeät huumausainerikokset ja poliisin paljastamat rasistiset ja muut viharikokset. Lisäksi indikaattoriksi on kirjattu "Kehitetään mittari, jolla voidaan seurata poliisin palveluun ohjauksia (poliisin ohjauksia rikosuhripäivystykseen, sovitteluun, sosiaali- ja terveystalouteen, lastensuojeluun, LASTA -malliin, ihmiskaupan auttamisjärjestelmään, Ankkuriin, väkivallan katkaisuohjelmiin jne.)" sekä "Ihmiskauppaverkosto on toiminnassa. Ohje on valmis. Ihmiskauppatorjunta on huomioitu lisäresursoinnin kohdentamisen suunnittelussa."

Sisäministeriön strategisen tavoitteen "Kansallisen turvallisuuden uhat torjutaan" saavuttamiseksi poliisitoiminnalle asetettiin seuraavat tulostavoitteet: "Poliisin suorituskyky, turvallisuusviestintä sekä ennakoiva ja ajantasainen tilannekuva vastaavat toimintaympäristön vaatimuksia".

Rikostorjunnan osalta tavoitteen saavuttamista arvioidaan laadullisesti: "Kyberrikostorjuntakyky on hyvä."

Edellä mainittujen lisäksi rikostorjunnassa tavoitteena vuonna 2020 oli painottaa henkilökohtaiseen koskemattomuuteen eli vakavien henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten, seksuaalirikosten sekä yhteiskunnan ja elinkeinoelämän rakenteita murentavien rikosten torjunnan suorituskyvyn varmistamista. Tavoitteena oli erityisesti huomioida lapsiin kohdistuvat rikokset ja lähisuhdeväkivallan vähentäminen sekä ohjaus muihin viranomaispalveluihin. Toimintaympäristön muutos edellytti resurssien kohdentamista ennalta estävään toimintaan ja erityisesti akuutteihin sekä aikaa vieviin ilmiöihin, kuten väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin sekä rangaistavan vihapuheen torjuntaan.

Tavoitteena oli säilyttää rikoslakirikosten selvitystaso (pois lukien liikennesrikokset) nykytasolla. Rikosprosessiketjun nopeuttamiseksi ja vaikuttavuuden lisäämiseksi tuli jatkaa toiminnan kehittämistä, myös syyttäjäteistyössä. Tavoitteena oli myös säilyttää poliisin rikostorjunnan

tuloksellisuus nykytasolla. Vuonna 2020 tuli lisäksi ylläpitää ajantasaista tilannekuvaa muun muassa tutkinta-ajoista ja selvitysasteen kehityksestä poliisin rikostorjunnan operatiivisen toimintakyvyn arvioimiseksi ja siihen reagoimiseksi.

Tavoitteena oli jatkaa väkivaltaisiin ääriliikkeisiin liittyvien rikosten ja viharikosten aktiivista torjuntaa muiden viranomaisten ja järjestöjen kanssa yhteistyössä. Verkossa tapahtuvan rikollisuuden tutkintaa ja torjuntaa mukaan lukien lasten seksuaalinen hyväksikäyttö internetissä, tuli vahvistaa. Lisäksi tavoitteena oli jatkaa vakavien sekä vaarallisten vihjeiden tunnistamiskyvyn ja tiedonkulun parantamista, jotta käytössä oleva tieto saataisiin tehokkaasti hyödynnettyä, mahdollistettua tarkempi analyysi sekä parannettua viranomaisten reagoitinopeutta ja ennalta estämiskykyä.

Talousrikostorjunnan vaikuttavuuden lisäämiseksi tuli pyrkiä reaaliaikaiseen rikostutkintaan, avoinna olevien juttujen määrän vähentämiseen, tutkinta-aikojen lyhentämiseen ja takaisin saadun rikoshyödyn määrän kasvuun entistä tiiviimmällä poliisi - syyttäjä -esitutkintayhteistyöllä ja tehokkailla rikoshyödyn jäljittämistoimenpiteillä. Yhteistyötä keskeisten yhteistyötahojen kuten verohallinnon, ulosoton ja pesänhoitajien kanssa tuli kehittää.

Tietoverkkorikollisuuden torjunnassa tavoitteena oli täytäntöönpanna kansallisen kyberstrategian täytäntöönpano-ohjelmassa esitetyt toimenpide-ehdotukset erityisesti ennalta estävän toiminnan osalta sekä osallistua uuden kansallisen kyberstrategian ja sen toimeenpano-ohjelman valmisteluun. Kyberrikostorjuntakeskuksen resurssien ja toimintakyvyn vahvistuessa tavoiteltiin vakavan ja järjestäytyneen tietoverkkorikollisuuden toimintamahdollisuuksien vaikeuttamista. Tavoitteena oli myös osallistua kansainvälisiin ja kansallisiin kyberharjoituksiin yhteistoiminnan kehittämiseksi poliisin ja muiden viranomaisten välillä.

Vuonna 2020 tavoitteena oli paljastaa edelleen törkeää huumausainerikollisuutta ja kiinnittää huomiota käyttäjien tehokkaaseen hoitoonohjaukseen viranomaisyhteistyössä. Verkossa tapahtuvan huumausainerikollisuuden torjumiseksi tuli panostaa verkkotiedusteluun.

Poliisin tavoitteena oli pyrkiä vaikeuttamaan järjestäytyneen rikollisuuden toimintaa ja integroitumista yhteiskuntarakenteisiin hallinnollisessa torjuntamenettelyssä sekä tukea henkilöiden irtautumista järjestäytyneen rikollisuuden ryhmistä (Exit -toimenpiteet).

Tulostavoitteiden toteuma

Ennalta estävä työ

Poliisi on toteuttanut **poliisin ennalta estävän työn** strategiaa 2019-2023 (Enska) Poliisihallituksen toimeenpanosuunnitelman mukaisesti ja toimintaa on ohjannut osaltaan poliisin ennalta estävän toiminnan valtakunnallinen ohjausryhmä. Ohjausryhmän keskeisenä tavoitteena on saada poliisi toteuttamaan ennalta estävää toimintaa niin, että siinä toteutuu poliisin kaikkien toimintojen prosessien yhteisvaikuttavuus sekä analyysin ja viestinnän hyödyntäminen.

Ennalta estävän toiminnan keskeiset työmuodot ovat olleet lähipoliisitoiminta, Ankkuritoiminta, Marak -toiminta ja POR -toiminta (paikallinen ongelmanratkaisumalli) sekä HAH -toiminta (huolta aiheuttavat henkilöt).

Ankkuritoimintaa on vahvistettu ja yhdenmukaistettu eri poliisilaitosten alueilla ja poliisilaitokset ovat tehneet yhteistyösopimuksia tulosehjäytyksen mukaisesti Ankkuritoiminnan osalta. Ankkuritoimintaa on osaltaan edistänyt Ankkuri-toiminnan käsikirja. Poliisi on pyrkinyt edistämään muiden toimijoiden mukaan tuloa Ankkuritoimintaan erityisesti opetustoimen osalta. Koronapandemiavuosi osoitti, että eri toimijoiden yhdessä tekemisellä saadaan aikaan paras vaikuttavuus erityisesti nuorten osalta.

Poliisin valvonta- ja hälytystoiminnan yhteydessä tehdään päivittäin ja jatkuvasti ”jokaisen poliisin ajattelumalliin ja tapaan toimia” -liittyvää ennalta estävää toimintaa osana perustyötä. Tähän kenttäpoliisien perustyöhön liittyvän ennalta estävän toiminnan vaikuttavuutta ja tehokkuutta seurattiin mm. toimintavalmiusajoilla sekä katuturvallisuus- ja häiriöindekseillä.

Harvapartioinnilla ja poliisin muulla aktiivisella tietojohdoisella toiminnalla on vaikutettu rikosten ja häiriöiden ennalta estämiseen ja parannettu erityisesti poliisin kykyä nopeasti puuttua ja keskeyttää ilmenneitä häiriöitä ja rikostilanteita.

Poliisin valtakunnalliset teemavalvontatapahtumat sisältävät useita ennalta estävää toimintaa tukevia teemoja, kuten anniskelupaikka-, ulkomaalais- ja liikenteenvalvontateemat.

Ylätasolla väkivaltaista radikalisoitumista ja ekstremismia (VRE) estävät toimintamallit on määritelty poliisin ennalta estävän työn strategiassa. Ohjelman täytäntöönpano on alkanut vuoden 2020 alussa.

Poliisin ennalta estävän työn strategia antaa perustan huolta aiheuttaviin henkilöihin (HAH) liittyvän väkivallan ennalta estämistä ja hallitsemista varten kehitetylle työmuodolle, jonka tarkempi sisältö ja käytännön toiminta on määritelty Poliisihallituksen toimesta.

Vankiloissa tapahtuvan väkivaltaisen radikalisoitumisen havaitsemiseksi ja ennalta estämiseksi poliisi on tehnyt yhteistyötä oikeusministeriön ja Rikosseuraamuslaitoksen kanssa. Tavoitteena on ollut tehostaa tiedonvaihtoa, tunnistaa lainsäädännön muutostarpeita ja yhdenmukaistaa toimintatapoja.

Poliisihallituksen edustaja on osallistunut mm. Neuvoston terrorismityöryhmän työhön ja TCO-säädösvalmisteluun (terrorist content online). Lisäksi poliisi on osallistunut moniviranomaisyhteistyöhön ja varautumiseen konfliktialueilta mahdollisesti palaaviin suomalaisiin liittyen.

Väkivaltarikostorjunnan vaikuttavuuden lisääminen

Poliisihallitus on julkaissut aikaisempaa ohjeistusta täydentävän ohjeen¹⁷ poliisin toiminnasta perhe- ja lähisuhdeväkivallan tapauksissa. Ohjeeseen liittyen on tuotettu poliisille työpaikkakoulutusaineisto yhteistyössä Rikosuhripäivystyksen (RIKU) ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (THL) kanssa. Poliisihallitus ohjeisti koulutuksen ja sen osalta on tehty seuranta, jota hyödynnetään vuonna 2021 MARAK -projektin yhteydessä.

Poliisi on hyödyntänyt USEL-verkostoa (uhri-, sovittelu- ja edunvalvonta- sekä lähestymiskieltoasiat) väkivaltarikostorjuntaan liittyvässä työssä ja tiedonvaihdossa sekä edellä mainitussa koulutusasiassa. Verkostossa on päällystötason edustus poliisilaitoksista ja poliisin yksiköistä.

Sosiaali- ja terveysministeriön rahoittamasta ja vuonna 2020 käynnistyneestä Barnahus-hankkeesta osoitettiin varoja myös poliisille. THL:n koordinoimassa hankkeessa toimii kaksi poliisiasiantuntijaa aikavälillä 1.7.2020 -31.12.2021. Barnahus-hankkeessa etsitään valtakunnallisesti parhaat käytännöt lapsiin kohdistuvien väkivalta- ja seksuaaliepäilyjen tutkintaprosesseihin, rakennetaan ammattilaisille suunnatut verkkokoulutukset sekä vahvistetaan jo olemassa olevia hyviä toimintamalleja ja monialaista yhteistyötä sekä tavoitellaan rikosprosessin keston lyhenemistä.

¹⁷ Poliisin toiminta perhe- ja lähisuhdeväkivallan sekä naisiin kohdistuvan väkivallan tapauksissa, POL-2020-28556

Ihmiskaupan vastaista toimintaa tehostettiin vuonna 2020. Alkuvuonna perustettiin valtakunnallinen ihmiskaupparikostorjunnan asiantuntijaverkosto, johon kaikki yksiköt nimesivät kolme asiantuntijaa. Samalla edellytettiin, että yksiköt kohdentaisivat voimavaroja ihmiskaupparikosten paljastamiseen. Lisäksi Poliisihallitus antoi syyskuussa 2020 ohjeen ”Ihmiskauppaan ja sen kaltaisiin rikoksiin puuttuminen sekä ihmiskaupan uhrien auttaminen”. Poliisin kirjaamat ihmiskaupparikokset lisääntyivät yli 40 prosenttia edellisvuoteen nähden.

Poliisi sai vuoden 2020 syksyllä 20 henkilötyövuoden lisäresurssin vuodelle 2021, joista 17 osoitettiin Helsingin poliisilaitokselle valtakunnallisen ihmiskauppatutkintaryhmän perustamiseksi ja kolme Keskusrikospoliisille ihmiskauppatoiminnon vahvistamiseksi. Helsingin poliisilaitoksen ryhmä on aloittanut toimintansa helmikuussa 2021.

Viharikosten torjuntaa on jatkettu osana poliisin ennalta estävää toimintaa samalla kun poliisien viharikosten tunnistamista ja sitä kautta myös esitutkinnan laatua on pyritty parantamaan. Osana oikeusministeriön vetämää EU-rahoitteista Tiedolla vihaa vastaan -hanketta selvitetään Poliisiammattikorkeakoulussa (Polamk) miten vihamotiivi on otettu huomioon niissä esitutkinnoissa, joissa Polamkin viharikosraportin mukaan on todettu olevan epäilty viharikos. Hankkeessa on myös valittu muutama poliisilaitos, joiden kanssa on käyty keskustelua toimista, joilla voidaan tehostaa viharikostorjuntaa paikallisesti.

Vuonna 2020 valmisteltiin myös uutta, vuonna 2021 voimaantulevaa viharikosohjetta, joka odottaa eduskunnan päätöstä siitä, vahvistetaanko rikoslain muutos, jolla sukupuoli lisätään yhdeksi viharikoksen motiiviksi.

Lisäksi sisäministeriön johdolla valmisteltiin koko poliisin henkilöstölle pakollinen, viharikososion sisältävä, verkkokoulutus.

Henkirikosten seurantatutkimus uudistettiin tuottamalla uusi tietojärjestelmä, jolla kerätään entistä laajemmin tietoa. Seurantatutkimuksen toteuttaa Krimo ja vuoden 2020 tutkimuksen tulokset julkaistaan syksyllä 2021.

Talousrikostorjunnan kyvykkyyttä on voitu lisätä kehittämällä ohjaus-, tutkinta- ja viranomaisyhteistyöprosesseja. Vaikka viime vuonna talousrikoksia tuli poliisille edellisvuotta enemmän tutkittavaksi, talousrikostorjunnan vaikuttavuutta on voitu lisätä tutkimalla ja päättämällä talousrikoksia edellisvuotta enemmän sekä lyhentämällä tutkinta-aikaa.

Talousrikostorjuntaa ja siitä raportointia on kehitetty ohjeistuksella (POL - 2020-47) ja työrikosten tutkinnan osalta annettu menettelyjä ohjaava kirje (POL-2020-22415). Valmistellussa uudessa talousrikostorjunnan toimenpideohjelmassa on huomioitu sekä ohjauksen että toiminnan kehittämiseen liittyviä toimenpiteitä. Tutkinnassa on vakiinnutettu nopeutetun menettelyn malleja, kehitetty juttujen esikäsittelyä sekä hyödynnetty starttipaketti -ohjeistusta. Vuoden 2020 aikana on voitu paljastaa ja selvittää merkittäviä talousrikoksia, joissa on saavutettu reaaliaikaisuutta. Esimerkiksi eräässä velallisen rikosta koskevassa tapauksessa nopeutetun menettelyn johdosta, kun velallisyhtiön omaisuus oli välikäsien kautta laittomasti ”papereilla” siirretty jatkaja -yritykselle, poliisi pääsi puuttumaan toimenpiteillään asiaan jo ennen pesäluettelon vahvistamista ja siirretty omaisuus saatiin konkurssipesän haltuun.

Viranomaisten yhteiselle talousrikostorjunnan tilannekuvasivustolle on tuotettu talousrikollisuuden torjuntaan liittyvää ajankohtaista tilannekuvatietoa ennalta estävyyden ja vaikuttavuuden lisäämiseksi. Talousrikostorjunnan yhteistoimintaa on kehitetty moniviranomaisista koostuvan yhteistyöryhmän avulla, on sovittu yhteisistä kohteista ja menettelymalleista. Rikoshyödyn jäljittämistoiminnan osalta on annettu koulutusta ja valtakunnallinen rikoshyöty-koordinaattori on tukenut poliisiyksiköiden rikoshyödyn jäljitystoimintaa kaikkien rikoslajien osalta. Poliisi on toteuttanut sähköisen pankkitiedustelujärjestelmän rakentamiseen tähtäävää projektia. Ennalta estävyyden ja vaikuttavuuden lisäämiseksi poliisi on toteuttanut tehostettua liiketoimintakiellon valvontaa.

Ympäristörikostorjunnan tehostamiseksi perustettiin ympäristörikosten tutkimuskoordinaattorin virka sekä ympäristörikostutkinnan koordinaattorin virka. Ympäristörikoksiin liittyvän tilannekuvan parantamiseksi Poliisihallitus on julkaissut ympäristörikoskatsauksen. Lisäksi ympäristörikostutkinnan koordinaattori on julkaissut oman tilannekuvakatsauksensa.

Huumausainerikollisuuden torjunnassa poliisi on paljastanut laajoja rikoskokonaisuuksia, joissa usein on vahva kansainvälinen kytkös. Poliisin tietoon tulleiden törkeiden huumausainerikosten määrä putosi hiukan edellisestä vuodesta, mutta oli kuitenkin suurempi kuin vuonna 2018. Perusmuotoisten huumausainerikosten määrä kasvoi noin 36 prosenttia, mikä johtui osittain vuonna 2019 paljastuneesta Silkkitie -kokonaisuudesta, mutta myös valvonnan ja tutkinnan tehokkuudesta. Rikoshyötyä saatiin takaisin edellisvuotta vähemmän, mutta kuitenkin selvästi enemmän kuin vuonna 2018.

Poliisin tietoon tulleiden ja paljastamien huumausainerikosten määrä tukee käsitystä huumausaineiden käyttömäärien kasvusta. Koronapandemian ei havaittu merkittävästi vaikuttaneen huumausaineiden saatavuuteen. Huumausaineiden käytön lisääntymisestä kertoo osaltaan myös se, että rattijuopumuksista yhä suurempi osa johtuu huumaavista aineista. Keväällä 2020 huumerattijuopumusepäilyjen määrä ylitti ensimmäisen kerran Suomessa alkoholirattijuopumusepäilyjen määrän. Myös Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) huumeiden käyttöön liittyvät kyselytutkimukset ja jätevesitutkimukset tukevat tätä näkemystä. THL:n jätevesitutkimusten mukaan huumausaineiden käyttö on yleistynyt Suomessa viimeisen kahdeksan vuoden aikana.

Huumausaineen käyttörikosten kohdalla toimintaa on suunnattu entistä enemmän huumausaineiden käyttäjien hoitoonohjaukseen ja huumausaineiden haittojen vähentämiseen. Ensi kertaa huumausaineen käytöstä kiinni jääneet alaikäiset puhutetaan poliisin toimesta ja mahdollisen toisen kiinnijäämisen osalta syyttäjällä on mahdollisuus pitää suullinen neuvottelu. Tämä tähtää huumausaineiden käytön lopettamiseen ja mahdollisen uusintarikollisuuden ennalta estämiseen. Haittojen vähentämisen osalta on tehty sekä valtakunnallista että paikallista yhteistyötä.

Tietoverkkoavusteinen huumausainekauppa on kasvanut edelleen, vaikka viranomaisten kyky torjua ja tunnistaa sitä onkin parantunut. Tietoverkkojen avulla tapahtuvan huumausainekaupan ja muiden laittomien aineiden ja esineiden kaupan torjuntaa on alettu kehittää syksyllä 2020 kaikissa poliisiyksiköissä. Tavoitteena on, että torjunta tehostuu vuoden 2021 aikana. Samalla kehitetään tietoverkoissa tapahtuvaa tiedonhankintaa.

Huumausainerikollisuutta pyritään torjumaan rikoslajineutraalisti, koska huumausaineisiin kytkeytyy olennaisesti muutakin rikollisuutta, kuten varkaus-, petos- ja ryöstörikoksia sekä väkivaltarikoksia. Talousrikokset ovat jo pitkään kytkeytyneet ammattimaiseen ja järjestäytyneeseen rikollisuuteen, jota on pyritty torjumaan ja vähentämään rikostorjunnan keinojen lisäksi hallinnollisin torjuntatoimin yhdessä muiden viranomaisten ja sidosryhmien kanssa. Poliisin Exit -ohjelmalla pyritään tukemaan järjestäytyneen rikollisuuden ryhmistä ja rikollisesta urasta eroon pyrkiviä ihmisiä.

Poliisihallitus ja Eteläisen syyttäjälueen erikoissyyttäjä ovat vuoden 2020 aikana ajaneet järjestäytyneen rikollisryhmän United Brotherhoodin (UB) ja sen alajärjestö Bad Unionin (BU) toiminnan kieltämistä lainvastaisina

yhdistyksinä. Itä-Uudenmaan käräjäoikeus julisti 15.2.2021 ryhmät lakkautetuiksi. Käräjäoikeus katsoi tuomiossaan, että UB:n ja BU:n toiminta oli ollut niin räikeällä tavalla lainvastaista, että yleinen etu vaatii niiden lakkauttamista. Käräjäoikeuden ratkaisu on ensimmäinen laatuaan kohdistuen järjestäytyneeseen rikollisryhmään Suomessa.

Poliisiyksiköiden ja **Suojelupoliisin välinen yhteistoiminta** on jatkunut erityisesti terrorismiin liittyvien uhkien torjunnassa. Poliisihallituksessa ja Suojelupoliisissa on valmisteltu poliisin ja Suojelupoliisin väliset yhteistyösopimukset, jotka saatettiin voimaan loppuvuodesta 2020. Uusien uhkien torjumisessa on varmistettu poliisin ja Suojelupoliisin välinen riittävä tiedonvaihto ja koordinaatio.

Omaisuusrikokset muodostavat lukumäärältään ja osuudeltaan (62,2 % vuonna 2020) suurimman rikoslajin rikoslakirikoksissa (pois lukien liikenne). Muutokset omaisuusrikosten määrissä heijastuvat suoraan rikoslakirikosten (pois lukien liikenne) määrään.

Omaisuusrikosten selvitystaso on rikoslajeista pienin, mikä johtuu osittain omaisuusrikosten määrästä ja niiden ominaispiirteistä. Osasyynä omaisuusrikosten alhaiseen selvitystasoon voidaan pitää sitä, että omaisuusrikoksista vajaan 70 prosenttia tulee poliisin tietoon niin sanotusti "pimeänä" eli rikoksesta epäilystä ei ole tietoa rikosilmoituksen laatimishetkellä. Omaisuusrikosten osalta on myös tyypillistä, että ilmoitusviiveet saattavat olla pitkiä, rikoksesta epäilystä ei ole minkäänlaisia tietoa tai edes tuntomerkkejä, teolle ei ole silminnäköisiä, teknisellä rikostutkinnalla ei saada selvyyttä rikoksesta epäilystä eikä rikoksen tapahtumapaikalla ei ole taltioivia valvontakameroita.

Näpistysrikosten selvitystasot ovat yli 50 prosenttia, mikä johtuu osittain rikosten ilmituloon liittyvästä tavasta. Osa näpistyksistä tulee poliisin tietoon esimerkiksi päivittäistavarakauppojen henkilökunnan välityksellä. Näissä tapauksissa rikoksesta epäilty on yleensä otettu kiinni verekseltään kaupan henkilökunnan tai vartijoiden toimesta. Poliisin tehtäväksi jää tehdä asiaankuuluvat rikosprosessin edellyttämät jatkotoimet.

Petosrikollisuudessa (selvitystaso 49,1 %) on tyypillistä, että niin kutsuttuja nettipetoksia tehtaillaan yksittäisten henkilöiden toimesta lukuisia. Rikoksia paljastuu ja selviää usein lukuisia poliisin päästyä rikoksesta epäillyn jäljille. Tyypillistä on, että yksittäisten tekojen rikosvahinko ei ole kovin suuri, mutta

useita petoksia tekemällä yksittäinen tekijä voi saada merkittävän rikoshyödyn.

Koronapandemian myötä etätyön tekeminen ja koulunkäynti verkossa lisääntyivät merkittävästi ja tietoverkoissa olevien palveluiden käyttö on saattanut osaltaan lisätä **kyberrikoksia (tietoverkkorikokset ja tietoverkkoavusteiset rikokset)**. Kansainväliset poliisijärjestöt EUROPOL ja INTERPOL arvioivat tietoverkkorikollisuuden lisääntyvän koronapandemian myötä. Poliisin tietoon tulleissa rikoksissa tietomurtojen määrä on lisääntynyt merkittävästi. Vuonna 2019 poliisin tietoon tuli 804 tietomurtoa ja vuonna 2020 tietomurtoja kirjattiin 1 097 kappaletta. Poliisin tietoon tulleiden törkeiden tietomurtojen määrä kasvoi vain yhdellätoista vuoteen 2019 verrattuna. Vuoden loppupuolella julkisuuteen tullut psykoterapiakeskus Vastaamon rikoskokonaisuus ei ole vaikuttanut tietoverkkorikosten määrään, koska Vastaamon asiakkaat ovat asianomistajina yksityiselämää loukkaavan tiedon levittämisinä ja kiristyksinä kirjatuissa rikoksissa.

Vastaamon rikoskokonaisuudessa on kirjattu yli 22 000 rikosilmoitusta ja rikosilmoitusten kirjaaminen poliisin tietojärjestelmään on työllistänyt poliisia merkittävästi. Vastaamon rikoskokonaisuus vaikuttaa kokonaisuudessaan rikosten selvitysprosenttiin vuoden 2020 osalta sekä poliisin tietoon tulleiden rikoslakirikosten kokonaismäärään. Kyseinen rikoskokonaisuus vaikuttaa kokonaisuudessaan rikostorjunnan tuloksellisuuden heikentymiseen vuoden 2020 osalta ja heijastevaikutukset ovat todennäköisesti nähtävissä myös vuonna 2021.

Identiteettivarkauksien määrä on kasvanut vuodesta 2015 lähtien. Vuoden 2020 identiteettivarkauksina kirjattujen rikosten määrää ei ole nostanut Vastaamon rikoskokonaisuus eikä poliisin tietoon ole tullut Vastaamon tietomurron yhteydessä anastettujen henkilötietojen luvaton käyttöä.

Vuonna 2020 on jatkettu poliisin tietoverkkorikostorjunnan koulutusta koronapandemian asettamien rajoitusten puitteissa. Osa koulutuksesta on jouduttu siirtämään tai perumaan koronatartuntojen leviämisen estämiseksi.

Tietoverkkoa hyväksikäyttäen tehtyjen rikosten osalta poliisin tietoon on tullut aiempia vuosia enemmän lasten seksuaalisen väkivallan aineiston levittämiseen liittyviä rikoksia. Näiden rikosten määrän kasvu johtuu osittain siitä, että poliisin toimintaa on tehostettu lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten tiedon käsittelyssä.

Poliisin tietoon tulleiden **internetiä hyväksikäyttäen tehtyjen petosten** määrä on jatkanut kasvua. Vuodesta 2019 vuoteen 2020 poliisin tietoon tulleiden niin sanottujen nettipetosten määrä on kasvanut yli 30 prosenttia. Poliisi on lisännyt yhteistyötä rikoksia ennalta estävässä viestinnässä viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa. Poliisi ja yhteistyötahot ovat tiedottaneet petosten eri tekemuodoista ja erityisesti niin sanotuista helpdesk-huijauksista, joiden määrä on kasvanut vuoden 2020 aikana. Internetiä hyväksikäyttäen tehtävien petosten tekotavat ovat kehittyneet siten, että rikollista toimintaa on vaikea erottaa laillisesta toiminnasta. Rikolliset ovat luoneet esimerkiksi suomenkielisiä aidoilta näyttäviä nettisivuja. Rikoksentekijöiden yhteydenotot saattavat olla suomenkielisiä ja soitot tulevat suomalaisista puhelinnumeroista.

Vuoden 2020 aikana rikostorjuntaa on kehitetty myös hankemuotoisesti. On edistetty muun muassa sähköisen rikosilmoituksen käyttöönottoa, rakennettu automaattista kasvontunnistusjärjestelmää sekä otettu käyttöön niin sanottu POUTA-palvelu, joka mahdollistaa kansalaisten ja yritysten sähköisen tiedon välittämisen rikosasioissa poliisille paikkariippumattomasti. Lisäksi verkossa tapahtuvan rikollisuuden tutkinnan ja torjunnan vahvistamiseksi on kehitetty ratkaisuja.

Poliisiasiaintietojärjestelmän (Vitja) rakentamista on jatkettu tavoitteena saada hanke päätökseen vuonna 2023. Vitjan tehtävänä on tuottaa poliisin sekä muiden turvallisuus- ja oikeusviranomaisten toimintaprosesseja tehostava ja yhtenäistävä tietoturvallinen tietojärjestelmäkokonaisuus, joka mahdollistaa sähköisen poikkihallinnollisen yhteistyön sekä kansalaisten sähköiset asiointipalvelut poliisin työprosessien ja koko rikosprosessin osalta.

Taulukot 8: Rikostorjunnan tuloksellisuutta, tehokkuutta ja tuotoksia arvioidaan seuraavilla mittareilla. ¹⁸

Taloudellisuus / Rikostorjunta	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Tavoite 2020	Toteuma 2020
Henkilötyövuodet	3 692	3 759	3 773	3 883
Rikostorjunnan kustannukset, 1 000 euroa	346 690	376 955	356 500	392 441
Taloudellisuus (kustannukset/selvitetyt rikoslakirikokset), 1 000 euroa	1 268	1 400,9	1 354,0	1273,1

¹⁸ Lähde: Poliisibarometri 2018 ja 2020.

Tuottavuus / Rikostorjunta	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Tavoite 2020	Toteuma 2020
Tuottavuus (selvitetyt rikoslakirikokset / HTV)	72	72	70	79

Palvelukyky ja laatu / Rikostorjunta	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Tavoite 2020	Toteuma 2020
Rikoslakirikosten selvitystaso (pl. liikenne rikokset), %, vähintään	48,6	48,7	48,5	44,6
Rikoslakirikosten tutkinta-aika (pl. liikenne rikokset), keskiarvo, vrk	130,0	136,0	135,0	146
Omaisuusrikosten selvitystaso, prosenttia, vähintään	37,1	37,5	37,0	34,6
Henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten selvitystaso, %, vähintään / henkirikokset	84,2	92,9	-	90,0
Päätettyjen talousrikosjuttujen sisälläoloaika, keskiarvo, vrk, enintään	466	503	430	513
Talousrikostorjunnan htv	330,6	325,2	-	359,3
Ilmoitettujen ja päätettyjen talousrikosjuttujen suhde, suhdeluku	0,97	1,02	-	1,06
Onnistuminen väkivaltarikosten selvittämisessä ja torjunnassa, keskiarvo, vähintään, arvosana 1 - 4 ¹⁹	3,06	-	3,00	2,99
Onnistuminen talousrikosten torjunnassa, keskiarvo, vähintään, arvosana 1 - 4 ¹⁹	2,76	-	2,70	2,81
Onnistuminen huumerikosten selvittämisessä/paljastamisessa, keskiarvo, vähintään, arvosana 1 - 4 ¹⁹	2,91	-	2,90	2,91
Onnistuminen asuntomurtojen selvittämisessä, keskiarvo, vähintään, arvosana 1 - 4 ¹⁹	2,85	-	2,80	2,74
Onnistuminen autovarkauksien selvittämisessä, keskiarvo, vähintään, arvosana 1 - 4 ¹⁹	2,77	-	2,70	2,67
Onnistuminen viharikosten selvittämisessä (rikokset, joiden motiivina on uhrin etninen tausta, seksuaalinen suuntautuminen, vammaisuus tms.), keskiarvo, vähintään, arvosana 1-4 ¹⁹	2,89	-	3,10	2,89
Tietoverkkorikollisuuden torjunta ja selvittäminen (tietomurrot, petokset verkossa ym.), keskiarvo, vähintään, arvosana 1-4 ¹⁹	2,79	-	3,60	2,80
IT-tutkintaan käytetyt henkilötyövuodet (tietoverkkorikosten taktinen tutkinta)	41,2	46,3	40,0	50,9

¹⁹ Lähde: Poliisibarometri 2018 ja 2020

Suoritteet / Rikostorjunta	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Tavoite 2020	Toteuma 2020
Kaikki selvitetty rikokset, määrä, sisältää liikenne rikkomukset	684 843	639 625	680 000	501 395
Selvitetyt rikoslakirikokset, määrä kpl	266 785	269 834	265 000	308 532
Päätettyjen talousrikosten määrä, kpl	1 767	1920	1 900	2 082
Avoimena olevien talousrikosten määrä, kpl	2 508	2 795	2 400	3 142
Haltuun saatu rikoshyöty kaikissa rikoksissa (netto), milj. euroa	36,5	42,0	25,0	35,8
Haltuun saatu rikoshyöty talousrikoksissa (netto), milj. euroa	27,4	31,7	19,0	24,8
Haltuun saatu rikoshyöty huumausainerikoksissa (netto) milj. euroa	1,9	3,47	-	2,66
Henkeen ja terveyteen kohdistuvat rikokset, määrä	36 169	36 483	36 000	35 703
Henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten määrä, kpl, henkirikokset	444	397	-	489
Henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten määrä, kpl, pahoinpitelyrikokset	33 716	34 084	-	33 034
Poliisin tietoon tulleet törkeät huumausainerikokset, määrä	972	1 161	1 100	1 133
Poliisin paljastamat törkeät huumausainerikokset, määrä	858	1 008	-	941
Päätettyjen järjestäytyneen rikollisuuden juttujen lukumäärä	637	518	520	544
Rasistiset ja muut viharikokset, kpl	244	243	-	151

Taulukot 9: Rikosten kehitys vuosina 2015-2020. ²⁰

Rikosten määrällinen kehitys	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ero% 2019-- 2020
Kaikki rikokset	805 794	809 370	822 227	825 900	779 876	678 356	-13,02%
Rikoslakirikokset	467 412	458 792	431 475	436 886	447 067	537 808	20,30%
Rikoslakirikokset (pl. liikenne rikokset)	338 680	338 282	322 114	321 369	337 287	406 561	20,54%
Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	36 323	36 179	36 020	36 169	36 483	35 703	-2,14%
Seksuaalirikokset	2 991	3 338	3 331	3 856	4 466	4 461	-0,11%

²⁰ Lähde: Poliisin tulostietojärjestelmä 2021.

Rikosten määrällinen kehitys	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ero% 2019-- 2020
Omaisuusrikokset	235 246	228 297	209 438	204 741	213 603	252 939	18,42%
Asuntomurrot (vain törkeät varkaudet yrityksineen, joissa teontaranne asunnosta luvatta tunkeutuen)	2 559	2 413	1 780	2 246	1 980	1 834	-7,37%
Automurrot (varkaudet yrityksineen, joissa teontaranne moottoriajoneu- vosta luvatta tunkeutuen)	8 587	7 653	6 793	6 148	6 559	7 631	16,34%
Huumausainerikokset (uudet RL 50 luku)	21 221	22 136	24 039	26 373	29 965	35 789	19,44%
Liikenne rikokset	128 732	120 510	109 360	115 517	109 780	131 247	19,55%
Kaikki liikenne rikkomukset	319 606	334 080	377 083	376 673	321 806	129 268	-59,83%

Taulukot 10: Rikoslakirikosten (pl. liikenne rikokset) selvitysprosentti poliisilaitoksittain tutkivien yksiköiden mukaan.²¹

Rikoslakirikosten selvitys%	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ero% 2019-- 2020
215 Helsinki	45,7 %	42,3 %	42,2 %	45,2 %	45,1 %	39,6 %	-12,27%
806 Itä-Uusimaa	40,0 %	37,6 %	38,4 %	35,1 %	35,1 %	30,9 %	-11,90%
815 Kaakkois-Suomi	47,3 %	55,6 %	50,7 %	47,2 %	49,3 %	45,3 %	-8,27%
818 Länsi-Uusimaa	44,8 %	50,0 %	47,0 %	50,5 %	47,0 %	40,7 %	-13,50%
821 Häme	44,0 %	43,6 %	48,6 %	50,8 %	51,5 %	45,0 %	-12,60%
833 Sisä-Suomi	47,7 %	49,6 %	66,4 %	53,5 %	51,1 %	45,7 %	-10,54%
836 Pohjanmaa	55,4 %	64,4 %	59,7 %	59,4 %	57,0 %	57,2 %	0,36%
842 Lounais-Suomi	50,1 %	49,1 %	51,4 %	49,0 %	50,8 %	47,5 %	-6,62%
851 Itä-Suomi	55,9 %	53,3 %	50,4 %	51,4 %	53,2 %	52,3 %	-1,74%
863 Oulu	54,0 %	49,0 %	46,6 %	53,2 %	51,7 %	53,3 %	3,22%
866 Lappi	52,8 %	48,0 %	55,4 %	48,4 %	55,7 %	58,4 %	4,85%
Yhteensä	48,1 %	47,6 %	49,7 %	48,5 %	48,5 %	44,5 %	-8,26%

²¹ Lähde: Poliisin tulostietojärjestelmä 2021.

Taulukot 11: Rikoslakirikosten (pl. liikennerikokset) tutkinta-aika poliisilaitoksittain (vuorokautta) yksiköiden mukaan.²²

Rikoslakirikosten tutkinta-aika, vuorokautta poliisilaitoksittain	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ero% 2019--2020
215 Helsinki	87	80	103	119	122	118	-3,11%
806 Itä-Uusimaa	113	127	139	134	140	168	20,42%
815 Kaakkois-Suomi	133	120	137	124	135	180	33,61%
818 Länsi-Uusimaa	109	122	127	140	152	154	1,29%
821 Häme	106	140	125	143	132	141	7,11%
833 Sisä-Suomi	117	125	99	116	122	129	5,59%
836 Pohjanmaa	182	159	156	127	152	160	5,55%
842 Lounais-Suomi	127	124	134	126	116	124	7,49%
851 Itä-Suomi	96	116	116	117	154	176	14,69%
863 Oulu	141	137	162	156	159	162	1,72%
866 Lappi	150	147	155	153	161	163	1,23%
Yhteensä	117	120	124	129	136	145	7,13%

3.3 Lupahallinto

3.3.1 Lupahallinto

Tulostavoitteet

Poliisin lupahallinnon tavoitteena oli vaikuttaa hallinnollisen päätöksenteon ja valvonnan keinoin rikoksia ennalta estävästi sekä yleistä järjestystä ja turvallisuutta turvaavasti. Lupahallinnon pääasiallisena palvelun tarjoamisen tapana tavoiteltiin sähköisiä palveluja ja tavoitteena oli säilyttää sähköisen asioinnin aste suunnitelmallisesti korkealla tasolla. Poliisin tavoitteena vuonna 2020 oli turvata maksullisen lupahallinnon riittävä palvelutaso, tehokkaat menettelyt ja näitä vastaavat resurssit kustannusvastaavuudesta huolehtien. Tavoitteena oli myös, että lupahallinnon toiminnot ja prosessit uudistuvat hallinnollisesti kevyemmiksi, ja että poliisi huolehtii sähköisten lupapalveluiden ja asianhallinnan ylläpitämisestä ja kehittämisestä siten, että palvelut ovat asiakasystävällisiä, teknistä kehitystä tarkoituksenmukaisesti

²² Lähde: Poliisin tulostietojärjestelmä 2020.

hyödyntäviä ja toiminnallisesti tehokkaita. Lupapalvelut tuli tuottaa kokonaistaloudellisesti ja tehokkaasti. Vuoden 2017 alussa käyttöön otetulla resurssimallilla tuli varmistaa henkilöresurssien oikea mitoitus suhteessa lupahallinnon tehtäviin ja resurssimallia koskevien periaatteiden mukaisesti oikeaa voimavarojen tasoa tuli arvioida aina kehittämistyön vaikutuksia suunniteltaessa. Poliisi on käsitellyt sakkolain muutoksesta johtuen 1.6.2019 alkaen kaikki ajokiellot, minkä arvioitiin tarkoittavan noin 17 000 uutta ajokieltoasiaa vuosittain.

Tulostavoitteiden toteuma

Poliisin lupahallinnon asiamäärät vähenivät merkittävästi vuonna 2020. Pässejä myönnettiin kertomusvuonna vain 446 874 kappaletta, kun vuonna 2019 poliisi myönsi 820 7610 passia. Koska passiasiat on suurin poliisin lupahallinnon asiaryhmä, oli tällä vaikutusta koko lupahallinnon tulokseen; asiamäärät vähenivät kokonaisuutena 37,1 prosenttia edellisvuoteen verrattuna.

Koronapandemiaan liittyvien rajoitteiden alettua keväällä 2020 oli huomattavissa selkeää laskua jätettyjen passihakemusten määrässä. Passien hakemusmäärät lähtivät laskuun maaliskuussa 2020 ja suorastaan romahtivat huhtikuussa. Kesä- heinäkuussa kysyntää oli enemmän, mutta selkeästi vähemmän kuin niin sanottuna normaalivuotena.

Vaikuttaisi siltä, että muutokseen on vaikuttanut selkeästi kaksi tekijää. Etenkin kevään erittäin pienet luvut johtuivat suurilta osin siitä, että ihmiset halusivat rajoittaa kaikkea ylimääräistä asiointia. Vaikka hakemuksen voi jättää verkossa, keskimäärin yli 50 prosenttia hakemuksista edellyttää henkilökohtaista asiointia poliisiasemalla. Toisaalta on selvää, että ihmisillä ei ollut myöskään pakottavaa tarvetta uusien matkustusasiakirjojen, koska voimassa olleet matkustusrajoitukset estivät lähes kaiken matkustamisen. Passien kysyntä vaikuttaisi jokseenkin seuraavan matkustusrajoitusten tilannetta.

Henkilökorttien kysyntä on kasvanut räjähdysmäisesti vuoden 2018 joulukuusta alkaen. Vuonna 2019 myönnettiin lähes 190 000 henkilökorttia enemmän kuin vuonna 2018, jolloin myönnettiin noin 250 000 henkilökorttia. Lisäksi on syytä havaita, että kyseinen vuosi 2018 oli myös korkein koskaan saavutettu myöntömäärä siihen mennessä. Täten on vaikeaa arvioida, mikä on tällä hetkellä henkilökorttihakemusten niin sanottu normaalitaso.

Tilastojen perusteella voidaan kuitenkin todeta, että koronapandemian rajoitusten voimaantulo keväällä 2020 vaikutti huomattavasti ihmisten asiointihalukkuuteen ja henkilökorttihakemusten määrä laski huomattavasti vuoden ensimmäisiin kuukausiin verrattuna. Kesäkuusta 2020 lähtien henkilökorttien kysyntä on ollut lähellä vuoden 2019 tasoa ja siten huomattavasti korkeammalla kuin vuoden 2018 taso. Matkustusrajoitusten muutokset eivät ole vaikuttaneet samalla tavalla henkilökorttien kysyntään kuin passien osalta. Vuonna 2020 myönnettiin toiseksi eniten henkilökortteja koskaan. Vaikka henkilökortti on Euroopassa matkustusasiakirja, on se ennen kaikkea henkilöllisyyden osoittamisen väline, joten on oletettavaa, että sen kysyntä tulee olemaan koronapandemian rajoitusten jatkuessa tasaisempaa kuin passien.

Suuri joukko ihmisiä hankki vanhaksi menneen passin sijaan henkilökortin vuonna 2020. Lisäksi asiakirjojen uusimatta jättäminen kohdistui hyvin korostetusti alaikäisiin. Nämä molemmat asiat ovat luonnollisia kehityskulkuja tilanteessa, jossa ulkomaanmatkustamista on rajoitettu hyvin voimakkaasti. Tarve kohdistuu nimenomaan henkilöllisyyden osoittamiseen eikä matkustusoikeuden osoittamiseen ja alaikäisten osalta henkilöllisyyden osoittamisen välineiden olemassaoloon ei ole niin suurta käytännön tarvetta.

Aselupa-asioissa on ollut kasvua ja niitä laitettiin vireille 62 307 kappaletta, kun vuonna 2019 aseasioita oli 60 970. Sen sijaan yksityisen turvallisuusalan lupa-asoiden ja yleisötilaisuusilmoitusten määrät ovat laskeneet rajoituksista johtuen.

Mobiilihenkilökortin käyttöönotto eteni, kun poliisi sai valtiovarainministeriöltä erillisrahoituksen Digi- ja väestöviraston (DVV) kanssa toteutettavalle hankkeelle. Mobiilihenkilökortin suunniteltu käyttöönotto on vuoden 2023 aikana.

Uuden asetietojärjestelmän käyttöönotto sekä henkilökortti- ja passijärjestelmän uudistaminen etenivät aikataulun mukaisesti.

Taulukot 12: Lupahallinnon tuloksellisuutta, tehokkuutta ja tuotoksia arvioidaan seuraavilla mittareilla. ²³

Taloudellisuus / Maksullinen lupahallinto	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Tavoite 2020	Toteuma 2020
Henkilötyövuodet (maksullinen)	359,1	370,5	402	336,1
Lupapalvelujen kustannukset (maksullinen), 1 000 euroa	48 304	53 909	50 000	47 867
Taloudellisuus (kustannukset/poliisin käsittelemät maksulliset asiat), euroa	43,4	40,3	42,0	56,8
Lupahallinnon kustannusvastaavuus, %	111,2	117,3	100,0	76,3
Lupahallinnon tuottototeuma, 1 000 euroa	53 697	63 224	50 000	36 507

Tuottavuus/Maksullinen lupahallinto	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Tavoite 2020	Toteuma 2020
Maksullisen toiminnan tuottavuus (poliisin käsittelemät maksulliset asiat / lupa-HTV, maksullinen työaika)	3 088,8	3 611,0	2 943,0	2 507,1

Palvelukyky ja laatu/Maksullinen lupahallinto	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Tavoite 2020	Toteuma 2020
Onnistuminen lupahallinnossa, arvosana 1-4 ²⁴	3,37	-	3,40	3,39
Sähköisen asioinnin toteuma-aste, %	43,3	34,3	50,0	32,8
Sähköisen asioinnin käyttöaste, % (sähköisesti vireille laitettujen lupien osuus koko volyymista niissä luparyhmissä, joissa sähköinen asiointi mahdollista)	71,2	73,4	80,0	72,1
Ajanvarauksen käyttöaste (varausten määrä/asiakaskäyntimäärä), %	42,5	41,3	45,0	51,7
Käyntiasioinnin asiakasmäärän kehitys	757 208	869 178	750 000	621 000

²³ Lähde: Poliisin tulostietojärjestelmä.

²⁴ Lähde: Poliisibarometri 2018 ja 2020.

Suoritteet/Maksullinen lupahallinto	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Tavoite 2020	Toteuma 2020
Poliisin käsittelemät maksulliset lupa-asiat yhteensä, kpl	1 109 614	1 338 395	1 183 000	842 505
Matkustusasiakirjat (passit ja henkilökortit)	1 015 040	1 242 304	-	757 133
Ajoluvat	333	-	-	-
Turva-alan luvat	20 747	19 722	-	14 336
Aseluvat	59 397	60 970	-	62 307
Muut luvat	14 430	15 399	-	8 729

Taulukot 13: Maksuttoman lupahallinnon tuloksellisuutta, tehokkuutta ja tuotoksia arvioidaan seuraavilla mittareilla. ²⁵

Taloudellisuus / Maksuton lupahallinto, sisältää lupavalvonnan	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Tavoite 2020	Toteuma 2020
Henkilötyövuodet (HTV)	219,1	236,3	-	264,6
Lupavalvonnan kustannukset (lupapalvelut), 1 000 euroa	20 614	23 036	-	26 633

Tuottavuus / Maksuton lupahallinto, sisältää lupavalvonnan	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Tavoite 2020	Toteuma 2020
Toiminnan tuottavuus (valvonnalliset suoritteet / maksuton työaika, lupa-HTV)	456,9	322,8	-	261,1

Suoritteet / Maksuton lupahallinto, sisältää lupavalvonnan	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Tavoite 2020	Toteuma 2020
Valvonnalliset toimenpiteet yhteensä, kpl	100 110	78 631	-	69 095
Aseiden hallussapitolupiin kohdistuvat peruutukset ja varoitukset	3 774	3 512	-	4 833
Ajo-oikeuspäätökset	95 973	74 808	-	63 996
Järjestyksenvalvojakorttien peruutukset ja varoitukset	309	228	-	191
Vartijakorttien peruutukset ja varoitukset	94	83	-	77

²⁵ Lähde: Poliisin tulostietojärjestelmä.

Taulukot 14: Poliisin myöntämät luvat poliisiyksiköittäin 2015-2020.²⁶

Poliisin myöntämät luvat poliisiyksiköittäin tehtävä/lkm	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ero% 2019-2020
215 Helsinki	179 737	158 475	149 839	156 094	170 678	116 623	-31,67%
806 Itä-Uusimaa	177 811	130 133	117 332	125 667	145 193	92 421	-36,35%
815 Kaakkois-Suomi	87 334	66 314	55 279	59 991	73 517	44 381	-39,63%
818 Länsi-Uusimaa	134 300	103 540	97 010	103 012	117 570	75 851	-35,48%
821 Häme	103 132	77 049	67 446	73 646	86 611	57 826	-33,23%
833 Sisä-Suomi	195 830	158 347	142 490	154 293	184 501	116 488	-36,86%
836 Pohjanmaa	108 383	75 049	67 336	74 699	101 771	58 090	-42,92%
842 Lounais-Suomi	185 990	134 962	122 513	132 579	170 389	103 801	-39,08%
851 Itä-Suomi	144 242	106 962	94 327	106 002	132 559	81 737	-38,34%
863 Oulu	108 069	81 663	76 356	89 935	111 759	67 084	-39,97%
866 Lappi	45 283	34 135	30 189	33 696	43 846	28 203	-35,68%
Yhteensä	1 470 111	1 030 117	1 020 117	1 109 614	1 338 394	842 505	-37,05%

3.3.2 Asehallinto

Asehallinto jatkoi 15.7.2019 voimaan tulleen ampuma-aselain muutoksen täytäntöönpanoa. Ennen vuotta 2010 myönnettyjen ase-elinkeinolupien uudistamisen siirtymäaika päättyi 15.7.2020. Suurin osa lupien uudistamisista tehtiin vuoden 2020 aikana. Lisäksi ampuma-aselaki muuttui 1.11.2020 siten, että ase-elinkeinonharjoittajien tiedostopidosta siirryttiin poliisille tehtäviin sähköisiin ilmoituksiin. Asehallinto osallistui muutoksen edellyttämään kehitystyöhön ja koulutukseen sekä huolehti ilmoitusten syöttämisestä tietojärjestelmään. Asealan elinkeinonharjoittajien vastuuhenkilökokeita pidettiin kolme kertaa vuoden aikana. Asehallinto osallistui myös aselupia koskevan ohjeistuksen valmisteluun ja asetietojärjestelmä-hankkeeseen. Vuoden 2020 aikana pidettiin kaksi asehuutokauppaa, joissa oli kaupan yhteensä 789 esinettä. Ampuma-aseita romutettiin vuoden aikana yhteensä 19 654 kappaletta. Deaktivointitarkastuksia suoritettiin 596 kappaletta.

²⁶ Poliisin tulostietojärjestelmä.

3.3.3 Arpajaishallinto

Rahapelitoiminnan valvonta

Sisäministeriön tammikuussa asettaman arpajaislakihankkeen työhön on osallistuttu vuoden aikana aktiivisesti. Lakiuudistuksesta seuraavilla lainsäädännön muutoksilla on merkittäviä vaikutuksia sekä Suomen rahapelijärjestelmään, että Poliisihallituksen arpajaishallinnon toimivaltaan ja käytettävissä oleviin menetelmiin muun muassa lainvastaiseen toimintaan puuttumisessa. Vuotta 2020 leimasivat rahapelitoiminnan valvonnassa niin kutsutun pakollisen tunnistautumisen käyttöönottoon valmistautuminen ja koronapandemian vaikutukset Veikkaus Oy:n toimintaan. Rahapelitoimintaan liittyvän tiedon hallintaan liittyvät kehittämistoimet käynnistettiin vuoden aikana arpajaishallinnon sisäisen tiedonsaannin varmistamiseksi ja sujuvoittamiseksi. Samanaikaisesti edistettiin raportointitietokannan kehitystyötä valvonnan työkaluksi.

Lainvastaisen rahapelitoiminnan markkinoinnissa toteutettiin vuoden aikana entistä kattavampaa valvontaa muun muassa julkisuuden henkilöiden ja somevaikuttajien osalta sekä verkkosivustoilla tapahtuvaan markkinointiin puuttumalla. Arpajaishallinto jatkoi vuoden aikana myös toimenpiteitä, joilla pyritään puuttumaan tv-lähetyksissä tapahtuvaan laittoman rahapelitoiminnan markkinointiin.

Arpajaishallinto toteutti selvityksen ikäraja-valvonnasta rahapeliautomaattipelaamisessa. Selvitys toteutettiin koeostoin. Selvityksen tuloksia käsiteltiin Veikkaus Oy:n kanssa ja asiasta annettiin lausunto, jonka johdosta Veikkaus Oy ryhtyi konkreettisiin toimiin ikäraja-valvonnan tehostamiseksi ja esimerkiksi nosti viiteikärajan rahapelaamisessa 30 vuoteen sekä omissa että sen rahapelejä myyvissä asiamiespisteissä.

Rahapelien tietoteknistä valvontaa kehitettiin edelleen Veikkaus Oy:n otettua käyttöön uusia pelijärjestelmiä. Tämän johdosta valvontajärjestelmään tehtiin useita tuotantoonvientejä. Tietoteknisen valvonnan palvelinlaitteisto oheisohjelmineen, tietoliikennejärjestelmät ja -yhteydet sekä tietokantaohjelmistot tukipalveluineen uudistettiin tehdyn julkisen kilpailutuksen myötä. Tietoteknisen valvonnan ryhmän jäseniä koulutettiin uudistettuun järjestelmäkokonaisuuteen ja koulutukset jatkuvat edelleen.

Rahankeräys- ja tavara-arpajaistoiminnan valvonta

Vuoden 2020 aikana tehtiin lähes 750 bingo-, rahankeräys- ja tavara-arpajaislupiin liittyvää päätöstä. Vuosi 2020 oli ensimmäinen vuosi, jolloin

sovellettiin sekä vanhaa että uutta rahankeräyslakia. Uuden 1.3.2020 voimaan tulleen rahankeräyslain mukaisia rahankeräyslupia myönnettiin 479 kappaletta.

Lakimuutoksen ohella myös rahankeräystoimialaan on voimakkaasti vaikuttanut koko yhteiskuntaa ravistellut koronapandemia. Useiden toimijoiden toimeentulon vaarannuttua on yhteiskunnassa herännyt halu auttaa ja keksiä uusia tapoja korvata menetettyjä tuloja. Osa käytetyistä keinoista on ollut ristiriidassa rahankeräyslain kanssa ja arpajaishallinto on antanut runsaasti neuvontaa toiminnan ohjaamiseksi lainmukaiseen suuntaan. Myös tavaravoittoarpajaisissa, kuten bingopeleissä, koronapandemian vaikutus oli suuri: keväällä bingopelitoimijat keskeyttivät toimintaansa, eivätkä useat yhdistykset jatkaneet bingotoimintaa syksylläkään.

Keskustelu päästökompensaatiopalveluista ja niiden suhteesta rahankeräyslakiin jatkui vuoden aikana. Päästökompensaatiota tarjoaville toimijoille annettiin lausuntoja ja neuvontaa runsaasti etenkin alkuvuoden aikana. Sisäministeriön asettaman taustaselvityshankkeen jatkona ministeriö on valmistellut rahankeräyslain muuttamista siten, että päästökompensaatiotoiminta rajattaisiin lain soveltamisalan ulkopuolelle. Arpajaishallinto on ollut aktiivisesti mukana sekä selvitys- että lakihankkeessa ja antanut asiaan oman lausuntonsa.

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estäminen

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevan lain uudistamistyö käynnistyi vuoden 2020 puolella ja arpajaishallinto on osallistunut lakihankkeen työryhmätyöskentelyyn. Lisäksi arpajaishallinto laati rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen valvojakohtaisen riskiarvion.

3.3.4 Turvallisuusalan valvonta

1.1.2017 voimaan tulleen yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain takia turvallisuusalan valvonnan tehtävämäärät jatkoivat edelleen voimakasta kasvuaan.

Erityisesti poliisilaitosten, yksityisen turvallisuusalan toimijoiden, sekä myös yksityisestä turvallisuusalasta kiinnostuneiden kansalaisten neuvonnan ja ohjauksen tarve on lisääntynyt moninkertaiseksi verrattuna lakiuudistusta edeltäneeseen aikaan. Samalla turvallisuusalan valvonnan

tehtäväalueeseen kuuluvien lupa-asioiden määrä on moninkertaistunut. Esimerkiksi voimassa olevia yksityisen turvallisuusalan elinkeinolupia on noin 900, kun niitä 1.1.2017 oli noin 230.

Muutos oli aiheuttanut lupa-asioiden käsittelyaikojen pidentymistä ja vuodelle 2020 asetettu keskeisin tavoite oli käsittelyaikojen palauttaminen kohtuulliselle tasolle. Tavoite saavutettiin. Alla on tärkeimpiä vertailulukuja (yksikkönä päivä) vuosilta 2020 ja 2019, vuoden 2019 luvut ovat suluissa:

- turvallisuusalan elinkeinoluvan myöntäminen, **17** (58)
- turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan muutosilmoitus, **18** (33)
- turvallisuusalan elinkeinoluvan muuttaminen, **12** (23)
- vastaavaksi hoitajaksi hyväksyminen, **14** (55)
- vastaavan hoitajan sijaiseksi hyväksyminen, **11** (18)
- voimankäyttökouluttajaksi hyväksyminen **5** (6)
- järjestyksenalvojakouluttajaksi hyväksyminen **5** (3)
- asekouluttajaksi hyväksyminen **1** (3)

3.4 Yhteiset palvelut

Sisäministeriön strategisen tavoitteen ”Turvallisuuden tunne on korkea” arvioimiseksi poliisitoimelle asetettiin tavoitteeksi valmistella sopimuskaudella 2020-2024 alueellisen palveluiden yhdenvertaisuutta kuvaava mittaristo yhdessä sisäministeriön poliisiosaston kanssa.

Sisäministeriön strategisen tavoitteen ”Ihmiset, ympäristö ja omaisuus ovat turvassa” arvioimiseksi poliisitoimelle asetettiin tavoitteeksi kehittää mittari, jolla voidaan seurata poliisin tietoon tulleiden maalittamista ilmentävien rikosten määrää. Maalittamista koskevan ohjeen oli määrä valmistua ja maalittamista koskeva webropol -kysely annettiin tehtäväksi kahden vuoden välein.

Sisäministeriön strategisen tavoitteen ”Kansallisen turvallisuuden uhat torjutaan” saavuttamisen arvioimiseksi asetettiin indikaattori: ”Resilienssikyky on hyvä.” Resilienssikykyä tuli arvioida laadullisesti huomioiden työturvallisuus sekä tunnusluvuihin: C-tehtävien lukumäärä, hoitamatta jääneet tehtävät, esitutkinnan rajoitusten lukumäärä, ylityökertymä.

Taulukot 15: Rikoslakirikosten (pl. liikenne rikokset) esitutkintalain mukaisten rajoittamispäätösten lukumäärä tutkintayksiköittäin.

Rikoslakirikosten (pl. liikenne rikokset) esitutkintalain mukaisten rajoittamispäätösten lukumäärä tutkintayksiköittäin	2018	2019	2020	Ero% 2019--2020
215 Helsinki	4 901	4 506	3 500	-22,33%
806 Itä-Uusimaa	3 345	3 046	2 577	-15,40%
815 Kaakkois-Suomi	1 104	1 188	944	-20,54%
818 Länsi-Uusimaa	3 005	2 962	2 777	-6,25%
821 Häme	843	868	985	13,48%
833 Sisä-Suomi	1 409	1 428	2 149	50,49%
836 Pohjanmaa	1 038	714	847	18,63%
842 Lounais-Suomi	1 242	1 152	1 096	-4,86%
851 Itä-Suomi	1 039	889	956	7,54%
863 Oulu	1 440	990	954	-3,64%
866 Lappi	343	279	261	-6,45%
Yhteensä	19 709	18 022	17 046	-5,42%

Tulostavoitteiden toteuma

Analyysitoiminnot suunnitteli vuodelle 2020 analyysi- ja tiedustelutoiminnan määräyksen tarkempaa toimeenpanoa ja analyysitoiminnan yhtenäistämistä luomalla päivitetyn version analyysikäsikirjasta. Koronapandemia aiheutti tämän työn aloittamiseen reilun viivästyksen ja työ pääsi käyntiin vasta loppusyksystä 2020. Analyysikäsikirjan alustava rakenne saatiin suunniteltua ja työ jatkuu vuonna 2021.

Poliisiyksiköiden toimintaympäristöanalyysin raportointia jatkettiin vuonna 2020 ja suurin osa poliisiyksiköistä raportoi toiminnastaan tämän mallin mukaisesti. Koronapandemia aikaisti toimintaympäristöanalyysin raportointimallin pohjalle suunniteltua strategisen tilannekuvamallin luomista. Koronapandemian noustessa keväällä 2020 poliisitoiminnan keskiöön analyysitoiminnot kehitti uuden strategisen tilannekuvamallin, jota hyödyntämällä voidaan ketterästi hahmottaa koko poliisihallinnon strateginen tilannekuva.

Vuonna 2020 analyysitoiminnot suunnitteli poliisille uuden mittariston viitekehysten. Mittariston viitekehys sidottiin poliisin uuteen strategiaan ja strategiaan tavoitteisiin, sekä toiminnan ja talouden suunnittelun prosessiin. Uusi mittaristo mahdollistaa joustavamman toiminnan tulosten tarkastelun, kun tuloksia voidaan esitellä eri näkökulmista. Mittariston viitekehysten käytännön toteutusta edistettiin myös luomalla uusi raportointialusta, mihin poliisiyksiköt kirjaavat ja raportoivat toimintaansa.

Analyysitoiminnoilla oli tavoitteena uudistaa vuonna 2020 poliisitoiminnan painopisteiden määrittelymalli sekä kuvata analyysiprosesseja. Koronapandemian seurauksena kummassakaan tavoitteessa ei päästy suunnitellusti eteenpäin kuin vasta loppuvuodesta 2020. Molempien tavoitteiden osalta työ saatiin kuitenkin käynnistettyä ja alustavat suunnitelmat tehtyä. Työ jatkuu molempien tavoitteiden osalta vuonna 2021.

3.4.1 Koulutus, osaamisen kehittäminen ja tutkimustoiminta

Tätä kokonaisuutta käsitellään kohdassa 1.4 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen.

3.4.2 ICT-palvelut

Poliisin tietojärjestelmiä on kehitetty laajasti poliisin hankkeissa vuoden 2020 aikana. Viranomaisten yhteistä kenttäjohtojärjestelmä KEJO -hanketta sekä Vitja -hanketta on jatkettu, on edistetty asetietojärjestelmän kehitystä, erilaisten mobiilisovellusten käyttöön saamista sekä kehitetty ja rakennettu joko olemassa olevia tai aivan uusia tietojärjestelmiä erilaisten EU-velvoitteiden ja kansallisten lainsäädäntöuudistusten täytäntöönpanemiseksi.

Poliisin vuonna 2020 uudistetun strategian mukaan yhtenä keskeisenä päämääränä on tuottaa nykyaikaisia ja kehittyviä palveluita. ICT-palveluiden osalta tavoitteena on ollut ylläpitää ja turvata järjestelmien toimivuus sekä pienentää korjausvelkaa resurssien puitteissa. Painopisteinä on ollut erityisesti kehittää kansallisten järjestelmien integraatiota kansainvälisiin tietojärjestelmiin.

Vuonna 2020 poliisitoiminnan kehittävän ylläpidon kautta käsiteltiin poliisin toiminnallisten järjestelmien osalta yhteensä 76 kehittämistoimenpidettä. Toteutetut kehittämistoimet painoutuivat järjestelmien toiminnallisiin parannuksiin sekä muun muassa kansainvälisen ja kansallisen säätelyn muutoksista johtuviin pakollisiin uudistuksiin.

Tietojärjestelmien laajemmat uudistukset toteutetaan keskitetyn hankemenettelyn kautta. Vuonna 2020 ei käynnistetty uusia hankkeita, joten tältä osin voidaan arvioida, että kokonaisuudessaan tietojärjestelmien korjausvelkaa ei pystytty juurikaan vähentämään. Käynnissä oleviin kehittämishankkeisiin ei pystytty myöskään osoittamaan suunnitelmien edellyttämää rahoitusta, joka osaltaan hidastaa kehittämistoimien toteuttamista.

Vuonna 2020 poliisi jatkoi palveluiden ja prosessien digitalisointia. Digitalisaation kehitystoimien edistämiseksi poliisille myönnettiin valtiovarainministeriön erityisrahoitusta, jolla toimeenpannaan vuosina 2021 ja 2022 toteutettava SARA-ohjelma (Security-Automation-Robotics-Artificial Intelligence). Ohjelmassa kehitetään kiireetöntä neuvontapalvelua antava "chatbot", toteutetaan ratkaisu tallennettujen kuulustelujen automatisoituun litterointiin, sekä automatisoidaan rahanpesuilmoitusten vastaanottoa ja käsittelyä.

Huolimatta tiukasta resurssitilanteesta ja koronapandemiasta, Poliisin Informaatioteknologiakeskus (POL IT-keskus) kykeni turvaamaan poliisin kriittisten tietojärjestelmien toiminnan ja näin tukemaan poliisitoiminnan sujuvuutta myös poikkeusaikana. Lisäksi useiden tietojärjestelmien kehittämistä on jatkettu. POL IT-keskus jatkoi sovelluskehityksen merkittäviä puitejärjestelyjen järjestämistä. Vuoden 2020 aikana valmistui kaksi uutta EU-laajuisesti kilpailutettua puitejärjestelyä koko poliisihallinnon käyttöön. Näiden lisäksi valmistui kuusi muuta EU-laajuisista kilpailutusta sekä useita kansallisia ja pienkilpailutuksia.

Vuonna 2019 uuden asetietojärjestelmän kehityshanke ASKEL keskeytettiin, uudelleen suunniteltiin ja aikataulutettiin siten, että uuden järjestelmäkokonaisuuden lakisääteinen käyttöönottoajankohta on 1.3.2024. Vuoden 2020 aikana hankkeessa tarkennettiin aikaisempia toiminnallisia määrittelyjä sekä valmisteltiin toteutukseen liittyvien asiantuntijatöiden kilpailutuksia.

Monibiometriajärjestelmän kehityshankkeen (UUSO) tavoitteena on uudistaa Poliisin sormenjälkijärjestelmä niin, että sen avulla voi paremmin vastata kansallisten ja kansainvälisten lainvalvontaviranomaisten biometriajärjestelmien kehitykseen. Uudistuksen myötä rekisteröintiprosesseja tehostetaan automatisoimalla niitä ja kehittämällä uusia liikkuvampia päätelaitteita järjestelmän käyttämiseen. Vuoden 2020 aikana järjestelmän sovellustoimittaja kehitti toiminnallisuudet omassa

ympäristössään. Monibiometriajärjestelmän käytön aloituksen tavoiteaikataulu on vuonna 2021.

Mobiilipalvelut-hankkeen toimesta on otettu käyttöön poliisin mobiilialusta, sekä siinä toimivat tiedoston siirto- ja kyselysovellus. Hankkeen toimesta sujuvoitettiin poliisin kenttäjärjestelmän mobiilisovelluksen käyttöä ja parannettiin sen tietoturvallisuutta sekä laajennettiin merkittävästi sen käyttöä. Hankkeen tukemana ja rahoittamana operatiivisen lomakejärjestelmän mobiilisovellus ja ensimmäiset sille tehdyt lomakkeet otettiin testauskäyttöön joulukuussa. Lisäksi hankkeen toimesta toteutettiin Poliisihallituksen laajuinen ryhmätyötilapalvelun koekäyttö sekä tekoälyyn pohjautuvan puheentunnistuksen ja litteroinnin koekäyttöprojekti. Hanke päätettiin 31.12.2020.

Timantti II -hankkeessa tehostetaan ja nykyaikaistetaan poliisin työtä, haetaan kustannussäästöjä keskitetyillä ratkaisuilla ja vastataan poliisin operatiivisen toiminnan tarpeisiin ennalta estää ja tutkia rikoksia digitalisaation keinoin. Vuonna 2020 hanke toteutti poliisiajoneuvoista videokuvan lähetyksen mahdollistavan ryhmävideopalvelun, sekä aloitti yhdessä toimittajan kanssa tehtävä- ja tutkinta-aineiston käsittelyyn tarkoitetun digitaalisen kansion toteutuksen. Internet-tiedonhankinta -alusta ja takavarikoidun datan käsittelyyn tarkoitetun timantti-työaseman testiympäristö valmistui testaukseen. Lisäksi poliisilaissa määriteltävän teknisen valvonnan kokonaisratkaisun suunnitelma valmistui. Hanke asetettiin uudelleen ja sen toimikautta jatkettiin asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi nykyisillä voimavaroilla.

Viranomaisten yhteinen kenttäjärjestelmä-hanke (KEJO-hanke) eteni merkittävästi vuonna 2020 järjestelmän ensimmäisen käyttöönoton myötä joulukuussa, kun KEJO-järjestelmän pilottikäyttö käynnistyi Pohjois-Savossa ja Pohjois-Karjalassa ensihoidon osalta. Edellytyksenä käyttöönotolle oli hyväksymistestauksen ja Kanta-yhteistestauksen läpivienti onnistuneesti. KEJO:lle myönnettiin Kanta-sertifikaatti marraskuussa. Lisäksi KEJO-tietojärjestelmän liittäminen turvallisuusverkkoon hyväksyttiin määräajaksi. KEJO-järjestelmän jatkokehitys ja integrointi eri isäntäjärjestelmiin eteni suunnitellusti.

Matka-ohjelman hankkeissa toteutetaan matkustamiseen ja poliisin kansainvälisiin tietojärjestelmiin liittyviä hankkeita. Yhdeksän ohjelman kymmenestä hankkeesta saa ulkopuolista rahoitusta. Ohjelmassa edistettiin hankkeita niiden tavoitteiden mukaisesti. KATI-hankkeessa saavutettiin

käyttöönottovalmius Schengen-etsintäkuulutusten hallinnointi- ja viestinvälitysrajaratkaisuissa ja RENKI-hankkeessa yhteiskyselyjärjestelmän henkilöetsintäkuulutusten osalta. MATKUSTAJA-hankkeessa kehitettiin matkustajatiedon käsittelyn järjestelmiä, PEES- ja PETIAS-hankkeissa edistettiin interoperability-asetuksen mukaisten järjestelmien toteutusta ja UMF3-hankkeessa yhteisen tietomallistandardin käyttämistä osassa ohjelman hankkeissa, sekä Europolin järjestelmien integrointeja.

Poliisin sähköisen asiointipalvelun palveluiden siirto uudelle alustalle saatiin päätökseen, kun toteutettiin uudistettu rikosilmoituslomake. Vanhasta alustasta eroon pääseminen kevensi entisestään kehityksen prosesseja sekä toi selkeästi havaittavaa vakautta alustan toimintaan. Vuoden merkittävin muutos oli Suomi.fi-valtuuksien käyttöönotto, niin poliisin omissa palveluissa, kuin poliisin henkilöstölle myönnettävinä sähköisinä valtuutuksina käyttää muiden viranomaisten palveluita. Lisäksi otettiin käyttöön Suomi.fi-viestien järjestelmärajapinta sekä sähköpostirajapinnan hyödyntäminen rikosilmoitusten ilmoitusjäljennöksen toimittamisessa. Myös palveluiden saavutettavuutta parannettiin tilaamalla saavutettavuus selvitys sekä korjaamalla siinä havaittuja epäkohtia.

3.4.3 Materiaalipalvelut ja toimitilat

Poliisihallituksen toimitila- ja materiaalihallinnon vastuualueella toteutettiin 2020 organisaatiomuutos, jolla muodostettiin kaksi vastuualuetta:

- 1) Toimitilahallinnon vastuualue,
- 2) Materiaalihallinnon ja hankintatoimen vastuualue

Muutoksella parannettiin teknologiayksikön puheena olevien osa-alueiden suorituskykyä tehokkaan ja vaikuttavan esimiestyön mahdollistamiseksi sekä vahvan asiantuntemuksen luomiseksi molemmille osa-alueille. Tavoitteen mukaisesti uudistuksella varmistettiin molempien osa-alueiden suorituskyky ja osaaminen myös tilanteissa, jossa tapahtuu poistumia tai poliisi kohtaa poikkeustilanteita. Viimeksi mainitun osalta kyse on myös varautumisen edistämisestä.

Uudelleenjärjestelyn lisäksi teknologiayksikkö jatkaa koko prosessien kehittämistä vastuualueiden tehtävien, roolien ja tavoitteiden kirkastamiseksi, yksikön vastuualueiden sekä myös Poliisin materiaalikeskuksen välisen yhteistyön ja yhteisten tavoitteiden varmistamiseksi sekä asiakasnäkökulman huomioimiseksi.

Poliisihallitus ja Senaatti-kiinteistöt ovat luoneet vuonna 2020 toimintamallin, jossa kuvataan poliisiyksiköihin perustettavien työympäristöryhmien työskentely poliisiyksiköissä. Työympäristöryhmät toimivat työyhteisön tukena ja esimerkkinä tilojen ja työvälineiden käytössä työnteon tapojen kehittämisessä. Työympäristöryhmien yhtenä tärkeimpänä tehtävänä on ennaltaehkäistä sisäilmaongelmia. Työympäristöryhmien ohjeen jalkauttaminen poliisiyksiköihin aloitettiin alkuvuonna 2020, joka kuitenkin jouduttiin keskeyttämään koronapandemian vuoksi. Työympäristöryhmien työskentelyä koordinoidaan Poliisihallituksesta.

Vuonna 2020 poliisiyksiköistä tehtiin sisäilmaan liittyviä poikkeamailmoituksia yhteensä 136 kappaletta.

Poliisihallitus ylläpitää toimitilojen pitkän aikavälin suunnitelmaa yhteistyössä Senaatti-kiinteistöjen kanssa. Suunnitelma koostuu tulevista hankkeista, jotka on tunnistettu muun muassa Senaatti-kiinteistöjen teettämien kuntotarkastusten perusteella, sekä valitettavan usein sisäilmaongelmien jo ilmetessä.

Poliisihallinnossa on tunnistettu vuoden 2020 loppuun mennessä kaikkiaan 57 toimitilahanketta.

Poliisihallituksen poliisitalokonseptin päivitys saatettiin päätökseen vuoden 2020 lopussa. Päivityksessä toteutettiin muun muassa rikostorjunnan tilojen syvällisempi tarkastelu analyysien ja käyttäjäkokemusten perusteella. Työhön osallistui Poliisihallituksen lisäksi laaja poliisiyksiköistä koottu työryhmä, sekä Senaatti-kiinteistöt sekä heidän alihankkijansa.

Poliisihallitus tekee keskitetysti poliisille valtakunnallisia sopimuksia poliisin työssään tarvitsemien varusteiden, välineiden ja kaluston hankkimiseksi. Poliisin varusteiden, välineiden ja kaluston kilpailutukset hoidetaan Poliisin materiaalikeskuksessa. Poliisin materiaalikeskuksessa oli vuonna 2020 valmistelussa yhteensä 22 keskitettyä hankintaa. Lisäksi Poliisihallitus vastaa eräiden erityisesti kriittisten poliisin varusteiden, välineiden ja kaluston tilauksista koko valtakuntaan. Vuonna 2020 Poliisin materiaalikeskuksen keskitetyn tilaustoiminnon kautta tehtiin sopimustoimittajille tilauksia yhteensä 23,2 miljoonalla eurolla (ajoneuvot varusteluineen 17,5 miljoonaa euroa, korona-suojavälineet 1,5 miljoonaa euroa, muu materiaali 4,2 miljoonaa euroa) toimitettavaksi poliisiyksiköihin ympäri Suomea.

Poliisissa on valmisteltu vuonna 2020 osana sisäministeriön kestävän kehityksen sitoumuksen toimeenpanoa poliisin hiilijalanjäljen pienentämisen

tiekartta. Tiekartta ulottuu vuoteen 2027 asti ja sen toimenpiteillä tavoitellaan 50 prosentin vähennystä poliisin hiilijalanjäljessä. Tämän lisäksi Poliisihallitus aloitti vuonna 2020 poliisin oman kestävänsä kehityksen sitoumuksen valmistelun.

Koronapandemia vaikutti poliisin materiaalihallinnon ja hankintatoimen kansainväliseen yhteistyöhön merkittävästi vuonna 2020. Materiaalihallinnon ja hankintatoimen kansainväliset poliisiviranomaisverkostot hyödynsivät matkustusrajoitusten vuoksi videoyhteyksiä ja käsittelivät sellaisia yhteisiä asioita, jotka olivat tietoturvallisia käsitellä etäyhteyksin.

Poliisihallinnossa 2020 käyttöön otettu tilaus- ja laskutuspalvelu Handi on edistynyt kuluvan vuoden aikana tavoitteen mukaan. Kehityssuunta toiminnoilla on oikea, mutta Handi-palvelun käytön lisääminen ja toivotun automaatioasteen saavuttaminen edellyttää vielä yksittäisten haasteiden ratkaisemista ja järjestelmän käytön jalkauttamista.

Koronapandemia aiheutti akuutin tarpeen suojaintuotteissa. Poliisin voimavarat materiaalihankintoihin saatiin valjastettua hyvin nopeasti olemassa olevien hankintakanavien ja -prosessien käyttöön, jolloin tarvittavat tuotteet olivat poliisilla ajoissa käytössä ja jatkotoimenpiteet hankintoihin suunniteltuina.

3.4.4 Viestintä

Koronapandemian synnyttämässä tilanteessa, erityisesti Uudenmaan eristämiseen liittyen, poliisin viestintää tehostettiin. Pysähdy! -kampanjalla pyrittiin estämään ennalta koronapandemian myötä nousevia rikosilmiöitä, kuten lähisuhdeväkivaltaa. Yhdessä muiden viranomaisten ja kumppanien kanssa toteutettiin Virtuaalivappu.

Poliisi.fi -verkkopalvelun sisältö ja julkaisujärjestelmä sekä tiedotteiden jakelujärjestelmä uudistettiin. Verkkopalvelussa käy vuosittain noin 12 miljoonaa vierailijaa.

Poliisin päivä järjestettiin verkossa. Poliisit-sarjassa kuvattiin 500. jakso. Ohjelma on tiettävästi pisimpään jatkunut dokumentaarinen televisiosarja Suomessa. Sen tavoitteena on tuoda esille poliisin työtä ja toimintaympäristöä.

Henkilöstöbarometrin mukaan tiedonkulku poliisissa on parantunut.

3.4.5 Laillisuusvalvonta

Poliisihallinnon laillisuusvalvonnan organisoinnista, vastuista ja menetelmistä säädetään tarkemmin poliisin laillisuusvalvontaohjeessa, jota päivitettiin joulukuussa 2020.

Poliisihallituksen ja sen alaisten poliisiyksiköiden suorittama laillisuusvalvonta perustui vahvistettuihin yksikkökohtaisiin laillisuustarkastussuunnitelmiin. Poliisihallituksen laillisuusvalvonta suoritti vuonna 2020 laillisuustarkastukset etäyhteyksiä hyväksikäyttäen kaikissa poliisiyksiköissä. Poliisiyksiköiden sisäistä laillisuustarkastuksista vastasivat suoraan poliisipäällikön alaiset oikeusyksiköt, joiden tehtävänä on yksiköiden oikeudellisten asioiden ohella myös yksiköiden laillisuusvalvonta ja laillisuustarkastusten suorittaminen.

Suunnitelmien mukaisesti laillisuusvalvontaa on vuonna 2020 kohdistettu muun muassa yksiköiden sisäisen laillisuusvalvonnan toimivuuteen, salaisten pakkokeinojen käyttöön, poliisin säilyttämien henkilöiden oikeusturvaan sekä ajokieltopäätöksiin liittyvien oikaisuvaatimusten käsittelyyn. Poliisihallituksen toimintojen osalta tarkastuksia on kohdennettu rekisterinpidon ohella nimitysmuistioihin ja yksityisen turva-alan lupiin. Kevään poikkeusolojen valvontaan ja Poliisihallituksen ohjeistuksien noudattamiseen liittyviä kysymyksiä selvitettiin erillisellä poliisiyksiköille lähetetyllä toimeksiannolla. Lisäksi Poliisihallituksen laillisuusvalvonnassa koordinoitiin poliisihallinnossa vireillä olevia oikeudenkäyntejä, käsiteltiin lukuisia kanteluasioita ja oma-aloitteisia laillisuusvalvonta-asioita sekä suoritettiin lokitarkastuksia ja salaisten pakko- ja tiedonhankintakeinojen käytön valvontaa.

3.4.6 Sisäinen tarkastus

Sisäisen tarkastuksen vuoden 2020 tavoitteena oli sisäisen valvonnan ja esimiesvalvonnan osaamisen ja laadun edistäminen poliisissa. Erityisinä tarkastustoiminnan painopisteinä olivat muun muassa seuranta ja valvonta, hankintojen sisäinen valvonta sekä prosessit ja niiden toimivuus valikoiduissa kohteissa. Lisäksi tehtiin aiempien vuosien tarkastusten seurantaa.

3.4.7 Tietoturvallisuuden ja tietosuojan valvonta

Keskeinen osa tiedonhallintatyötä on ajantasaisen ja asianmukaisen tietoturva-, tietosuoja- ja tiedon elinkaaren hallintaosaamisen varmistaminen poliisissa. Vuoden aikana on päivitetty tietoturvallisuuden ja tiedon

elinkaaren hallinnan ohjeistusta ja toimintatapoja sekä osaamista vastaamaan vuoden 2020 alussa voimaan tullutta tiedonhallintalainsäädäntöä. Vuoden aikana valmistui ensimmäinen versio poliisin tiedonhallintamallista.

Poliisihallitus on osallistunut aktiivisesti tiedonhallintalautakunnan ja sen alaisten jaostojen toimintaan sekä tehnyt vuoden aikana aktiivista yhteistyötä muun muassa tietosuojavaltuutetun toimiston kanssa. Lisäksi saatiin vahvistettua tietoarkkitehtuuri- ja kokonaisarkkitehtuuriosaamista poliisissa näiden osa-alueiden asiantuntijoiden rekrytoinnilla.

Tiedonhallinnan valvonnan tehtävänä on poliisin toiminnan laillisuuden, hyvän hallintotavan ja perusoikeuksien toteutumisen valvonta tietoturva-, tietosuoja- ja tiedon elinkaaren hallinnan kysymyksissä. Osana tätä valvontatehtävää on vuoden 2020 aikana suoritettu oma-aloitteista valvontaa ja tarkastuksia poliisiyksiköissä. Poliisi, Tulli ja Rajavartiolaitos tarkastivat yhteistyössä lisäksi valtakunnallisen PTR-rikostiedustelu- ja analyysikeskuksen sekä Maarajaliikenteen PTR -rikostiedusteluyksikön henkilörekistereiden käyttöä. Keskeinen osa tietoturvan ja tietosuojan valvontatoimintaa ovat myös lokiselvitykset ja rekisteröityjen tarkastusoikeuksien toteuttaminen, joita on vuoden 2020 aikana tehty merkittävä määrä.

3.4.8 Kansainvälinen toiminta

Poliisilla on ollut vuoden 2020 aikana kerrallaan noin 30 lähetettyä poliisiasiantuntijaa pääosin EU:n ja YK:n järjestämissä siviilikriisinhallintaoperaatioissa eri puolilla maailmaa. Lisäksi Poliisiammattikorkeakoulu on vastannut poliisien rekrytoinnista kriisinhallinnan peruskurssille yhdessä Kriisinhallintakeskuksen kanssa. Vuonna 2020 toteutetussa rekrytoinnissa peruskurssille valittiin yhdeksän poliisia. Vuonna 2020 Poliisiammattikorkeakoulu nimettiin Kokonaisvaltaisen kriisinhallinnan osaamiskeskuksen jäseneksi.

Poliisihallitus on osallistunut alkuvuodesta 2020 YK:n poliisiasiantuntijoiden rekrytoimisesta vastaavan osaston päällikön vierailuun ja sen yhteydessä järjestetyn YK-rekrytointeja koskevan seminaarin järjestelyihin. Vuoden 2020 aikana Poliisihallitus on myös uudistanut poliisin henkilöstön kriisinhallintaan osallistumista koskevan määräyksen. Sisäministeriön strategisen tavoitteen ”Hyvinvoiva henkilöstö mahdollistaa strategian toimeenpanon” arvioimiseksi

poliisitoimen tulee raportoida tunnusluvulla: Kv-tietojärjestelmiin koulutettujen lukumäärä, % järjestelmiä käyttävistä.

Tulostavoitteiden toteuma

Poliisin kansainvälisen toiminnan strategian voimassaolo päättyi vuoden 2020 lopussa. Sen täytäntöönpanosta huolehdittiin kattavasti ja suunnitelmallisesti. Yhteistyön kannalta keskeisiä foorumeita ovat EU, Pohjoismaat, Baltian maat ja yksittäisistä valtioista muun muassa Venäjä ja Kiina. Tulevien vuosien työ perustuu poliisin strategiaan ja sen sisältämiin painotuksiin kansainvälisissä asioissa.

Poliisi osallistui edellisten vuosien tapaan aktiivisesti EU-asioiden valmisteluun ja käsittelyyn erityisesti vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella vuoden 2019 toiselle vuosipuoliskolle ajoittuneen puheenjohtajuuskauden saavutuksia ja kokemuksia hyödyntäen. Uusi komissio pääsi työn alkuun ja se antoi lukuisia linja-asiakirjoja oikeuden ja sisäasioiden alalla, jotka tulevat ohjaamaan unionin työtä nykyisen komission toimikauden aikana. Näistä asiakirjoista voidaan mainita turvallisuusunionia koskeva strategia, ja sitä toteuttavat laittomia ampuma-aseita koskeva toimintaohjelma, huumausaineita koskeva agenda ja toimintasuunnitelma sekä lasten seksuaalista hyväksikäyttöä koskeva agenda.

Komissio antoi vuoden 2020 lopussa lisäksi terrorismin torjuntaa koskevan ohjelman ja Europol-asetusta koskevan muutosehdotuksen, jonka tavoitteena on tehostaa ja vahvistaa virastoa. Poliisi osallistui aktiivisesti myös Europolin hallintoneuvoston ja sen alaisten ryhmien työhön sekä koordinoi kansallista EMPACT-yhteistyötä. EU-asioiden kokoukset pidettiin keväästä lähtien videoteitse, ja tarpeelliset muutokset tehtiin instituution päätöksentekoa koskeviin sääntöihin. Videokokousten vuoksi neuvoston työryhmien täydestä tulkkausregiimistä luovuttiin ja kaikkien kokousten työkielenä oli ainoastaan englanti. Myös FATF:n piirissä tehtävä yhteistyö jatkui lähes suunnitellusti koronapandemiasta huolimatta videokokousten turvin, joskin tavanomainen arviointityö kärsi matkustusrajoitusten vuoksi. Niin ikään globaali yhteistyömuoto, jota tehdään Interpol-yhteistyön muodossa, kärsi koronapandemian asettamista rajoituksista. Ylemmän tason kokoukset jouduttiin siirtämään seuraavaan vuoteen ja vuotuiset päätökset budjetista jouduttiin hoitamaan erityisjärjestelyin. Asiantuntijakokouksia kyettiin pitämään etäjärjestelyin.

Kahdenvälistä poliisiyhteistyötä vietiin eteenpäin läheisten naapurimaiden kanssa. Suomen ja Ruotsin välisiä, tiiviimpään poliisiyhteistyösopimukseen johtavia neuvotteluja jatkettiin pitkähkön tauon jälkeen. Valtiosopimuksen tarkoituksena on mahdollistaa rajat ylittävät toimenpiteet niissä tilanteissa, jotka liittyvät välittömään hengen tai terveyden uhkaan. Neuvottelujen kohteena on myös Schengen-yhteistyön mukaisen välittömän takaa-ajon mahdollistaminen merialueilla Suomen ja Ruotsin välillä. Sopimuksen tarkoituksena on täydentää jo olemassa olevaa EU-tason yhteistyökehikkoa. Suomen ja Viron välinen suunnitelmallinen poliisiyhteistyö jatkui edellisten vuosien tapaan, joskin koronapandemian vuoksi fyysisiä tapaamisia oli hyvin rajoitetusti. Vuotuinen yhteistyösopimus valmisteltiin tavanomaiseen tapaan seuraavaa vuotta varten.

Poliisin kansainvälisen operatiivisen yhteistyön osalta voidaan todeta, että rikoksen johdosta tapahtuvat luovuttamiset ja noudot kyettiin pandemiasta johtuen tarvittaessa hoitamaan eri valtioiden asettamista matkustusrajoituksista huolimatta. Tämä toiminta edellytti entistä tarkempaa etukäteisarviointia ja tarveharkintaa, suunnittelua sekä harkintaa ja vaadittujen karanteeniohjeistusten noudattamista. Koronapandemiasta huolimatta Europolin Siena-järjestelmässä välitettyjen viestien määrä jatkoi kasvua vuoteen 2019 verrattuna. Suomea koskevien Siena-viestien määrä oli 17 502 kappaletta vuonna 2020.

Poliisin ulkomaille lähetettyjen henkilöiden toiminta jatkui suunnitellusti, joskin koronapandemia aiheutti viivästyksiä joidenkin uusien henkilöiden lähettämisessä ja käytännön hankaluuksia jo lähetettyjen yhdyshenkilöiden päivittäisessä työssä, johtuen eri valtioissa asetetuista rajoituksista. Europolissa toimivat yhdyshenkilöt joutuivat sopeutumaan ajoittain tiukkoihin toimintarajoituksiin, joita viraston johtaja asetti, eivätkä Venäjä-asioita hoitamaan nimetyt liikkuvat yhdyshenkilöt voineet koronapandemian vuoksi käydä kohdealueillaan. Joitakin muutoksia tapahtui yhdyshenkilöiden piirissä jo vakiintuneissa asemapaikoissa. Suomalainen poliisimies on edelleen sijoitettuna Euroopan rajaturvallisuusviraston EURLO hankkeessa Nigerian Abujaan tehtävänään huolehtia EU-maiden kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneiden henkilöiden palautuksia koskevasta toiminnasta ja mahdollisuuksien mukaan osallistuen kansallisiin rikostorjunnallisiin toimiin. Poliisin yhdyshenkilötoimintaa koskeva Poliisihallituksen määräys päivitettiin ja tuli voimaan 1.9.2020.

Iso-Britannian eroaminen EU:sta eteni vuoden 2020 loppuun asti ulottuneen siirtymäajan puitteissa. Erityisesti vuoden loppupuolella jouduttiin

varautumaan sopimuksettomiaan eroon, mutta vihdoin 24.12.2020 EU ja Iso-Britannia solmivat uutta suhdetta koskevan Kauppa- ja yhteistyösopimuksen (TCA), joka sisältää laajahkon osuuden paitsi lainvalvontaviranomaisten välisestä yhteistyöstä, myös rikosoikeudellista yhteistyötä koskevan osuuden. Sopimus sisältää muun muassa Prüm-säännösten mukaisen henkilötietojen vaihdon, lentomatikustajatietojen (PNR) keräämisen ja vaihtamisen, operatiivisten tietojen vaihtoa koskevat täydentävät määräykset, Europol-yhteistyön, rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan sekä keskinäisen oikeusavun rikosasioissa ja rikosentekijän luovuttamisen. Sopimus on sisäasioiden osalta suoraan sovellettavaa oikeutta, joten kansallisia voimaansaattamistoimia ei tarvita. Vastaavasti EU:n poliisiyhteistyölle merkittävä Europol valmistautui Iso-Britannian lopulliseen eroon varmistaen sen, että maa voidaan pitää mukana tiiviissä yhteistyössä Europolin kanssa jatkossakin.

Pohjoismaisen poliisiyhteistyön vakiintuneet kokoukset hoidettiin kevästä 2020 lähtien videoteitse tai kokoukset peruutettiin. Myös poliisiylijohtajat pitivät muutaman videokokouksen, joissa keskityttiin kunkin maan koronapandemiatilanteeseen ja sen vaikutuksiin poliisin toimintaan.

Poliisi on osallistunut aktiivisesti operatiivisen yhteistyön kannalta tärkeiden tiedonvaihdonjärjestelmien, kuten Schengenin tietojärjestelmä, kehittämiseen EU-tasolla ja kansallisesti. TIKO-ohjelman (Tiedonvaihtojärjestelmien kehittämisohjelma) hankkeissa on edistetty kansainvälisen tiedonvaihdon välineiden kehittämistä siten, että se tukisi paremmin poliisin operatiivista toimintaa. Poliisihallituksen johdolla Suomi on osallistunut aktiivisesti EU-rahoituksen avulla toimivan tiedonvaihdon automatisoinnin pilotointiin eli ADEP-EPRIS -projektiin. Osallistujamaat Suomen lisäksi ovat Saksa, Ranska, Espanja ja Irlanti. Näiden valtioiden lisäksi myös Europol osallistuu hankkeeseen. Poliisi on osallistunut sisäministeriön johtamiin kansallisiin lainsäädäntöhankkeisiin, jotka koskevat tietojärjestelmien yhteentoimivuutta (interoperability) ja Schengenin tietojärjestelmän kolmatta sukupolvea koskevia EU-säädöksiä. Molemmat hankkeet edellyttävät myös tietojärjestelmien kehittämistä. Ensiksi mainittu järjestelmä on tarkoitus ottaa käyttöön vuonna 2023 ja jälkimmäinen vuoden 2022 alusta lukien.

Kansainväliseen yhteistyöhön liittyvän koulutuksen kehittäminen käynnistyi voimakkaasti. Poliisihallitus käynnisti pilottihankkeen, jossa poliisilaitoksiin koulutetaan kansainvälisen yhteistyön erityisosaaja tukemaan laitoksen työtä. Pilottikokeilu alkoi vuoden 2020 kesällä ja se jatkuu vuoden 2021 puolella. Ensimmäisellä pilottijaksolla oli mukana seitsemän poliisilaitosta,

joiden vastuuhenkilöt saivat KRP:n järjestämää henkilökohtaista perehdytystä. Kansainvälisen tiedonvaihdon järjestelmien parempaa tietämystä ja tehokkaampaa hyväksi käyttöä poliisin piirissä pyrittiin varmistamaan myös järjestämällä kaikkia poliisiviroissa ja osaa lupahallinnossa toimivia koskeva velvoite suorittaa verkkokurssi kansainvälisistä asioista.

Edellä todetuilla, sekä eri tietojärjestelmähankkeilla on varmistettu poliisin osalta vuoden 2020 aikana muun muassa se, että vuoden 2018 Schengen-tarkastuksissa todettujen puutteiden korjaaminen tapahtuu komission hyväksymän toimenpidesuunnitelman mukaisesti. Myös muiden, Suomen poliisin toimintaan kohdistuneiden arviointien, kuten FATF:n, GRECON:n ja OECD:n, suositusten täytäntöönpanoa jatkettiin.

3.4.9 Poliisin sisäinen turvallisuus ja varautuminen

Poliisihallitus on tukenut poliisiyksiköiden riskienhallintatyötä järjestämällä riskienhallintavastaaville tarvittavaa ohjausta, koulutusta ja infotilaisuuksia sekä toteuttanut poliisin riskienhallintajärjestelmän mukaisia menettelyjä. Poliisihallitus on kehittänyt riskienhallinnan sähköistä työkalua poliisin riskienhallintatyön edelleen tehostamiseksi. Poliisihallitus on ohjannut ja valvonut osaltaan poliisiyksiköiden riskienhallintatyön etenemistä

Poliisihallitus on tukenut poliisiyksiköiden organisaatioturvallisuustyötä järjestämällä poliisiyksiköiden turvallisuuspäälliköille ja -vastuuhenkilöille tarvittavaa ohjausta, koulutusta ja infotilaisuuksia sekä toteuttanut poliisin organisaatioturvallisuuden hallintajärjestelmän mukaisia menettelyjä. Poliisihallitus on ohjannut ja valvonut osaltaan poliisiyksiköiden organisaatioturvallisuustyön etenemistä

Poliisihallitus on tukenut poliisiyksiköiden valmiussuunnittelu- ja varautumistyötä järjestämällä valmiusvastaaville tarvittavaa ohjausta, koulutusta ja infotilaisuuksia sekä toteuttanut poliisin valmiussuunnittelun ja varautumisen hallintajärjestelmän mukaisia menettelyjä. Poliisihallitus on ohjannut ja valvonut osaltaan poliisiyksiköiden valmiussuunnitelmien laatimista.

3.5 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Poliisin maksullisen toiminnan tuotot koostuvat lupatuotoista (36,507 milj. euroa), muista julkisoikeudellisista tuotoista (3,650 milj. euroa) sekä liiketaloudellisista tuotoista (4,385 milj. euroa). Maksullisen toiminnan

tuottotavoite oli vuoden 2020 talousarviossa 57,247 milj. euroa ja poliisin toimintamenomomentille kertyi yhteensä 44,542 milj. euroa, eli tavoitteesta jäätiin 12,705 milj. euroa. Maksullisen toiminnan tuotot laskivat edellisvuodesta 26,595 milj. euroa. Tämä johtui siitä, että passien ja henkilökorttien lupavolyymien määrät laskivat koronapandemian johdosta. Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus oli yhteensä 80,5 %, kun se edellisvuonna oli 116,4 %. Kolmen vuoden keskiarvo on yhteensä 102,5 %.

Lupasuoritteiden tuottotavoite oli vuoden 2020 talousarviossa asetettu 50,000 milj. euroa ja vuoden tuottokertymä oli yhteensä 36,507 milj. euroa. Ero tuottotavoitteeseen oli yhteensä 13,493 milj. euroa. Poliisin lupatuotot koostuvat passituotoista (55,1 %), henkilökorteista (30,1 %), ampuma-aseluvista (10,9 %) sekä muista lupatuotoista (4 %). Lupatuotot laskivat edelliseen vuoteen verrattuna yhteensä 42 %. Suurin lasku oli passituotoissa (20,170 milj. euroa) ja henkilökorteissa (6,205 milj. euroa). Lupatuottojen lasku johtui koronapandemiasta ja siitä että ihmisillä ei ollut pakottavaa tarvetta uusien matkustusasiakirjojen.

Lupasuoritteiden kustannusvastaavuus oli vuonna 2020 yhteensä 76,3 % (vuosi 2019 117,2 % ja 2018 111,2 %). Maksullisten lupapalveluiden kaikki kustannukset olivat yhteensä 47,867 milj. euroa ja ne laskivat edellisvuoteen verrattuna 6,042 milj. euroa. Erilliskustannuksien osuus oli 63 % lupasuoritteiden kokonaiskustannuksista. Erilliskustannuksissa merkittävin erä oli henkilöstökustannukset, 17,796 milj. euroa. Ne laskivat edellisvuodesta 1,500 milj. euroa. Maksullisten lupapalveluiden henkilötyövuosimäärä pieneni 34,4 henkilötyövuodella. Palveluiden ostot olivat 7,069 milj. euroa ja kululajin merkittävin erä ovat lupien painatuskustannukset (5,906 milj. euroa). Muut yhteiskustannukset pienenivät 1,250 milj. euroa edellisvuodesta ja se johtui siitä, että maksullisten lupapalveluiden osuus poliisin työajasta pieneni vuodesta 2019 ja täten myös vyörytettävien kustannuksien määrä pieneni.

Taulukoissa 16 ja 17 on esitetty poliisihallinnon maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat vuosilta 2018-2020.

Taulukot 16: Poliisihallinnon kustannusvastaavuuslaskelmat 2018-2020.²⁷

Poliisihallinnon kustannusvastaavuus- laskelmat	1. Lupa- palvelu 2018	2. Muut julkisoikeudel- liset 2018	3. Liike- taloudelliset 2018	1. Lupa- palvelu 2019	2. Muut julkisoikeudel- liset 2019	3. Liike- taloudelliset 2019	1. Lupa- palvelu 2020	2. Muut julkisoikeudel- liset 2020	3. Liike- taloudelliset 2020	Yhteensä
1. Tuotot	53 696 821	3 323 673	4 009 738	63 223 734	3 839 151	4 073 151	36 506 719	3 649 706	4 385 190	44 541 615
2. Kustannukset										
Erilliskustannukset										
2.1 Aineet ja tarvikkeet	769 725	50 981	68 647	772 198	41 299	65 635	754 407	59 569	39 577	853 554
2.2 Henkilöstökustannukset	17 671 945	1 919 917	266 106	19 295 796	2 186 309	296 142	17 795 979	2 052 559	161 583	20 010 120
2.3 Vuokrat	3 711 515	419 541	824 684	3 967 406	384 712	838 260	4 309 992	362 509	619 045	5 291 546
2.4 Palvelujen ostot	8 600 955	94 720	2 458 536	10 640 910	88 327	2 485 900	7 068 662	87 900	3 357 498	10 514 061
2.5 Muut erilliskustannukset	319 760	71 660	28 578	361 510	78 132	26 695	238 480	43 843	6 226	288 548
Yhteensä	31 100 900	2 556 819	3 646 551	35 037 820	2 778 780	3 712 633	30 167 519	2 606 380	4 183 929	36 957 828
Käyttöjäämä	22 595 921	766 854	363 187	28 185 915	1 060 371	360 855	31 028 367	1 051 098	194 880	8 000 661
Yhteiskustannukset (osuus)										
2.6 Tukitoiminnot	2 604 722	33 365	271 280	3 538 608	38 247	222 761	3 811 548	147 746	86 283	4 045 577
2.7 Poistot	4 918 948	16 615	11 865	4 923 665	21 908	6 086	4 729 121	102 229	2 416	4 833 765
2.8 Korot										
2.9 Muut yhteiskustannukset	9 679 574	287 266	17 486	10 409 029	21 114	6 086	9 159 182	317 245	17 040	9 493 467
Yhteensä	17 203 244	337 246	300 631	18 871 301	437 372	264 453	17 699 851	567 219	105 738	18 372 809
Kaikki kustannukset	48 304 144	2 894 065	3 947 182	53 909 121	3 216 152	3 977 085	47 867 371	3 173 600	4 289 667	55 330 637
Kustannusvastaavuus	5 392 677	429 608	62 556	9 314 614	622 999	96 402	-11 361 152	483 879	89 142	-10 788 132
Kustannusvastaavuus%	111,46 %	114,48 %	101,58 %	117,28 %	119,37 %	102,42 %	76,27 %	115,00 %	102,23 %	80,50 %

²⁷ Lähde: Poliisin kustannusvastaavuuslaskelmat 2020.

Taulukot 17: Poliisin maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat 2018-2020.²⁸

Maksulliset julkisoikeudelliset suoritteet / Poliisitoimi	2018	2019	2020
Tuotot			
Maksullisen toiminnan tuotot			
Maksullisen toiminnan myyntituotot	57 020	67 063	40 156
Maksullisen toiminnan muut tuotot			
Tuotot yhteensä	57 020	67 063	40 156
Kustannukset			
maksullisen toiminnan erilliskustannukset			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	848	813	814
Henkilöstökustannukset	19 592	21 482	19 849
Vuokrat	4 131	4 352	4 673
Palvelujen ostot	8 696	10 729	7 157
Muut erilliskustannukset	391	440	282
Erilliskustannukset yhteensä	33 658	37 816	32 774
Käyttöjäämä	23 363	29 247	32 079
maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista	-	-	-
Tukitoimintojen kustannukset	2 638	3 577	3 959
Poistot	4 936	4 946	4 831
Korot	-	-	0
Muut yhteiskustannukset	9 967	10 786	9 476
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	17 540	19 309	18 267
Kokonaiskustannukset yhteensä	51 198	57 125	51 041
Ylijäämä (+) / alijäämä (-)	5 822	9 938	-10 877
Käytetty mpl 7.1 §:n mukainen hintatuki	-	-	-
Ylijäämä (+) / alijäämä (-) hintatuen jälkeen	5 822	9 938	-10 877

²⁸ Lähde: Poliisin kustannusvastaavuuslaskemat 2020.

Maksulliset julkisoikeudelliset suoritteet / Poliisitoimi	2018	2019	2020
Kustannusvastaavuusprosentti	111 %	117 %	78,7 %

Muut suoritteet (liiketaloudelliset) / Poliisitoimi	2018	2019	2020
Tuotot			
Maksullisen toiminnan tuotot	-	-	-
Maksullisen toiminnan myyntituotot	4 010	4 073	4 385
Maksullisen toiminnan muut tuotot	-	-	-
Tuotot yhteensä	4 010	4 073	4 385
Kustannukset			
maksullisen toiminnan erilliskustannukset	-	-	-
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	69	66	40
Henkilöstökustannukset	266	296	162
Vuokrat	825	838	619
Palvelujen ostot	2 459	2 486	3 357
Muut erilliskustannukset	29	27	6
Erilliskustannukset yhteensä	3 647	3 713	4 184
Käyttäjäämä	363	361	206
maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista	-	-	-
Tukitoimintojen kustannukset	271	223	86
Poistot	12	6	2
Korot	-	-	-
Muut yhteiskustannukset	17	36	17
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	301	264	106
Kokonaiskustannukset yhteensä	3 947	3 977	4 290
Ylijäämä (+) / alijäämä (-)	63	96	89
Käytetty mpl 7.1 §:n mukainen hintatuki			
Ylijäämä (+) / alijäämä (-) hintatuen jälkeen	63	96	89
Kustannusvastaavuusprosentti	102 %	102 %	102 %

Poliisiyksiköiden kustannusvastaavuuslaskelmiin vyörytettiin osuudet mm. Palkeet, TUVE ja TORI -sopimuksista, Poliisiammattikorkeakoulun kustannukset sekä Poliisihallitus-viraston kustannukset. Ne olivat yhteensä 138,107 milj. euroa. Kustannuksista vähennettiin käyttöomaisuuden aktivoinnit, jotka olivat yhteensä 19,541 milj. euroa. Maksullisen lupahallinnon konsernikulut kohdistettiin laskelmissa suoraan asianomaiselle toiminnolle (muun muassa tietojärjestelmäkustannukset ja pankkipalvelumaksut). Nämä olivat yhteensä 6,653 milj. euroa. Paikallispoliisin yksiköille kustannukset kohdistettiin maksullisiin lupapalveluihin lupatuottojakauman suhteessa.

Poistoja kohdistettiin maksullisille lupasuoritteille yhteensä 4,729 milj. euroa (vuonna 2019 yhteensä 4,923 milj. euroa). Ne koostuivat maksullisen lupatoiminnan hankkeiden (Turva-ase Rabita, Lupa 2016, Lupa 2017 ja Rabita laki) poistoista.

Taulukot 18: Lupatuottojen kustannusvastaavuuslaskelmat 2018–2020. ²⁹

Lupatuottojen kustannusvastaavuus (1 000 euroa)	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Tavoite 2020	Toteuma 2020
Tuotot	53 697	63 224	50 000	36 507
Erilliskustannukset	31 101	35 038	32 821	30 168
Käyttöjäämä	22 596	28 186	17 179	6 339
Yhteiskustannukset	17 203	18 871	17 179	17 700
Kustannukset yht.	48 304	53 909	50 000	47 867
Yli-/alijäämä	5 393	9 315	0	- 11 361
Kustannusvastaavuus, %	111 %	117 %	100 %	76 %

Muiden julkisoikeudellisiin suoritteiden tuottotavoite oli vuoden 2020 talousarviossa asetettu 3,293 milj. euroon. Tuottokertymä oli yhteensä 3 650 milj. euroa ja se laski 0,189 milj. euroa edellisvuodesta. Tuottokertymä koostui muun muassa Veikkauksen valvontamaksuista, virka-avuista, asetekniikan tarkastusmaksuista sekä poliisiyksiköiden muista julkisoikeudellisista suoritteista. Kustannusvastaavuus oli 115 %, kun se edellisenä vuonna oli 119,7 %.

²⁹ Lähde: Poliisin kustannusvastaavuuslaskelmat 2020.

Taulukot 19: Muiden julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus 2018-2020. ³⁰

Muiden julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus (1 000 euroa)	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Tavoite 2020	Toteuma 2020
Tuotot	3 324	3 839	3 293	3 650
Erilliskustannukset	2 557	2 772	2 634	2 606
Käyttöjäämä	767	1 067	659	1 043
Yhteiskustannukset	337	435	659	567
Kustannukset yht.	2 894	3 207	3 293	3 174
Yli-/alijäämä	430	632	0	484
Kustannusvastaavuus, %	115 %	120 %	100 %	115 %

Liiketaloudellisten suoritteiden tuottotavoite oli vuoden 2020 talousarviossa asetettu yhteensä 3,954 milj. euroon. Myyntitulojen toteuma oli yhteensä 4,385 milj. euroa ja kertymä nousi 0,312 milj. euroa edellisvuoden tasolta. Suurin osa tuotoista on Veikkauksen rahapelituottoja sekä Poliisiammattikorkeakoulun opintoasuntoloiden vuokratuottoja. Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli 102,2 % (vuonna 2019: 102,4 %).

Taulukot 20: Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus 2018-2020. ³¹

Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus (1 000 euroa)	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Tavoite 2020	Toteuma 2020
Tuotot	4 010	4 073	3 954	4 385
Erilliskustannukset	3 647	3 713	3 850	4 184
Käyttöjäämä	363	360	104	201
Yhteiskustannukset	301	264	104	106
Kustannukset yht.	3 948	3 977	3 954	4 290
Yli-/alijäämä	62	96	0	89
Kustannusvastaavuus, %	102 %	102 %	100 %	102 %

³⁰ Lähde: Poliisin kustannusvastaavuuslaskelmat 2020.

³¹ Lähde: Poliisin kustannusvastaavuuslaskelmat 2020.

Erityislakien mukaisten suoritteiden kustannusvastaavuutta ei laskettu vuodelle 2020 koska tulot olivat hyvin vähäiset. Tämä summa muodostuu kaupanvahvistajapalkkioista saaduista tuotoista.

3.6 Yhteisrahoitteinen toiminta

Poliisi osallistui aktiivisesti erityisesti sisäisen turvallisuuden EU -rahastojen (EUSA) hakuihin vuonna 2020. Vuoden 2020 aikana poliisihallinnossa oli käynnissä kolmisenkymmentä EU -rahoitteista hanketta, joiden EU-rahoitteinen osuus oli miltei 3,6 milj. euroa. Tästä summasta noin 2,5 milj. euroa tuloutui EUSA-rahastojen vastuviranomaisen sisäministeriön maksatuspäätösten myötä Poliisihallitukselle.

Vuonna 2020 käynnistettiin yhteensä 11 uutta joko kokonaan tai osin EU-rahoitteista hanketta, joista mainittakoon mm. SIS Recast, PETIAS ja PEES-hankkeet. Sis Recast -hankkeessa toteutetaan SISIII -asetuksen vaatimia muutoksia poliisin tietojärjestelmiin, PETIAS -hankkeessa toteutetaan ETIAS-asetusmuutokset poliisin tietojärjestelmiin, ja PEES-hankkeessa EES-asetusmuutokset (älykkäät rajat) poliisin tietojärjestelmiin.

Yhteisrahoitteisissa hankkeissa on ensisijaisesti edistetty EU -velvoitteiden, mukaisia tietojärjestelmämuutoksia ja/tai -uudistuksia. Lisäksi EU -rahoituksella on kehitetty muun muassa maastapoistamistoimintaa, toteutettu erilaisia tutkimushankkeita sekä osallistuttu erilaisten EU-maiden välisten tutkimus- ja kehitystyön konsortioiden toimintaan.

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuottoja tuloutettiin yhteensä 3,866 milj. euroa vuonna 2020. Tuottokertymä laski 1,528 milj. euroa edellisvuodesta, koska esimerkiksi muilta valtion virastoilta saatu rahoitus pieneni 33,6 %. Poliisin yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot kertyivät muun muassa UUSO, PNR ja KATI-projekteille osoitetuista rahoituksista. Poliisilla oli yhteensä 49 kappaletta ulkopuolisella rahoituksella rahoitettua projektia vuonna 2020. Poliisin yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma on esitetty taulukoissa 21 ja 22 vuosilta 2018-2020.

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuottoja kertyi 72,4 % muilta valtion virastoilta, 25,9 % EU:lta ja 1,7 % valtiohallinnon ulkopuolelta. Yhteisrahoitteisen toiminnan kokonaiskustannukset olivat 20,014 milj. euroa. Omarahoitusosuus oli 16,402 milj. euroa ja omarahoitusprosentti 80,9 % (vuonna 2019: 3,824 milj. euroa ja 41,5 %).

Taulukot 21: Poliisihallinnon yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma vuosilta 2018-2020. ³²

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelman yhdistelmä 2020 (1 000 euroa)	Toteuma 2020	Toteuma 2019	Toteuma 2018
Erilliset projektikohtaiset laskelmat esitetään edellisen välilehden taulukossa			
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot			
Tuotot muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	2 799	4 215	2 196
EU:lta saatu rahoitus	1 003	1 023	1 059
Muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus		151	62
Yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	64	5	0
Tuotot yhteensä	3 866	5 394	3 317
yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	672	2 640	80
Henkilöstökustannukset	4 699	2 968	2 921
Vuokrat	70	368	57
Palvelujen ostot	14 303	2 681	9 139
"Muut erilliskustannukset" sisältää arvonlisäveron	270	298	0
Erilliskustannukset yhteensä	20 014	8 955	12 198
yhteisrahoitteisen toiminnan yhteiskustannusosuus			
Tukitoimintojen kustannukset	254	262	221
Poistot	0	0	19
Korot	0	0	0
Muut yhteiskustannukset	0	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	254	262	240
Kokonaiskustannukset yhteensä	20 268	9 218	12 438
OMARAHOITUSOSUUS (tuotot - kustannukset)	-16 402	-3 824	-9 121
Omarahoitusosuus, %	80,93	41,49	73,33

³² Lähde: Poliisin kustannusvastaavuuslaskelmat 2020.

Taulukot 22: Poliisin yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus 2018-2020 koontilaskelma. ³³

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus (1 000 euroa)	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Tavoite 2020	Toteuma 2020
Tuotot	3 317	5 394	3 000	3 866
Erilliskustannukset	12 198	8 955	2 788	20 014
Käyttöjäämä	-8 881	-3 561	212	-16 148
Yhteiskustannukset	240	262	212	254
Yli-/alijäämä	-9 121	-3 823	0	16 402
Omarahoitusosuus, %	73 %	41 %	100 %	81 %

Poliisin kokonaiskustannukset olivat vuonna 2020 yhteensä 875,429 milj. euroa. Ne nousivat vuodesta 2019 yhteensä 11,021 milj. euroa. Kustannusten kasvu johtui muun muassa siitä, että vuoden 2020 talousarviorahoitus oli 10,057 milj. euroa suurempi kuin edellisvuonna. Lisäksi saatiin 39,214 milj. euroa lisätalousarvioprosessien kautta mm. operatiivisen toiminnan turvaamiseen, koronapandemiaan, palkkauksien tarkistukseen, lupatuottojen alenemaan sekä telekuuntelujärjestelmään.

Poliisitoimen kokonaiskustannuksiin sisältyvät poliisin osuudet eri momenttien käytöstä sekä laskennalliset kulut, kuten poistot ja lomapalkkavelan muutokset. Lomapalkkavelka ja poistot kasvoivat vuodesta 2019. Poliisin momentin osuus kokonaiskustannuksista oli 97,8 %.

Poliisin maastapoistamisen ja noutokuljetuksien aiheuttamat kustannukset olivat 2,280 milj. euroa. Ne laskivat edellisvuoden tasosta 1,832 milj. euroa. Tämä johtui lähinnä siitä, että palautuksia ei tehty yhtä paljon kuin vuonna 2019 koronapandemiatilanteen takia.

Työllisyysvoimavaroin palkattujen kokonaiskustannukset olivat 1,576 milj. euroa ja ne nousivat 0,318 milj. euroa. Työllisyysvaroin palkattujen henkilötyövuosikertymä oli yhteensä 42,2 vuonna 2020 (vuosi 2019: 33,9 HTV).

Muiden momenttien kokonaiskustannukset olivat yhteensä 15,604 milj. euroa. Ne nousivat edellisvuoteen verrattuna 84 %. Nousua selittää momentille kirjatut Kejo-hankkeen kustannukset. Muiden momenttien

³³ Lähde: Poliisin kustannusvastaavuuslaskelmat 2020.

kuluista 44,6 % muodostui Kejo-hankkeen kuluista. Poliisin kuolemansyyn selvittämisestä syntyneet kulut ja poliisin tilaamien vainajien kuljetuskulut muodostivat noin 42,7 %.

Kokonaiskustannuksien kehitys momenteittain vuosina 2018-2020 on kuvattu taulukossa 23.

Taulukot 23: Poliisitoimen kustannukset momenteittain 2018-2020. ³⁴

Kustannukset momenteittain (1 000 euroa)	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Ero 2019 2020	%-osuus 2020
Poliisin momentti	773 628	850 556	855 969	5 413	97,8 %
Maasta poistaminen ja noutokuljetukset	6 168	4 112	2 280	- 1 832	0,3 %
Työvoimavaroin palkatut	1 261	1 258	1 576	318	0,2 %
Muut momentit	14 365	8 482	15 604	7 122	1,8 %
Yhteensä	795 422	864 408	875 429	11 021	100,0 %

Taulukossa 24 on kuvattu, miten poliisin kustannukset jakoutuivat eri ydintoiminnoille vuosina 2018-2020 sekä niiden prosentuaalinen osuus kokonaiskustannuksista. Rikostorjunta on kustannuksiltaan suurin ydintoiminto. Seuraavina tulevat hälytystoiminta ja valvonta.

Lupapalveluiden kokonaiskustannuksien osuus pieneni vuodesta 2019 -0,5 %, muiden tehtävien osuus -0,9 % ja valvonnan osuus -0,9 %.

Hälytystoiminnan kokonaiskustannuksien osuus kasvoi +1,1 % ja rikostorjunnan +1,2 % edellisvuodesta.

³⁴ Lähde: Poliisin kustannusvastaavuuslaskelmat 2020.

Taulukot 24: Poliisitoimen kustannukset toiminnoittain. ³⁵

Kustannukset toiminnoittain (tukitoiminnot vyörytetty 1 000 €)	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Toteuma 2020	%-osuus 2018	%-osuus 2019	%-osuus 2020
Valvonta	128 242	135 590	129 236	16,1 %	15,7 %	14,8 %
Hälytystoiminta	188 928	207 736	219 844	23,7 %	24,0 %	25,1 %
Rikostorjunta	346 690	376 955	392 441	43,6 %	43,6 %	44,8 %
Lupapalvelut	68 773	76 261	73 029	8,6 %	8,8 %	8,3 %
Muut tehtävät	63 072	67 866	60 878	7,9 %	7,9 %	7,0 %
Yhteensä	795 705	864 408	875 429	100,0 %	100,0 %	100,0 %

4 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Tulostavoitteet 2020

- Poliisin osaava henkilöstö varmistaa laadukkaat palvelut valtakunnallisesti yhdenvertaisina kohdentamalla voimavarat toimintaympäristöä ja tehtäviä vastaavasti.
- Henkilöstön osaaminen vastaa muuttuvan toimintaympäristön (mm. digitaalisuus) ja konsernistrategian toimeenpanon edellyttämiä vaatimuksia.
- Poliisi edistää eettisen koodiston käyttöönotolla luottamusta viranomaisen toimintaan. Arvot ja eettiset periaatteet ohjaavat poliisissa tehtävää jokapäiväistä työtä.
- Poliisin toimintaympäristöanalyysin ja ennakoivan henkilöstösuunnittelun yhteensovittamisella varmistetaan, että henkilöstön osaaminen ja määrä vastaavat toiminnan tarvetta. Tuotetaan resurssianalyysiä, jonka tavoitteena on tunnistaa poliisin eri resurssien, kuten henkilöstö ja materiaaliressurssien, kehittämistarpeet.
- Poliisiammattikorkeakoulun ja Keskusrikospoliisin tuottamalla koulutuksella parannetaan poliisiyksiköiden kansainvälisen poliisiyhteistyön osaamista ja valmiuksia painopisteen ollessa kansainvälisen yhteistyön erityisalojen asiantuntijuuden kehittämisessä ja kansainvälisten tietojärjestelmien tehokkaassa käyttämisessä.

³⁵ Lähde: Poliisin kustannusvastaavuuslaskelmat 2020.

- Poliisin palvelukyky varmistetaan operatiivisia tarpeita vastaavalla koulutuksella, henkilöstön rekrytoinnilla ja suunnitelmallisella osaamisen kehittämisellä.
- Johtamisella edistetään henkilöstön työhyvinvointia ja organisaation toimivuutta. Poliisiyksiköissä jatketaan Kohti valmentavaa ihmisten johtamista -kehittämishjelman toimeenpanoa. Johtamista tuetaan keventämällä hallinnollisia prosesseja ja edistämällä digitaalisten työvälineiden hyödyntämistä.
- Poliisin työnantajakuvaa ja houkuttelevuutta edistetään rekrytointiviestintää, poliisin palkkausjärjestelmää ja uudenlaisia työnteon tapoja kehittämällä.
- Henkilöstön liikkuvuutta ja edellytyksiä joustavammalle työnteolle edistetään. Luodaan toimistotyötä koskeva Uusi työ -konsepti.
- Poliisi arvioi ja ennakoii työhön liittyviä riskejä muuttuvassa työympäristössä. Työsuojelun, työterveyshuollon ja työkyvyn johtamisen avulla edistetään työn ja toimitilojen terveellisyyttä ja turvallisuutta sekä henkilöstön työkykyisyyttä.

Tulostavoitteiden toteuma 2020

Vuosi 2020 on ollut poikkeuksellinen työnteon, henkilöstövoimavarojen hallinnan ja kehittämisen osalta. Poliisin tehtäviä on priorisoitu ja resursseja kohdennettu uudelleen. Poliisin suorituskyky ja sen turvaaminen ovat olleet keskiössä. Poliisihallitus on kyennyt turvaamaan vuoden 2020 lisätalousarvioiden avulla poliisiyksiköiden resurssoinnin myös koronapandemian aikana. Poikkeusaika on edellyttänyt henkilöstön tehtävien ja tavoitteiden uudelleen tarkastelua sekä uudenlaisten johtamiskäytäntöjen ja työyhteisön pelisääntöjen luomista. Esimiesten on tullut kiinnittää erityistä huomiota työaikajohtamiseen uudenlaisessa työtilanteessa ja henkilöstön kuormittumisen vähentämiseksi.

Poliisin henkilöstöjohtamisen erityisenä painopisteenä vuonna 2020 on ollut koronapandemiaan liittyvä työsuojelu, työterveyshuollon tukitoimet ja palvelussuhteen hallintaan liittyvä ohjaaminen. Prioriteettina on ollut varmistaa henkilöstön työturvallisuus ja jaksaminen.

Poliisihallinnossa työkykyä edistetään muun muassa osaamisen kehittämisen, johtamisen kehittämisen ja kuntoliikunnan toimenpitein sekä työsuojelun toimintaohjelman ja työterveyshuollon valtakunnallisen toimintasuunnitelman toimenpitein. Vuoden 2020 alusta lukien poliisihallinnossa otettiin käyttöön laajennetut työterveyshuollon palvelut.

Lisäksi vuonna 2020 kehitettiin työkyvyn tukemisen ohjetta ja koko henkilöstön tuli suorittaa Epäasiallisen työkäyttäytymisen, häirinnän ja työsyrijännän hallinta -verkkokoulutus.

Vuonna 2020 poliisin HB-kehittämissuunnitelma vahvistettiin. Poliisihallituksessa valmisteltiin maalittamisilmiöön liittyvä ohjeistus, lakialoitteita ja koulutusinfo henkilöstölle. Poliisiyksiköt ovat jatkaneet koronapandemian muuttamassa toimintaympäristössä henkilöstön työhyvinvoinnin kehittämistä. Erityisenä tulostavoitteena poliisilaitoksilla on ollut vartijoiden ja tutkinnan henkilöstön työhyvinvoinnin kehittäminen. Vuonna 2020 hyviä käytäntöjä jaettiin valtakunnallisessa työsuojeluseminaarissa ja toimenpiteiden seuraaminen jatkuu tulevina vuosina.

Poliisissa on otettu viime vuosina työ- ja yksityiselämän yhteensovittamisen parantamiseksi käyttöön työelämäjoustoja. Joustojen voidaan olettaa lisäävän työtyytyväisyyttä ja sitoutumista organisaatioon sekä parantavan poliisihallinnon työnantajakuva rekrytointimarkkinoilla. Vuonna 2020 koronapandemian myötä etätyötä on laajennettu entisestään. Etätyöskentelyn laajentaminen poikkeusaikana on ollut keino suojella henkilöstöä tartunnalta. Etätyön myötä on kehitetty uudenlaisia työnteon tapoja ja se on luonut mahdollisuuden henkilöstölle uudenlaisten taitojen oppimiselle. Laaja etätyö on kuitenkin luonut myös uusia haasteita johtamiselle ja työyhteisön toimivuudelle.

Poliisissa osaamista kehitetään ja ylläpidetään poliisin tutkintokoulutuksilla, täydennyskoulutuksilla, poliisiyksiköiden omilla koulutuksilla, muilla osaamisen kehittämisen menetelmillä sekä rekrytoimalla erityisosaamista. Poliisiyksiköt vastaavat henkilöstön suunnitelmallisesta osaamisen kehittämisestä vuosittain laadittavien henkilöstö- ja koulutussuunnitelmien avulla. Valtakunnallisesti osaamisen kehittämisen saralla Poliisiammattikorkeakoulun tutkimus- ja koulutustoimintaa ohjattiin tiiviisti sopeutumaan koronapandemian aiheuttamaan tilanteeseen. Painopisteenä oli tutkintokoulutusten ja valintamenettelyiden toteuttamisen turvaaminen. Vuonna 2020 suuri osa poliisin tutkintokoulutuksesta siirrettiin verkkoon ja täydennyskoulutukset pääosin jäädytettiin. Koska poliisin toimintaa on jouduttu priorisoimaan, on myös poliisiyksiköiden koulutuksia jouduttu siirtämään. Poliisin organisaatiokulttuurin ja johtamisen kehittäminen ei ole edennyt koronapandemian vuoksi suunnitellulla tavalla. Vuonna 2020 aloitettiin poliisin strategisten osaamisten määrittely ja laadittiin digiosaamisten kuvaus.

Henkilöstösuunnittelulla pyritään ennakoimaan ja varmistamaan, että poliisissa on osaamiseltaan ja työkyvyltään poliisin strategisten tavoitteiden saavuttamista vastaava henkilöstö määräraha- ja henkilöstömäärärajain mahdollistamissa määrällisissä rajoissa. Poliisin henkilöstösuunnitteluprosessia ja -suunnitelmaa kehitettiin vuonna 2020.

Poliisin arvot ja eettinen koodisto muodostavat yhteisen tavan toimia poliisiorganisaatiossa. Vuonna 2020 poliisiyksiköiden tulostavoitteena oli vahvistaa eettisen koodiston mukaista toimintaa ottamalla se osaksi esimies- ja henkilöstökoulutusta. Lisäksi vuonna 2020 eettinen koodisto oli koko poliisihallinnossa tavoite- ja kehityskeskustelukierroksen ryhmäkeskusteluteema.

Poliisin työnantajakuva on kehitetty lisäämällä rekrytointiviestinnän houkuttavuutta, LinkedIn -viestinnällä, hakijoiden informointia parantamalla sekä luomalla uusi Poliisi työnantajana -sivu poliisi.fi -sivustolle. Poliisipäälliköitä koskeva nimitystoimivalta siirtyi Poliisihallitukselle. Poliisin sivutoimia koskeva ohjeistus uudistettiin.

Poliisi 2025 -hankkeen tavoitteena on vastata pidemmällä aikavälillä työelämän ja toimintaympäristön muutokseen, parantaa tuloksellisuutta ja tuottavuutta, edistää digitalisaatiota uusien työskentelytapojen tukena sekä tukea johtamista. Vuonna 2020 Palkkausjärjestelmän uudistaminen -projekti päättyi: projektin esityksiä edistetään neuvotteluteitse yhdessä henkilöstöjärjestöjen kanssa pääosin osana virastoeräneuvotteluita. HR:n roolin kehittämistä edistävissä projektissa toteutettiin digitaalisen työpöydän esiselvitys ja aloitettiin HR-palveluiden konseptointi. Poliisin työ 2.0 -projektin tavoitteet muuttuivat poikkeuksellisen vuoden myötä.

Poliisihallinnossa tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistetään tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien sekä tulosohjauksen keinoin.

Poliisin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman mukaan näyttää siltä, että nais- ja miespoliisien vuosikymmenien ajan havaitut keskinäiset uraerot tasoittuvat hitaasti ja tasaisesti, mutta naiset eivät etene samalla tavalla ylempiin esimiestehtäviin ja heidän ura- ja palkkakehitys on hitaampaa kuin miesten. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman eräänä tavoitteena on monimuotoinen rekrytointi ja tasavertainen mahdollisuus urakehitykseen, jonka yhtenä toimenpiteenä on naisten uralla etenemisen edistäminen tavoite- ja kehityskeskusteluissa pitkäjänteisten urasuunnitelmien avulla.

Naisten suhteellinen osuus poliisihallinnossa on kasvanut tasaisesti. Vuonna 2020 naisten osuus koko henkilöstöstä oli noin 31 %. Poliisiviroissa työskentelee pääosin miehiä, mutta naisten osuus on viime vuosina kasvanut kai-kissa poliisimiesten virkaryhmissä, mukaan lukien päälliköt ja päällystövirat. Naisten urakehitystavoite on siis edistynyt viime vuosina. Toimistotyöntekijöistä valtaosa on naisia. Muihin siviilivirkoihin (muun muassa asiantuntija- ja esimiestehtävät) sijoittuu enemmän naisia kuin miehiä (naisten osuus noin 60 %).

Poliisihallinnossa yli 50-vuotiaiden lukumäärä on kasvanut viime vuosina. Samaan aikaan 40-49 -vuotiaiden määrä on säilynyt ennallaan ja 30-39 -vuotiaiden määrä on laskenut. Muutaman viime vuoden aikana 20-29 -vuotiaiden määrä on ollut kasvusuunnassa ja erityisesti vuonna 2020 kasvua on ollut merkittävästi kyseissä ikäryhmässä.

Poliisin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman yhtenä toimenpiteenä on rohkaista erityisesti etnisten vähemmistöjen edustajia hakeutumaan poliisihallintoon. Erityisryhmiä edustavien työntekijöiden määrää pyritään lisäämään valtakunnallisten ja erityisesti alueellisesti toteutettujen toimenpiteiden avulla. Vuonna 2020 Poliisiammattikorkeakoulussa on käynnistynyt Erilaisista taustoista tulevien rekrytointi poliisiopintoihin -projekti. Poliisihallinnon työntekijöiden etnisestä taustasta ei ole saatavissa tilastotietoa, josta voisi tarkemmin seurata henkilöstön monimuotoisuuden kehittymistä.

Vuonna 2020 julkaistiin myös tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvä Epäasiallisen työkäyttäytymisen, häirinnän ja työsyrynnän hallinta - verkkokoulutus. Koko poliisihallinnon henkilöstö ohjeistettiin suorittamaan pakollinen kurssi vuoden 2020 loppuun mennessä. Lisäksi kurssi jää suoritettavaksi uusille poliisihallinnon työntekijöille myös vuoden 2020 jälkeen.

Henkilöstöresurssit, htv	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Toteuma 2020
Polisiin henkilöstö yhteensä	9 776	9 945	10 116
Polisimiehet	7 200	7 277	7 374
Opiskelijat	263	274	319
Muu henkilöstö	2 313	2 393	2 424

Poliisimiehet, htv	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Toteuma 2020
Päälliköt	43	42	39
Päällystö	703	706	711
Alipäällystö	1 745	1 738	1 739
Miehistö	4 709	4 792	4 885

Muu henkilöstö, htv	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Toteuma 2020
Vartijat	372	386	380
Toimistotyöntekijät	952	941	902
Muut	989	1066	1142

Naisten %-osuus	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Toteuma 2020
Koko henkilöstöstä	29,6 %	30,2 %	30,7 %
Osuus poliisimiehistä	17,7 %	18,4 %	19,2 %
Alipäällystössä, päällystössä ja päällikkötasolla	12,8 %	13,2 %	14,3 %
Opiskelijoista	29,5 %	31,5 %	36,3 %
Muussa henkilöstössä	66,9 %	65,8 %	65,1 %

Työhyvinvointi	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Toteuma 2020
Sairauspoissaolot, työpäivää / htv	9,5	9,8	9,0

5 Tilinpäätösanalyysi

5.1 Rahoituksen rakenne

Poliisin toimintamenomomentille 26.10.01. myönnettiin talousarviossa vuodelle 2020 nettomäärärahaa yhteensä 763,152 milj. euroa. Vuoden 2020 ensimmäisessä lisätalousarviossa poliisin toimintamenomomentille myönnettiin 5,553 milj. euron lisämääräraha, ja toisessa lisätalousarviossa 0,3 milj. euron lisämääräraha. Neljännessä lisätalousarviossa poliisin toimintamenomomentille myönnettiin 11,8 milj. euron lisämääräraha. Vuoden 2020 seitsemännessä lisätalousarviossa poliisin toimintamenomomentille myönnettiin 21,561 milj. euroa, josta 10,0 milj. euroa myönnettiin lupatuottojen alenemisen korvaamiseen, 6,0 milj. euroa telekuuntelujärjestelmän uudistamiseen, 3,0 milj. euroa koronapandemiaan liittyviin lisäkustannuksiin, 2,376 milj. euroa palkkausten tarkistuksiin ja 0,185 milj. euroa harmaan talouden ja talousrikostorjunnan toimenpideohjelman toteuttamiseen. Yhteensä poliisin toimintamenomomentille myönnetty määräraha oli 802,366 milj. euroa.

Poliisin toimintamenomomentin määräraha oli vuonna 2020 yhteensä 42,791 milj. euroa suurempi kuin edeltävänä vuonna.

Poliisitoimen määrarahasta osoitettiin talousarviossa sisäministeriön käyttöön 0,2165 milj. euroa momentille 26.10.01.4. Poliisitoimen määrarahasta osoitettiin lisäksi tilijaottelumuutoksella 0,092 milj. euroa Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle poliisin työ- ja kenttäharjoitteluun. Tilijaottelumuutosten jälkeen poliisille talousarviossa myönnetty toimintamenomäärärahat olivat 802,0575 milj. euroa.

Poliisitoimen määrarahasta budjetoitiin toimintamenoihin 768,916 milj. euroa, hankerahoitukseen 20,000 milj. euroa sekä työ- ja kenttäharjoitteluun 13,108 milj. euroa.

Bruttotuotot oli arvioitu talousarviossa 70,000 milj. euroksi. Tuottoja kertyi poliisin toimintamenomomentille 53,813 milj. euroa.

Maksullisen toiminnan tuottoja oli 43,689 milj. euroa, jotka talousarviossa oli arvioitu 57,247 milj. euron suuruisiksi. Maksullisen toiminnan tuotoista suurimpana eränä olivat edellisvuosien tapaan tuotot kotitalouksilta (35,274 milj. euroa). Näitä olivat esim. passit, henkilökortit ja ampuma-aseluvat. Vastaavasti vuonna 2019 maksullisen toiminnan tuottoja oli 70 224 milj. euroa.

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot kaikilta momenteilta olivat 3,969 milj. euroa vuonna 2020. Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot EU:lta olivat 1,093 milj. euroa ja valtion virastoilta ja laitoksilta 2,709 milj. euroa.

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot ovat monivuotisten hankkeiden rahoitusosuuksia.

Poliisin palvelutoiminnan maksut toisille valtion virastoille olivat 45,722 milj. euroa. Palvelutoiminnan ostoja olivat ICT-palveluiden ja talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden ostot. Edellisenä vuonna vastaava luku oli 38,578 milj. euroa. Palvelumaksuissa oli nousua 7,143 milj. euroa, josta 7,049 milj. euroa tuli ICT-palvelujen ostoista.

5.2 Talousarvion toteutuminen

Poliisihallitus-kirjanpitoyksikön 224 käytössä oleva vuoden 2020 talousarvion nettorahoitus poliisitoimen toimintamenomomentilla 26.10.01 oli 802,098 milj. euroa. Vuodelta 2019 siirtyvä määräraha momentilla 4.19.26.10.01 oli 41,740 milj. euroa. Kirjanpitoyksikön käytettävissä oleva nettorahoitus poliisitoimen toimintamenomomentilla oli yhteensä 843,838 milj. euroa. Vuodelle 2021 siirtyvä määräraha on 33,927 milj. euroa.

Poliisin toimintamenomomentilla oli käytettävissä vuonna 2020 vuoteen 2019 verrattuna 42,910 milj. euroa enemmän määrärahaa ilman siirtyviä määrärahoja. Siirtyvä määräraha mukaan luettuna poliisin toimintamenoissa oli rahoitusta 843,838 milj. euroa, kun sitä edellisenä vuonna oli 803,262 milj. euroa. Nettomääräiset toimintamenomäärärahat kasvoivat 40,576 milj. euroa.

Siirtyvän määrärahan vähenemiseen vaikuttaa se, että maksullisen toiminnan tuotot olivat 26,5 milj. euroa edellisvuotta pienemmät. Muun toiminnan tuotot olivat 0,6 milj. euroa pienemmät kuin vuonna 2019.

Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen ostot olivat lähes 0,095 milj. euroa, sisäiset ICT-palvelujen ostot 7,049 milj. euroa, ja ulkoiset tietotekniikan asiantuntija- ja ylläpitopalvelut 7,892 euroa edellisvuotta suuremmat. Toisaalta valmistus omaan käyttöön oli 6,877 milj. euroa edellisvuotta suurempi. Painatuspalvelut olivat 3,568 milj. euroa edellisvuotta pienemmät.

Momentin 26.10.20 Maastapoistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot määräraha oli 1,608 milj. euroa. Momentin 26.10.20 käyttö vuonna 2020 oli siirtyvä erä mukaan luettuna 2,280 milj. euroa, mikä on 1,832 milj. euroa

vähemmän kuin edellisenä vuonna. Vuodelle 2020 määrärahaa siirtyi 1,127 milj. euroa.

Momentin 26.10.21 KEJO-hankkeen valtuutta ei ollut enää käytettävissä. Vuonna 2020 valtuuksiin sidottuja talousarviomenoja oli 1,85 milj. euroa.

Valtiovarainministeriön momentille 28.60.12 Osaamisen kehittäminen saatiin aikaisempien vuosien tapaan kirjaus- ja käyttöoikeus 0,531 milj. euroon. Kirjaus- ja käyttöoikeus koski ammatillisen osaamisen kehittämisestä ja koulutuksen korvaamisesta tarkoitettua koulutuskorvausta. Momentille 28.70.01 Julkisen hallinnon ICT:n ohjaus ja kehittäminen saatiin 1,365 milj. euron kirjaus- ja käyttöoikeus.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan momenttia 32.30.51.07 Palkkatuettu työ, valtionhallinto käytettiin 1,173 milj. euroa. Edellisenä vuonna käyttö oli 0,937 milj. euroa.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan arviomäärärahamomenttia 33.02.20.02 Poliisin tilaamat kuljetukset käytettiin 5,304 milj. euroa. Momenttia 33.02.20.03 Poliisin määräämien oikeuslääketieteellisten tutkimusten menot käytettiin 1,364 milj. euroa. Vastaavat luvut olivat edellisenä vuonna 4,794 milj. euroa ja 0,952 milj. euroa.

5.3 Tase

Taseen vastaavaa -puolen aineettomissa hyödykkeissä keskeneräinen käyttöomaisuus lisääntyi 17,903 milj. euroa. Keskeneräisten aineettomien hankintojen saldo koostuu Poliisihallituksen KEJO-, Vitja-, Askel-, Heko-Passi- ja TJKL-hankkeista. Valmiiseen käyttöomaisuuteen aktivoitiin kuluneella tilikaudella Rabita Laki -ohjelmisto sekä KATI -hanke. Poistoja kirjattiin 14,557 milj. euroa. Aineettomien hyödykkeiden tasearvo kasvoi 5,315 milj. euroa. Koneiden ja laitteiden tasearvo kasvoi 6,653 milj. euroa.

Vaihto-omaisuuden arvo pieneni 0,037 milj. euroa.

Siirtosaamisia oli 6,172 milj. euroa edellisvuotta vähemmän. Tästä 5,240 milj. euroa aiheutui VaEL-laskujen väärästä tositemäisestä 31.12.2019, jolloin VaEL-velan saldo oikaistiin tilinpäätökseen oikeaksi vastatilinä siirtosaamiset. Sama VaEL-laskujen virheellinen tositemäisyys vaikutti myös ostovelkojen pienenemiseen.

Lomapalkkavelka kasvoi edellisvuodesta yli 4,8 milj. euroa.

5.4 Tuotto- ja kululaskelma

Toiminnan tuottoja kertyi yhteensä 54,751 milj. euroa, mikä on 27,285 milj. euroa vähemmän kuin edellisenä tilikautena. Tuottojen lasku johtui siitä, että maksullisen toiminnan tuotot laskivat 26,595 milj. euroa. Koronapandemian takia matkustusasiakirjojen kysyntä laski merkittävästi. Myös muut toiminnan tuotot laskivat 0,628 milj. euroa pääosin yhteisrahoitteen toiminnan tuottojen laskusta johtuen. Maksullisen toiminnan tuotot muodostavat 80 % poliisin tuotoista, vuokrat ja käyttökorvaukset 3 % sekä muut toiminnan tuotot 18 %.

Toiminnan kulut olivat 875 429 milj. euroa ja ne nousivat 1,2 % verrattuna vuoden 2019 toteumaan. Kustannukset nousivat eniten palveluiden ostot - kuluryhmässä (11,909 milj. euroa). ICT-menot muodostavat suurimman osan poliisin palveluiden ostoista. Yhteensä 29,6 % palveluiden ostoista on sisäisiä ICT-palveluiden ostoja. TUVE, Tori ja Palkeet -palvelusopimusten kustannukset olivat yhteensä 37,615 milj. euroa ja nousivat 4,534 milj. euroa edellisvuodesta. Säästöjä syntyi mm. virkistyspalveluissa, koulutuspalveluissa ja työterveyspalveluissa. Maksullisen toiminnan lupien painatuspalvelut laskivat 3,729 milj. euroa vuodesta 2019 lupavolyymien laskusta johtuen.

Toiseksi suurin nousu oli henkilöstökulut -kuluryhmässä (8,795 milj. euroa). Henkilötyövuosimäärä kasvoi yhteensä 183 henkilötyövuodella ja sen johdosta varsinaiset palkat nousivat 2,3 % edellisvuoteen verrattuna. Kilpailukyky sopimuksen 30 prosentin lomarahaleikkaukset päättyivät vuonna 2020 ja siksi lomarahat maksettiin täysimääräisinä. Tämä nosti kustannuksia 6,841 milj. euroa. Lomapalkkavelan muutos vuodelta 2019 -2020 kasvoi yhteensä 4,788 milj. euroa. Ylityökorvaukset ja työaikakorvaukset pienenevät 2,179 milj. euroa edellisvuodesta, koska vuonna 2020 maksettiin yksi työaika- ja haittakorvaus jakso vähemmän kuin edellisvuonna. Myös erilaiset yleisötapahtumat peruttiin koronapandemian johdosta ja se vaikutti kustannuksien pienentymiseen.

Aineet ja tarvikeostot -kuluryhmä laski kokonaisuudessaan 2,1 % edellisvuoden tasosta. Muutosta selittää se, että muun muassa puhelimia ja tietokoneita hankittiin vuonna 2020 Valtorin kautta palveluiden ostoina, kun ne edellisvuonna hankittiin itse. Liikekirjanpidontilin muut aineet, tarvikkeet ja tavaraostot nousivat 22,3 % pääosin koronapandemian hankinnoista johtuen. Aineet ja tarvikkeet -kuluryhmässä tehtiin koronapandemian johdosta ostoja yhteensä 4,617 milj. euron edestä.

Vuokrakulut nousivat 3,3 milj. euroa edellisvuodesta lähinnä toimitilavuokrien noususta johtuen. Poliisin toimitilavuokrat muodostavat 91 % kaikista vuokrista. Vuokrakulut -kuluryhmään kuuluvat myös muun muassa ajoneuvojen leasingmaksut (3 %) sekä ICT-laitteiden vuokrat (3 %).

Muut kulut laskivat 31,5 % edelliseen vuoteen verrattuna. Suurimmat säästöt syntyivät matkustusmenoissa ja päivärahoissa koronapandemiasta johtuen.

Monivuotisten hankkeiden siirto keskeneräiseen käyttöomaisuuteen näkyy tilinpäätöksen tuotto- ja kululaskelmalla kohdassa valmistus omaan käyttöön, yhteensä 19,841 milj. euroa. Poistojen osuus oli 28,575 milj. euroa.

5.5 Hankkeet

Sisäministeriö edellytti vuoden 2019 tilinpäätöskannanotossaan, että Poliisihallituksen tulee edelleen kehittää toimintojaan eri uudistusten ja hankkeiden taloudellisten ja viranomaisvaikutusten arvioimiseksi aiempaa varhaisemmassa vaiheessa, jotta ne ovat oikea-aikaisesti sisäministeriön käytettävissä poliisin toimintaedellytysten turvaamiseksi. Arvioinnissa tulee ilmetä läpinäkyvästi uudistusten kaikki, resursseja lisäävät ja niitä vähentävät vaikutukset.

Poliisihallitus on kiinnittänyt asiaan huomiota vuonna 2020 ja tuonut edellytetyllä tavalla kaikkien lainsäädäntö- ja muiden uudistusten valmisteluvaiheessa esille edellä mainitut vaikutukset ja niitä tukevat laskelmat, samoin vaikutusten kompensointiin tarvittavat resursoinnit on tuotu talousarvio- ja julkisen talouden suunnitelman prosesseihin. Menettelyä osaltaan tukee vuonna 2020 käyttöön otettu tiedonhallintalain mukainen lausuntomenettely.

Poliisitoiminnan kokonaisrahoituksesta osa kohdennetaan momentin alajaottelulla kehittämishankkeisiin. Kehittämishankkeina toteutetaan strategisesti merkittäviä hankkeita, joiden tarkoituksena voi olla esimerkiksi lainsäädännön tai kansainvälisen velvoitteen täytäntöönpano, tuottavuuden parantaminen, uuden teknologian käyttöönotto tai muu vastaava menettelyiden kehittäminen, joka edellyttää väliaikaisesti voimavarojen kohdentamista tavanomaista poliisin virkatyötä laajemmin ja mahdollisesti investointien toteuttamista. Käytännössä hankerahoituksella toteutetaan enenevässä määrin lähinnä vain pakottavia, lainsäädännöstä tai kansainvälisistä velvoitteista aiheutuvia, yleensä ICT-kehittämistä koskevia hankkeita. Hankerahoituksen taso ei ole mahdollistanut juurikaan varsinaista poliisin toiminnan aitoa, innovatiivista kehittämistä.

Kehittämishankemomentilta rahoitettiin vuonna 2020 yhteensä kolmeakymmentä hanketta joko kokonaan tai osittain. Uusia hankkeita pidättydyttiin käynnistämästä kehittämiseen osoitettujen voimavarojen rajallisuuden vuoksi ja siten pyrittiin turvaamaan käynnissä olevien hankkeiden eteneminen. Poliisin hankemuotoisena kehittämistyönä vuonna 2020 edistettiin kuitenkin yhteensä lähes 50 erilaista hanketta, joista lähes puolet sai joko kokonaan tai osittain ulkopuolista, pääosin EU-rahastoista saatua tukea. Lisäksi poliisin mobiilipalveluja kehittävän hankkeen käytössä oli valtiovarainministeriön digitaaliseen kehittämiseen tarkoitettua robotiikkarahoitusta. Valtiovarainministeriön erillisrahoitusta haettiin onnistuneesti myös vuoden 2021 alussa käynnistetyille mobiilihenkilökortin käyttöönottoon tähtäävälle hankkeelle sekä ns. SARA - ohjelmakokonaisuudelle.

Hankemomentille budjetoitiin vuonna 2020 poliisin kehittämisrahoitusta yhteensä 22,9 milj. euroa. Valtion neljännessä vuoden 2020 lisätalousarviossa poliisille osoitettiin yhteensä 1,8 milj. euroa kohdennettavaksi talouden elvytystä tukeviin ja kotimaisia hankintoja lisääviin toimiin. Lisärahoitus allokoitiin kolmelle poliisin kehittämishankkeelle edellä mainittuihin toimiin. EU-rahoitusta ennakoitiin saatavan noin 3,6 milj. euroa ja muita yhteisrahoitteisen toiminnan tuottoja noin 0,5 milj. euroa.

Hankkeiden kokonaiskustannukset olivat vuonna 2020 yhteensä noin 23,9 milj. euroa. Rahastoista saatavan rahoituksen osuus jäi ennakoitua alhaisemmaksi ollen 2,5 milj. euroa, sillä rahastorahoitteisten hankkeiden rahoitusta siirrettiin seuraavalle vuodelle hankkeiden toiminnallisen etenemisen ja tehtävien hankintojen ja asiantuntijapalveluiden ostojen kohdentumisen mukaisesti. Hankkeissa työskenteli vuonna 2020 yhteensä 90 henkilötyövuotta.

Vuonna 2020 hankkeissa painottuivat erityisesti poliisin strategiset painopisteet turvallisuuden edistämiseksi ja rikollisuuden torjumiseksi. Vuoden 2020 aikana mittavimmat hankkeet olivat poliisiasian tietojärjestelmä Vitja ja asetietojärjestelmän kehittämishanke Askel sekä useista, EU -velvoitteiden täytäntöönpanohankkeista koostuva Matka - ohjelmakokonaisuus. Käynnissä oleva Vitja-hanke asetettiin uudelleen vuonna 2020 ja se on nyt asetettu 31.12.2023 saakka.

Lisäksi kahdessa muussa hankeohjelmakokonaisuudessa kehitettiin muun muassa monipuolisesti monibiometriaan liittyviä asioita sekä lupahallinnon tietojärjestelmiä ja prosesseja. Lisäksi hankemuotoisella kehittämisellä on

edistetty niin sähköistä rikosprosessia, kasvojen tunnistusta, mobiilisovelluksia poliisin kenttätööhön, erilaisia tutkimushankkeita kuin tietoturva- ja arkistointiratkaisujakin. Hankkeiden toteutus edistyy suunnitellusti, mutta muuttuvat vaatimukset ovat hidastaneet toteutusta, mm. poliisin tiedonhallinnan säätelyn uudistuminen, kansanvälisten velvoitteiden tarkentuminen sekä kehittyneen sähköisen asioinnin sisällyttäminen toteutukseen.

6 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Poliisitoimen vuoden 2020 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilan arvioinnissa hyödynnettiin poliisin sisäisen tarkastuksen, laillisuusvalvonnan sekä ulkoisten tarkastajien ja valvojien tekemiä havaintoja sekä poliisiyksiköiden riskienhallintatyöryhmien tuloksia.

Valtion talousarviosta annetun asetuksen 65 §:n edellyttämänä sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausumana poliisin toimialan osalta poliisin ylijohdosta esittää seuraavaa:

Poliisin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt ovat suoritettuna sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilan arvioinnin perusteella pääosin asianmukaisia ja riittäviä ja täyttävät niille asetetut vaatimukset.

Suoritettuna arvioinnin ja muiden havaintojen perusteella todettiin seuraavat olennaisimmat kehittämiskohteet:

Poliisitoimen sisäisen valvonnan kehittämisessä keskeiseksi kehittämiskohteeksi tunnistettiin vuonna 2020 sisäisen valvonnan laadun varmistaminen ja kehittäminen. Vuoden 2020 aikana päivitettiin poliisin sisäisen valvonnan ohje, johon sisällytettiin mm. sisäisen valvonnan kolmen puolustuslinjan malli. Poliisin koulutuksessa vahvistettiin sisäisen valvonnan osaamista. Sisäisen tarkastuksen poliisiyksikköierroksilla 2020 yhtenä painopisteenä oli sisäinen valvonta ja esimiesvalvonta. Vuoden 2021 aikana jatketaan sisäisen valvonnan ja esimiesvalvonnan kehittämistä. Keskeisimmäksi kehittämiskohteeksi on tunnistettu sisäisen valvonnan ja siihen sisältyvän esimiesvalvonnan käytännön toimintatapojen ja laadun yhtenäistäminen poliisissa. Sisäisen tarkastuksen painopistealueina vuodelle 2021 ovat mm. prosessien toimivuus, ohjausasiakirjojen jalkauttaminen ja edellisten vuosien tarkastusten jälkiseuranta. Vastuutahoina ovat kaikki poliisiyksiköt ja Poliisihallituksen sisäinen tarkastus ja esikunta.

Vuoden 2020 riskienhallinnan kehittämiskohteena oli riskienhallinnan organisointi- ja toteutusmallin käytännön toteutuksen vaatimuksenmukaisuuden, tarkoituksenmukaisuuden ja osaamisen varmistaminen. Poliisin riskienhallintaa toteutetaan 1.12.2019 voimaan tulleen poliisin riskienhallinta -määräyksen mukaisesti. Poliisin riskienhallinta -määräys sekä poliisiyksiköiden normiperusteiset käytännön toimenpiteet riskienhallintatyössä on koulutettu vuoden 2020 aikana sisäisinä koulutuksina.

Laillisuusvalvonnan tärkeimpänä kehityskohteena on edellisvuosien tapaan poliisiyksiköiden oman laillisuusvalvonnan riittävän kattavuuden ja suunnitelmallisuuden varmistaminen. Poliisihallituksen suorittamien tarkastusten perusteella arvioiden poliisiyksiköiden sisäinen laillisuusvalvonta on suunnitelmallista, kattavaa ja ammattimaista, ja oikeusyksiköiden rooli sisäisenä laillisuusvalvojana on vakiintunut. Valvontahavaintojen käsittelyä ja jälkiseurantaa koskevat prosessit ovat myös selkiytyneet aikaisempaan verrattuna. Oikeusyksiköiden uusilla vastuilla on kuitenkin ollut jonkin verran vaikutusta tehtävämääriin, toiminnan suuntaamiseen ja valvonnan volyyymiin. Vaikka poliisiyksiköiden tarkastustoiminta on ollut poliisitoiminnan eri osa-alueet kattavaa, on oikeusyksiköiden voimavaroihin ja valvonnan kattavuuteen kuitenkin jatkossakin Poliisihallituksen valvonnassa syytä kiinnittää huomiota.

7 Kokonaisarviointien tulokset

Vuonna 2020 poliisihallinnossa ei toteutettu henkilöstöbarometriä, edellinen henkilöstöbarometri toteutettiin vuonna 2018. Poliisihallitus on jatkanut poliisin valtakunnallisen HB-kehittämissuunnitelman ja poliisiyksiköt omien HB-kehittämissuunnitelmiansa mukaisten toimenpiteiden toteuttamista. Vuonna 2020 poliisilaitoksissa kiinnitettiin erityistä huomiota vartijoiden ja tutkinnan henkilöstön työhyvinvoinnin kehittämiseen. Seuraava henkilöstöbarometri toteutetaan koko poliisihallinnossa vuonna 2021.

8 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Yhteenveto on laadittu poliisiyksiköiden sisäiselle tarkastukselle toimittamien tietojen perusteella. Kaikki poliisiyksiköt toimittivat selvityksen vuoden 2020 aikana tietoonsa tulleista epäillyistä väärinkäytöksistä.

Väärinkäytöksiä tai epäiltyjä väärinkäytöksiä ilmoitettiin yhteensä kolme kappaletta. Ilmoitetuista väärinkäytöksistä yhdestä tapauksesta on käynnistetty esitutkinta, joka on edelleen kesken. Kaksi muuta tilannetta ovat perustuneet varojen sääntöjenvastaiseen käyttöön sekä virheellisiin työaikakirjauksiin. Tältä osin on peritty työnantajalle perusteettomasti aiheutunut kustannus takaisin aiheuttajalta.

9 Poliisihallituksen talousarvion toteumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 (talousarvio + lisätalousarviot)	Tilinpäätös 2020	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteuma -%
11. Verot ja veroluonteiset tulo	1 271 164,68	1 418 965	1 418 965,48	0,00	100
11.04.01 Arvonlisävero	1 271 164,68	1 418 965	1 418 965,48	0,00	100
12. Sekalaiset tulot	2 338 601,46	7 968 396	7 209 190,31	-759 205,72	90
12.26.99.Sisäministeriön hallinnonalan muut tulot	612 784,44	1 560 547	801 341,10	-759 205,72	51
12.26.99.1 Takavarikoitujen esineiden myyntitulot	96 655,27	50 000	505 518,69	455 518,69	1011
12.26.99.3 Muut tulot	14 289,44	10 547	10 546,73	0,00	100
12.26.99.4 Raja- ja merivartiostovirasto Frontexin poliisille maksamat tulot	501 839,73	1 500 000	285 275,59	-1 214 724,41	19
12.33.9. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan muut tulot	10 300,00				
12.39.01 Sakkotulot ja tulot hallinnollisista maksuseuraamuksista	25 176,91	18 610	18 609,57	0,00	100
12.39.04 Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	1 500 000,00	6 272 783	6 272 782,79	0,00	100
12.39.10 Muut sekalaiset tulot	190 340,11	116 457	116 456,94	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä	3 609 766,14	9 387 362	8 628 155,79	-759 205,72	92

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 (talousarvio + lisätalousarviot)	Talousarvion 2020 määrärahojen käyttö vuonna 2020	Talousarvion 2020 määrärahojen siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2020	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Edelliseltä vuodelta siirtyneet siirtomäärärahat	Käytettävissä vuonna 2020, siirtomäärärahat	Käyttö vuonna 2020 siirtomäärärahat (pl. palautukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
23. Valtioneuvoston kanslia	82 589,52	20 647	20 647,38		20 647,38	0,00	0,00	20 647,38	20 647,38	0,00
23.01.03 Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (S2)	82 589,52	20 647	20 647,38		20 647,38	0,00		20 647,38	20 647,38	
23.01.03.01 Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkausmenot	82 589,52	20 647	20 647,38		20 647,38	0,00		20 647,38	20 647,38	
24. Ulkoministeriön hallinnonala	9 841,85	20 000	0,00		0,00	20 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
24.01.29 Ulkoministeriön hallinnonalan arvonnlisäveromenot (A)	42,22		0,00		0,00	0,00				
24.10.21 Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (K)	42,22		0,00		0,00	0,00				
24.10.21.01. Siviilikriisinhallinta (EK)	9 799,63	20 000				20 000,00				
26. Sisäministeriön hallinnonala	825 287 076,04	851 559 988	816 185 960,90	35 374 026,71	851 559 987,61	0,00	60 955 622,91	865 030 122,91	818 920 689,94	39 836 650,18

Pääluokan, momentin ja tilijaoittelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 (talousarvio + lisätalousarviot)	Talousarvion 2020 määrärahojen käyttö vuonna 2020	Talousarvion 2020 määrärahojen siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2020	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Edelliseltä vuodelta siirtyneet siirtomäärärahat	Käytettävissä vuonna 2020, siirtomäärärahat	Käyttö vuonna 2020 siirtomäärärahat (pl. palautukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
26.01.20 Tietohallinnon yhteiset menot		320 000		320 000,00	320 000,00	0,00	450 000,00	770 000,00	434 256,32	320 000,00
26.01.29. Sisäministeriön hallinnonalan arvonnisäveromenot (A)	46 052 076,04	47 485 488	47 485 487,61		47 485 487,61	0,00				
26.01.50.Eräät avustukset (S2)	20 000,00	10 000	10 000,00		10 000,00	0,00	6 300,00	16 300,00	16 300,00	0,00
26.01.50.3. Todistajansuojeluohjelma	20 000,00	10 000	10 000,00		10 000,00	0,00	6 300,00	16 300,00	16 300,00	0,00
26.10.01 Poliisitoimen toimintamenot (S2)	759 188 000,00	802 097 500	768 170 481,18	33 927 018,82	802 097 500,00	0,00	41 740 028,66	843 837 528,66	809 910 509,84	33 927 018,82
26.01.01.1 Toimintamenot (KPY)	731 540 781,76	768 916 000	734 703 265,50	33 853 657,02	768 556 922,52	359 077,48	41 520 649,42	810 436 649,42	776 223 914,92	34 212 734,50
26.10.01.2. Hankerahoitus (KPY)	17 449 088,84	20 000 000	21 752 266,83		21 752 266,83	-1 752 266,83		20 000 000,00	21 752 266,83	-1 752 266,83
26.10.01.3. Poliisi amk harjoittelu (KPY)	10 198 129,40	13 108 000	11 714 810,65		11 714 810,65	1 393 189,35		13 108 000,00	11 714 810,65	1 393 189,35
26.10.01.4. Sisäministeriön menot (KPY)		73 500	138,20	73 361,80	73 500,00	0,00	219 379,24	292 879,24	219 517,44	73 361,80
26.10.20. Maasta poistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot (S2)	9 168 000,00	1 608 000	480 992,11	1 127 007,89	1 608 000,00	0,00	8 055 905,51	9 663 905,51	2 279 858,51	1 127 007,89

Päätöksen, momentin ja tilijaoittelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 (talousarvio + lisätalousarviot)	Talousarvion 2020 määrärahojen käyttö vuonna 2020	Talousarvion 2020 määrärahojen siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2020	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Edelliseltä vuodelta siirtyneet siirtomäärärahat	Käytettävissä vuonna 2020, siirtomäärärahat	Käyttö vuonna 2020 siirtomäärärahat (pl. palautukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
26.10.21. KEJO-hankkeen yhteiset menot (S3)	10 830 000,00		0,00		0,00	0,00	10 703 388,74	10 703 388,74	6 240 765,27	4 462 623,47
26.30.01. Pelastustoimen toimintamenot (S2)	29 000,00	39 000	39 000,00		39 000,00	0,00		39 000,00	39 000,00	0,00
26.30.01.1. Koulutuksen varsinaiset toimintamenot (KPY)	29 000,00	39 000	39 000,00		39 000,00	0,00		39 000,00	39 000,00	0,00
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	504 923,53	2 824 825	530 825,00	2 294 000,00	2 824 825,00	0,00	439 652,35	2 733 652,35	439 652,35	2 294 000,00
28.01.29. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonnäköveromenot (A)	12 968,53									
28.60.12. Osaamisen kehittäminen (A)	491 955,00	530 825	530 825,00		530 825,00	0,00				
28.70.01. Julkisen hallinnon ICT:n ohjaus ja kehittäminen (S3)		1 365 000		1 365 000,00	1 365 000,00	0,00		1 365 000,00		1 365 000,00
28.70.22. Hallinnon palveluiden digitalisoinnin tuki (S3)		929 000		929 000,00	929 000,00	0,00	439 652,35	1 368 652,35	439 652,35	929 000,00

Päätöksen, momentin ja tilijaoittelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 (talousarvio + lisätalousarviot)	Talousarvion 2020 määrärahojen käyttö vuonna 2020	Talousarvion 2020 määrärahojen siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2020	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Edelliseltä vuodelta siirtyneet siirtomäärärahat	Käytettävissä vuonna 2020, siirtomäärärahat	Käyttö vuonna 2020 siirtomäärärahat (pl. palautukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	937 460,06	1 173 039	1 173 038,96		1 173 038,96	0,00	0,00	1 173 038,96	1 173 038,96	0,00
32.30.51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (S2)	937 460,06	1 173 039	1 173 038,96		1 173 038,96	0,00		1 173 038,96	1 173 038,96	0,00
32.30.51.07. Palkkatuetty työ, valtionhallinto (KPY)	937 460,06	1 173 039	1 173 038,96		1 173 038,96	0,00		1 173 038,96	1 173 038,96	0,00
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	6 638 764,18	8 320 056	7 874 423,22	72 717,80	7 947 141,02	372 914,97	740 000,00	884 000,00	787 871,91	96 128,09
33.01.29. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan arvonnalisäveromenot (A)	572 651,78	731 790	731 790,45		731 790,45	0,00				
33.02.20. Oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittämisen menot (A)	5 745 616,52	7 041 000	6 668 085,03		6 668 085,03	372 914,97				
33.02.20.02. Poliisien tilaamat kuljetukset (KPY)	4 794 030,59	5 458 000	5 304 082,67		5 304 082,67	153 917,33				
33.02.20.03. Poliisin määräämien oikeuslääketieteellisten tutkimusten menot (KPY)	951 585,93	1 583 000	1 364 002,36		1 364 002,36	218 997,64				

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2019	Talousarvi o 2020 (talous- arvio + lisätalous- arviot)	Talousarvion 2020 määrärahojen käyttö vuonna 2020	Talousarvion 2020 määrä- rahojen siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2020	Vertailu Talous- arvio - Tilinpäätös	Edelliseltä vuodelta siirtyneet siirtomäärära- hat	Käytettävissä vuonna 2020, siirto- määrärahat	Käyttö vuonna 2020 siirtomäärä- rahat (pl. palautukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
33.20.50. Valtionosuus työttömyysetuuksien ansioturvasta ja vuorottelukorvauksesta (A)	171 929,72	173 955	173 955,32		173 955,32	0,00				
33.20.52. Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (A)	171 929,72	173 955	173 955,32		173 955,32	0,00				
33.20.52.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto	148 566,16	229 310	229 310,22		229 310,22	0,00				
33.60.31. Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittäminen (S3)	148 566,16	229 310	229 310,22		229 310,22	0,00				
33.60.31.01. Lastenasiantalo- toimintamallien kehittäminen ja valtakunnallistaminen		144 000	71 282,20	72 717,80	144 000,00	0,00	740 000,00	884 000,00	787 871,91	96 128,09
Määrärahatilit yhteensä	833 460 655,18	863 918 555	825 784 895,46	37 740 744,51	863 525 639,97	392 914,97	62 135 275,26	869 841 461,60	821 341 900,54	42 226 778,27

10 Poliisihallituksen talousarvion toteumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Poliisihallituksen talousarvion toteumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella, valtuudet ja niiden käyttö (1000 €)

Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö (1000 €)	Vuoden 2020 uudet valtuudet (1000 €)	Vuoden 2020 uusitut valtuudet (1000 €)	Vuoden 2020 valtuudet yhteensä (1000 €)	Vuoden 2020 valtuudet käytetty (1000€)	Vuoden 2020 valtuudet käyttämättä (1000€)	Uusittu vuoden 2021 talousarviossa
26.10.21 KEJO-hankkeen yhteiset toimintamenot	20 680	0	0	0	0	0	0
Aikaisempien vuosien valtuudet	20 680						
Vuonna 2020 käytettävissä olleet valtuudet		0	0	0	0	0	0
Päälukot yhteensä	20 680	0	0	0	0	0	0
Aikaisempien vuosien valtuudet	20 680						
Vuonna 2020 käytettävissä olleet valtuudet		0	0	0	0	0	0

Poliisihallituksen talousarvion toteumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella, valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1000 €)

Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy	Talousarviomenot 2020 (1000 €)	Määrärahatarve 2021 (1000 €)	Määräraha-tarve 2022 (1000 €)	Määrärahatarve 2023 (1000 €)	Määräraha (1000 €)
26.10.21 KEJO-hankkeen yhteiset toimintamenot	1 850	0	0	0	0
Aikaisempien vuosien valtuudet	1 850	0	0	0	0
Vuonna 2020 käytettävissä olleet valtuudet	0	0	0	0	0
Päälukot yhteensä	1 850	0	0	0	0
Aikaisempien vuosien valtuudet	1 850	0	0	0	0
Vuonna 2020 käytettävissä olleet valtuudet	0	0	0	0	0

11 Poliisihallituksen tuotto ja kululaskelma

Poliisihallituksen tuotto- ja kululaskelma	1.1. - 31.12.2020	1.1.-31.12.2020 yhteensä	1.1. - 31.12.2019	1.1.-31.12.2019 yhteensä
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	43 689 064,52		70 224 183,22	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	1 419 468,92		1 541 293,05	
Muut toiminnan tuotot	9 642 991,46	54 751 524,90	10 271 272,54	82 036 748,81
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	36 512 294,14		37 284 243,02	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	37 409,35		9 970,29	
Henkilöstökulut	604 872 520,96		596 077 676,80	
Vuokrat	74 487 736,06		72 119 393,77	
Palvelujen ostot	137 569 559,52		125 660 110,76	
Muut kulut	13 214 931,38		19 295 927,05	
Valmistus omaan käyttöön (-)	-19 840 505,01		-12 963 297,29	
Poistot	28 574 753,39	-875 428 699,79	26 924 107,51	-864 408 131,91
JÄÄMÄ		-820 677 174,89		-782 371 383,10
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	5 512,95		4 616,67	
Rahoituskulut	-11 616,71	-6 103,76	-18 104,71	-13 488,04
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	140 244,28		175 260,55	
Satunnaiset kulut	-167 200,60	-26 956,32	-222 404,82	-47 144,27
JÄÄMÄ II		-820 710 234,97		-782 432 015,41
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Siirtotalouden kulut kotitalouksille	-28 185,85	-28 185,85	-21 794,23	-21 794,23
JÄÄMÄ III		-820 738 420,82		-782 453 809,64
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Muut pakolliset maksut	18 609,57		25 176,91	
Perityt arvonlisäverot	1 418 965,48		1 271 164,68	
Suoritetut arvonlisäverot	-48 273 459,12	-46 835 884,07	-46 637 860,94	-45 341 519,35
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		-867 574 304,89		-827 795 328,99

12 Poliisihallituksen tase

Poliisihallituksen tase	1.1.- 31.12.2020	1.1.-31.12.2020 yhteensä	1.1.- 31.12.2019	1.1.-31.12.2019 yhteensä
VASTAAVAA				
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	127 843,30		269 392,80	
Muut pitkävaikutteiset menot	32 323 165,97		44 769 809,88	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	55 003 550,63	87 454 559,90	37 100 587,66	82 139 790,34
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Rakennelmat	99 844,69		72 365,64	
Koneet ja laitteet	45 374 440,89		38 721 885,08	
Kalusteet	105 721,00		95 778,87	
Muut aineelliset hyödykkeet	132 302,22	45 712 308,80	78 598,34	38 968 627,93
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ		133 166 868,70		121 108 418,27
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISSUUS				
VAIHTO-OMAISSUUS				
Aineet ja tarvikkeet	164 338,05		125 305,00	
Valmiit tuotteet / Tavarat	45 389,92	209 727,97	121 832,32	247 137,32
PITKÄAIKAISET SAAMISET				
Pitkäaikaiset saamiset	40 467,00	40 467,00	37 140,00	37 140,00
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	1 325 079,15		1 656 625,22	
Siirtosaamiset	5 410 147,58		11 327 047,84	
Muut lyhytaikaiset saamiset	501 854,49		529 077,46	
Ennakkomaksut	323 041,28	7 560 122,50	219 723,25	13 732 473,77
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	202 731,53		232 075,89	
Kirjanpitoyksikön tulotilit	55,00		848,81	
Kirjanpitoyksikön menotilit	-1 548,69		0,00	
Muut rahat ja pankkisaamiset	364 303,39		362 577,37	
Sisäisen rahaliikkeen tili	75 647,26	641 188,49	57 546,90	653 048,97
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISSUUS YHTEENSÄ		8 451 505,96		14 669 800,06
VASTAAVAA YHTEENSÄ		141 618 374,66		135 778 218,33

Poliisihallituksen tase	31.12.2020	31.12.2020 yhteensä	31.12.2019	31.12.2020 yhteensä
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	-6 142 799,61		-6 142 799,61	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-53 403 498,95		-26 987 245,14	
Pääoman siirrot	880 318 998,35		801 379 075,18	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	-867 574 304,89	-46 801 605,10	-827 795 328,99	-59 546 298,56
RAHASTOJEN PÄÄOMAT				
Muut valtion rahastot ja lahjoitetut varat	602 279,03	602 279,03	604 469,99	604 469,99
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Saadut ennakot	1 214 796,11		1 066 654,24	
Ostovelat	32 419 232,46		44 269 352,43	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	12 547 706,12		12 689 055,89	
Edelleen tilittävät erät	33 238 366,16		34 205 935,61	
Siirtovelat	107 956 830,42		102 456 292,15	
Muut lyhytaikaiset velat	440 769,46	187 817 700,73	32 756,58	194 720 046,90
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		187 817 700,73		194 720 046,90
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		141 618 374,66		135 778 218,33

13 Liitetiedot

Poliisihallituksen tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

1) Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen ja niiden vertailtavuuteen

Budjetoinnissa ei ollut muutoksia, jotka vaikuttavat talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen.

2) Valuuttakurssi, jota on käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset Suomen rahaksi

Ulkomaanrahamääräiset velat on viety kirjanpitoon tapahtuman syntymispäivän mukaiseen valuuttakurssiin euroiksi muutettuna. Poliisihallitus kuuluu Valtiokonttorin keskitettyjen valuuttatilien käyttäjiin ja järjestelmään kuuluvien valuuttojen maksut maksetaan Valtiokonttorin pankkitileiltä ja näihin valuuttoihin liittyvät kurssierot kirjautuvat Valtiokonttorille. Muiden valuuttojen osalta ulkomaanmääräiset velat eivät ole olennaisia eikä niitä ole muutettu tilinpäätöspäivän mukaiseen kurssiin.

3) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujäämän sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen

Kirjanpitoyksikön tilinpäätös on laadittu noudattaen talousarviolakia ja -asetusta sekä valtiovarainministeriön ja Valtiokonttorin määräyksiä ja ohjeita. Tilinpäätöksessä käytetyt arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät ovat talousarvioasetuksen 66 a §:n mukaisia.

5) Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvuoden tietojen kanssa

Yhteistoiminnan kustannusten korvausten ja yhteisrahoitteisen toiminnan rahoitusosuuksien tilien numerointi ja sijainti tilikarttahierarkiassa muuttuivat vuoden 2020 alussa. Tilien kertymät raportoidaan tuotto- ja kululaskelmassa tilikarttahierarkian mukaisesti laskelman rivillä Palvelujen ostot. Aiemmin nämä erät on esitetty omalla rivillään Sisäiset kulut. Tuotto- ja kululaskelmassa esitetyt vuoden 2019 tiedot on muutettu vastaamaan vuoden 2020 käytäntöä.

Vuonna 2020 virkasuhteisten lomarahat kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna, koska ne maksettiin jälleen täysimääräisinä kilpailukyky sopimuksessa sovitun 30 %:n lomarahaleikkauksen päättymisen jälkeen.

Covid19-pandemia aiheutti muutosta kustannusrakenteessa. Lisäkustannuksia aiheutui mm. tehostetusta siivouksesta ja erilaisten suojausvarusteiden hankinnasta. Toisaalta pandemian takia säästyivät mm. matkustamiseen sekä koulutustilaisuuksien järjestämiseen budjetoituja varoja. Koronapandemian vaikutukset näkyivät myös maksullisen toiminnan tuottojen laskuna.

Helsingin poliisilaitoksen muiden rakennusten vuokrat pienenevät yli 549 000 eurolla lähinnä Malmin toimitiloissa tapahtuneiden uudelleenjärjestelyjen johdosta.

Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen muiden rakennusten vuokrat nousivat yli 1 532 000 eurolla. Nousu johtui Senaatin kanssa tehdyistä päivitetyistä vuokrasopimuksista.

Sisä-Suomen poliisilaitoksen toimitilakustannukset vähenivät edellisvuodesta, jolloin Jyväskylän poliisivankilan muutostyöt aiheuttivat kustannuksia.

Poliisihallitus-kirjanpitoyksiköllä ei ole liitteen 1 kohdissa 4 ja 6 raportoitavia asioita.

Poliisihallituksen tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilin päätös 2019	Talousarvio 2020 (talousarvio + lisätalousarviot)	Talousarvion 2020 määrärahojen käyttö vuonna 2020	Talousarvion 2020 määrärahojen siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2020	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Edelliseltä vuodelta siirtyneet siirtomäärärahat	Käytettävissä vuonna 2020, siirtomäärärahat	Käyttö vuonna 2020 siirtomäärärahat (pl. palautukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
26.10.01 Poliisin toimintamenot (siirtomäärärahat 2v), Bruttomenot	840 502 277,04	872 097 500	821 983 130,83		855 910 149,65				863 723 159,49	
26.10.01 Poliisin toimintamenot (siirtomäärärahat 2v), Bruttotulot	81 314 277,04	70 000 000	53 812 649,65		53 812 649,65				53 812 649,65	
26.10.01 Poliisin toimintamenot (siirtomäärärahat 2v), Nettomenot	759 188 000,00	802 097 500	768 170 481,18	33 927 018,82	802 097 500,00	0,00	41 740 028,66	843 837 528,66	809 910 509,84	33 927 018,82
26.30.01 Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), Bruttomenot	29 000,00		39 000,00		39 000,00				39 000,00	
26.30.01 Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), Bruttotulot	0,00									
26.30.01 Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), Nettomenot	29 000,00	39 000	39 000,00		39 000,00	0,00		39 000,00	39 000,00	0,00

Momentin numero ja nimi	Tilin päätös 2019	Talousarvio 2020 (talousarvio + lisätalousarviot)	Talousarvion 2020 määrärahojen käyttö vuonna 2020	Talousarvion 2020 määrärahojen siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2020	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Edelliseltä vuodelta siirtyneet siirtomäärärahat	Käytettävissä vuonna 2020, siirtomäärärahat	Käyttö vuonna 2020 siirtomäärärahat (pl. palautukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
33.20.52 Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (arviomääräraha), bruttomenot	148 566,16		229 310,22		229 310,22					
33.20.52 Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (arviomääräraha), bruttotulot	0,00									
33.20.52 Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (arviomääräraha), nettomenot	148 566,16	229 310	229 310,22		229 310,22	0,00				

Poliisihallituksen tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Poliisihallituksella ei ole esitettävää liitteelle 3.

Poliisihallituksen tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääloukan ja tilijaottelun numero ja nimi	Peruutettu tilijaottelu	Peruutettu yhteensä
26. Sisäministeriön hallinnonala		6 272 782,79
Vuosi 2019		6 272 782,79
26.01.20 Tietohallinnon yhteiset menot (siirtomääräraha 2 v)	15 743,68	
26.10.20 Maasta poistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot (siirtomääräraha 2v)	6 257 039,11	
Pääloukat yhteensä		6 272 782,79
Vuosi 2019		6 272 782,79

Poliisihallituksen tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

Poliisihallituksen tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely	2020	2019
Henkilöstökulut	506 503 543,11	499 116 491,59
Palkat ja palkkiot	502 500 224,75	489 287 641,51
Tulosperusteiset erät		
Lomapalkkavelan muutos	4 003 318,36	9 828 850,08
Henkilösivukulut	98 368 977,85	96 961 185,21
Eläkekulut	85 801 050,09	85 770 644,58
Muut sivukulut	12 567 927,76	11 190 540,63
Yhteensä	604 872 520,96	596 077 676,80
Johdon palkat ja palkkiot	5 803 086,00	5 370 175,91
Johdon palkkojen ja palkkioiden tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	7 584,95	8 041,06
Johto	4 734,95	4 640,00
Muu henkilöstö	2 850,00	3 401,06

Poliisihallituksen tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu Poliisihallituksessa yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankinta menosta. Varainhoitovuoden aikana ei ole tehty muutoksia poistosuunnitelmaan. Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:

Omaisuusryhmä	KOM-luokka	Poisto- menetelmä	Poisto aika vuosina	Vuotuinen poisto-%	Jäännösarvo
112 Aineettomat oikeudet					
1120 Ostetut valmishjelmistot ja tietojärjestelmät	1120010	Tasapoisto	5	20,0	0
1120 Ostetut valmishjelmistot ja tietojärjestelmät	1120020	Tasapoisto	3	33,3	0
1123 Liittymismaksut	1123010	Tasapoisto	10	10,0	0
1129 Muut aineettomat oikeudet	1129010	Tasapoisto	5	20,0	0
114 Muut pitkävaikutteiset menot					
1140 Itse valmistetut ja teetetyt tietojärjestelmät	1140010	Tasapoisto	5	20,0	0
1149 Muut pitkävaikutteiset menot	1149000	Tasapoisto	3	33,3	0
1140 Muut pitkävaikutteiset menot	1149020	Tasapoisto	5	20,0	0
119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat					
1191 Keskeneräiset aineettomat käyttöomaisuushankinnat	1191010	Ei poistoja			
122 Rakennukset					
1129 Muut rakennukset	1229010	Tasapoisto	20	5,0	0
123 Rakennelmat					
1230 Rakennelmat	1230010	Tasapoisto	15	6,7	0
1230 Rakennelmat	1230040	Tasapoisto	10	10,0	0
125-126 Koneet ja laitteet					
1250 Autot ja muut maankuljetusvälineet	1250010	Tasapoisto	5	20,0	0
1251 Laivat ja muut vesikuljetusvälineet	1251010	Tasapoisto	7	14,3	0
1254 Kevyet työkoneet	1254010	Tasapoisto	7	14,3	0
1255 ICT-laitteet	1255010	Tasapoisto	3	33,3	0
1255 ICT-laitteet	1255020	Tasapoisto	5	20,0	0
1256 Toimistokoneet ja laitteet	1256010	Tasapoisto	5	20,0	0

Omaisuusryhmä	KOM-luokka	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuosina	Vuotuinen poisto-%	Jäännösarvo
1257 Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	1257010	Tasapoisto	5	20,0	0
1258 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	1258010	Tasapoisto	5	20,0	0
1259 Laboratoriolaitteet ja -kalusteet	1259010	Tasapoisto	5	20,0	0
1259 Laboratoriolaitteet ja -kalusteet	1259020	Tasapoisto	10	10,0	0
1260 Muut tutkimuslaitteet	1260010	Tasapoisto	5	20,0	0
1269 Muut koneet ja laitteet	1269010	Tasapoisto	5	20,0	0
127 Kalusteet					
1270 Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet	1270010	Tasapoisto	5	20,0	0
1279 Muut kalusteet	1279010	Tasapoisto	5	20,0	0
128 Muut aineelliset hyödykkeet					
1280 Taide-esineet	1280010	Ei poistoja			
1289 Muut aineelliset hyödykkeet	1289010	Tasapoisto	5	20,0	0
129 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat					
1299 Muut keskeneräiset aineelliset käyttöomaisuushankinnat	1299010	Ei poistoja			

Poliisihallituksen tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Aineettomat hyödykkeet	112 Aineettomat oikeudet	114 Muut pitkävaikutteiset menot	119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2020	811 453,45	71 200 526,05	37 100 587,66	109 112 567,16
Lisäykset	10 200,00	1 958 930,41	19 840 505,01	21 809 635,42
Vähennykset	0,00	0,00	-1 937 542,04	-1 937 542,04
Hankintameno 31.12.2020	821 653,45	73 159 456,46	55 003 550,63	128 984 660,54
Kertyneet poistot 1.1.2020	-542 060,65	-26 430 716,17	0,00	-26 972 776,82
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-151 749,50	-14 405 574,32	0,00	-14 557 323,82
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2020	-693 810,15	-40 836 290,49	0,00	-41 530 100,64
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	127 843,30	32 323 165,97	55 003 550,63	87 454 559,90

Aineelliset hyödykkeet	123 Rakennelmat	125-126 Koneet ja laitteet	127 Kalusteet	128 Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintamenot 1.1.2020	103 489,56	66 251 302,91	161 884,84	150 643,47	66 667 320,78
Lisäykset	37 198,67	20 651 447,14	42 767,93	82 647,29	20 814 061,03
Vähennykset	0,00	-800 245,30	0,00	0,00	-800 245,30
Hankintameno 31.12.2020	140 688,23	86 102 504,75	204 652,77	233 290,76	86 681 136,51
Kertyneet poistot 1.1.2020	-31 123,92	-27 529 417,83	-66 105,97	-72 045,13	-27 698 692,85
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	747 294,71	0,00	0,00	747 294,71
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-9 719,62	-13 681 325,25	-32 825,80	-28 943,41	-13 752 814,08
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	-264 615,49	0,00	0,00	-264 615,49
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2020	-40 843,54	-40 728 063,86	-98 931,77	-100 988,54	-40 968 827,71
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	99 844,69	45 374 440,89	105 721,00	132 302,22	45 712 308,80

Poliisihallituksen tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot ja -kulut	2020	2019	Muutos 2020-2019
RAHOITUSTUOTOT			
Korot euromääräisistä saamisista	6 457,06	4 616,67	1 840,39
Muut rahoitustuotot	-944,11	0,00	-944,11
Rahoitustuotot yhteensä	5 512,95	4 616,67	896,28
RAHOITUSKULUT			
Korot euromääräisistä veloista	11 471,96	18 000,17	-6 528,21
Korot valuuttamääräisistä veloista	144,75	104,54	40,21
Rahoituskulut yhteensä	11 616,71	18 104,71	-6 488,00
NETTO	-6 103,76	-13 488,04	7 384,28

Poliisihallituksen tilinpäätöksen liite 9: Talousarvionaloudesta annetut lainat

Poliisihallituksella ei ole esitettävää liitteelle 9.

Poliisihallituksen tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Poliisihallituksella ei ole esitettävää liitteelle 10

Poliisihallituksen tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Poliisihallituksella ei ole esitettävää liitteelle 11.

Poliisihallituksen tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja takuu sekä muut monivuotiset vastuut

Poliisihallituksella ei ole esitettävää kohtiin Voimassa olevat takaukset ja niiden käytettävissä oleva enimmäismäärä, Voimassa olevat takuut ja niiden käytettävissä oleva enimmäismäärä, sekä voimassa olevat takaukset ja takuut valuutoittain

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset	Talousarvio-menot 2020	Määrärahatarve 2021	Määrärahatarve 2022	Määrärahatarve 2023	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	73 691 690,50	74 820 710,31	64 085 479,13	60 444 244,15	189 525 173,16	388 875 606,75

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset	Talousarvio-menot 2020	Määrärahatarve 2021	Määrärahatarve 2022	Määrärahatarve 2023	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä
Muut sopimukset ja sitoumukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	73 691 690,50	74 820 710,31	64 085 479,13	60 444 244,15	189 525 173,16	388 875 606,75

Poliisihallituksen tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Rahaston nimi	Varat 31.12.2020	Varat 31.12.2019	Käyttötarkoitus
Maija Syrjäsen rahasto	364 303,39	362 577,37	Apurahojen jako henkilökunnalle ennalta estävän toiminnan ja rikostorjunnan kehittämistä edistävään tutkimukseen sekä muuhun poliisilaitoksen toiminnan kehittämiseen.
Kyllikki Näsäkkälän testamentti	205 685,28	208 314,70	Opiskelijoiden koulutus.
ISP Testamentti lahjoitus	17 290,36	18 577,92	Lahjoitus Poliisikoiratoimintaan.
PAK Oy Konwell Ab testamentti	15 000,00	15 000,00	Lahjoitus Poliisikoirien huumausainekoulutukseen.
Yhteensä	602 279,03	604 469,99	

Poliisihallituksen tilinpäätöksen liite 14: Taseen sisältymättömät rahastoidut varat

Poliisihallituksella ei ole esitettävää liitteelle 14.

Poliisihallituksen tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Poliisihallituksella ei ole esitettävää liitteelle 15.

Poliisihallituksen tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Poliisihallituksella ei ole esitettävää liitteelle 16.

Poliisihallituksen tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Poliisihallituksella ei ole esitettävää liitteelle 17.

14 Allekirjoitukset

Poliisihallituksen vuoden 2020 tilinpäätös on hyväksytty Espoossa
26.2.2021.

Poliisihallituksen virastojen päälliköt ovat kukin omalta osaltaan hyväksyneet
tämän tilinpäätöksen allekirjoittamalla johtamansa viraston
toimintakertomuksen.

Polisiylijohtaja

Seppo Kolehmainen

Hallintojohtaja

Anne Aaltonen

15 Tilintarkastajan merkintä

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tarkastanut tämän tilinpäätöksen ja tarkastuksesta on annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä ____ . ____ .2021
